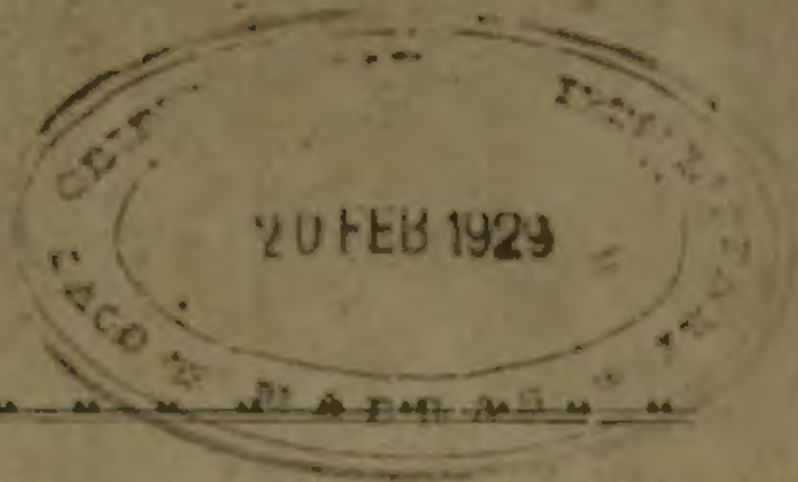

14

221

175

॥ ಕಂದ ॥

ಸ್ವೀಕರಿಸಿದುದು ಬಸವಪ್ಪಮ |

ಹಾಕವಿ ರಚಿಸಿರ್ಪ ಚಂಡಕೃಷಿಕಕೃತಿಯಂ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ಭವತ್ಕರು |

ಜೈಕಾಶ್ಯಯರಾಮಚಂದ್ರರಾಯಾರ್ಪಿತ ತನುಂ ||

KARNATAKA
CHANDA KAUSIKA NATAKAM

175
221
ಚಂದಕೌಶಿಕ ನಟಕಂ

BY

THE LATE BASAVAPPA SASTRI

AUTHOR OF

"Karnataka Sakuntala, Surasena Charitra
(Shakespear's Othello) etc."

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ಅಸ್ಥಾನಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದ

ಬಸವಪ್ಪಕಾಸ್ತಿಗಳಿಂದ

ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು

೧೭.೨೨

ಶ್ರೀಮಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಂಡಾರ
ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು,
ಮಾಳವುಡಿ, ಭಾರವಾಳ.

(All Rights Reserved.)

THE G. T. A. PRINTING WORKS, MYSORE.

1909

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಪೀಠಿಕೆ.

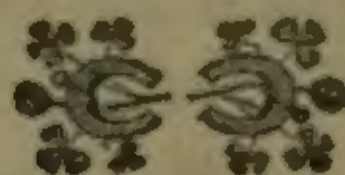
ಚಂಡಕೌಶಿಕ ನಾಟಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದುಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ ಉಪಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಈರೀತಿ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಹೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಾಡಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಾಗಿ ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪ್ಪರಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವದ ಅಭಿಮಾನದಂತೆಯೇ ಈ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಪಡಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿರುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು.

೫ ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೦೯.

ಸಿ. ಗಣೇಶಚಂದ್ರರಾವ್.

ಪೀಠಿಕೆ.

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ಅಸ್ಥಾನಕವಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ ಚಂದ್ರಕೌಶಿಕನೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತನಾಟಕವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ಅದರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಸರ್ವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಗತಿಸಿದ ಸಿ. ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಬಿ.ಎ. ಯವರಿಂದ ಪ್ರಣೋಜನವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೊಂದಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೈವಾಧೀನರಾದರು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತಮಗಳಾದ ಕರ್ಣಾಟಕನಾಟಕಗಳೊಳಗೆ ಒಂದಾದ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸಮ್ಮಿತ್ರರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪಂಡಿತರಾದ ಮು|| ಮೇಲುಕೋಟೆಯ ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಅಳಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಐದನೆಯ ಅಂಕವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಪ್ರೀಡಿಂಗ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸಿದೆನು.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಉಚಿತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮು|| ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಾಹಾಯ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಇದನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜಶ್ರೀಯವರುಗಳಾದ ಗರಳಪುರಿ ಅಯ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದ ಅನಂತನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಬಹಳವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಗಳಿಗೂ ನಾನು ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು,
ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೯೭.

ಸಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್

ಶ್ರೀರಸ್ತು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಫೆಬ್ರವರಿ 1923

ಚಂದ್ರಕೃತಿಕ್ ನಾಟಕಂ.

MAHARAJA

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ.

ವೃತ್ತ || ಇಳೆಯಂ ಕ್ರೈಗುಣ್ಯಭೇದಂದಳೆದು ಜನಿಯಿಪಂ ರಕ್ಷಿಪಂ
ಶಿಕ್ಷಿಪಂ ಸಂ | ಗಳಪಂ ಮೆಯ್ಯೆಂಟರಿಂದೀ ವಿಧು ಜಗಮನಿವಂಗಿ
ಪೂರಾರ್ವಾಂದ್ಯರೆಂದೇ || ತಿಳದತ್ತೆಂಬಂತೆವೊಲ ನಾಟ್ಯದೆ
ಮೃಡನ ಪದಾಂಭೋಜಮಂ ತಳ್ತ ಪುಪ್ಪಾಂ | ಜಳ ನಿಮ್ಮಂ
ರಕ್ಷಿ ಕೆಂದೂಂ ಕಟಕಭೂಧರಾಧೀಶನಿಶ್ವಾಸಕೀರ್ಣಂ ||

ವೃ || ಕಿಸುರಿಡಿದಕ್ಷಿಯೆಂ ಮುರಿದ ಪುರ್ವಾಗಳಂ ನಸುಕಂಪಿಪೋ
ಪ್ಪದಿಂ | ದೆಸೆನ ನಿಜಾನನಂ ಶತಿಯ ಕಾಂತಿಯನೇಳಕೆ ಶೋಭ
ನಾಂಗಿ ಯಾ || ನೆಸಪನುನೀತಿ ಸಾಕೆಲೆ ಮನಸ್ಸಿನಿ ವಧಿಕೆ
ನಿನ್ನ ಕೋಪಮೆಂದುಸಿದೊಡನಪ್ಪಿ ದೇವಿ ಮುದವೆತ್ತ ಭವಂ
ಸಿಮಗೀಗೆ ಭದ್ರಮಂ ||

ವೃ || ಜಗುಳ್ಳು ಸವೂಧಿವೋದದಿನದರ್ಶಯ ಸಾಬ್ದದೆ ಗಾಡಿವೆತ್ತು
ತ | ನೊಗದ ವಿಕಾರದೊಳ ತಳೆದು ಸಂಭ್ರಮವಿಸ್ಮಯಹಾ
ಸಮಂ ಸರ || ಲೆಗೆದಲರ್ವಿಲ್ಲ ನೊಳ ಕೆರಳ್ಳು ಬೆಂದವನೊಳ
ಕೃಪೆವೆತ್ತು ಮುಕ್ತ ಕೈ | ಮಿಗೆ ರತಿಕೋಕದಲ್ಲ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ
ಗಳೋವುಗ ನಿಮ್ಮನೀಶನಾ ||

ನಾಂದ್ಯಂತದಲ್ಲಿ

ಸೂತ್ರಧಾರ-ಗೌಕು ! ಅತಿವಿಸ್ತರವಂತಿರಲಿ.

ವೃ || ನೆಗಳ್ವ ಪ್ಪಾವನಾತ್ಯಧೀಜಾಲದೆ ಕೆಡೆಯದ ಸಿಂಹೋರುವೇಗಂ
ನಿಜಭೂ | ಯುಗಭಂಗಪ್ರೋದ್ಧ ತಾಕೇಪರಿಪುಲಯುಧಾ
ರ್ಣವಾಂಕಭ್ರಮಚ || ಸ್ತ್ರಗಬಾಹಾಮಂದರಾಕೃಷ್ಣವಿತತ
ವಿಜಯಶ್ರೀವಿವಾಹಪ್ರಿಯಂ ಸಾ | ಧುಗುಣಂ ತಾನೀಗಳೊಲ್ಲಾ
ಅತಿಸಿದನೆನಗಾ ಶ್ರೀಮಹೀಪಾಲದೇವಂ ||-

ಪ್ರಾಸಾದಿನರು ಮಹೀಪಾಲದೇವನ ಪ್ರಾಕಸ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು
ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು.

*ವೃ || ಪಿರಿದುಂ ಚಾಣಾಕ್ಯನೀತ್ಯಾಕ್ರಯಣದಿನವಲೇಪಾಂಧರಂ ನಂದ
ರಂ ಕೋ | ದುರುಪುತ್ತಂ ಗೆಲ್ದನಾವಂ ಕುಸುಮನಗರಿಯಂ
ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕ್ವಿತ್ತಿಂದ್ರಾ || ಧರೆಯೊಳ ಕರ್ಣಾಟಕತ್ಯಂಜಡೆ
ದುದಯಿಸಿದಾದುಪ್ಪರಂ ಯುದ್ಧದೊಳ ಸಂಹರಿಸಲ ದೋರ್ದ
ರ್ಪದೃಪ್ತಂ ಮಗುಳ್ಳ ಮವನೆ ತಾಂ ಶ್ರೀಮಹೀಪಾಲನಾದಂ ||

ಪಾರಿಪಾಶ್ವಕ-ಅರ್ಯನೆ ! ಆ ಮಹೀಪಾಲದೇವನೇನಾಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು?
ಸೂತ್ರ-ವಿಜಯಪ್ರಕೋಪನ ಹಿರಿಯ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಆರ್ಯ
ಕ್ಷೇವಿಾತ್ಪರ ಮಹಾಕವಿಯಿಂದ ರಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭಿನವ ಚಂಡಕೌಶಿಕ
ನಾಟಕವನ್ನಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿರುವನು. ಇದಲ್ಲದೆ ಆ
ಅರ್ಯಕ್ಷೇವಿಾತ್ಪರ ಕವಿಯೇ ನಾಟ್ಯವೇದವಿಚಕ್ಷಣರಾಗಿಯೂ,
ವಿದ್ಯಾಕಲಾವಿದರಾಗಿಯೂ, ಲೋಕಜ್ಞರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸಭಾ
ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವನಲ್ಲವೆ ?

ಕಂ॥ ಇಲ್ಲಂ ದೋಷವಿಹೀನಮು ।

ಮಿಲ್ಲಂ ಗುಣಹೀನಮನಿಪುದೊಂದುಂ ನೋಡಲ ॥

ಬಲ್ಲರದರಿಂಥ ದೋಷಮು ।

ದುಳ್ಳೊಡ ಮರೆಯಿಸುಗೆ ಮರೆಯಿಸುಗೆ ಗುಣಗಣಮುಂ ॥

ಅದರಿಂದ ಪಾರಿಪಾತ್ಯಕನೆ ಕುಶೀಲವರೊಡನೆ ಸಂಗೀತವನ್ನು
ಏಕೆ ಅರಬ್ಬಿಸದಿರುವೆ ?

ಪಾರಿ-(ಭಯದಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತು) ಆಯಾಸ ! ನೀನು
ಆ ಗ್ರಹಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡು
ವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿದೆಯೋ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕುಪಿತ
ನಾಗಿರುವನೆಂದು ಕುಶೀಲವರೆಲ್ಲರೂ ಜಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿರುವರು.

ಸೂ-(ಭಯವನ್ನಭಿನಯಿಸಿ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ನಟಿಸಿ ಸಂಕೋಷದಿಂದ) ಇದ
ಕ್ಕೇಕೆ ಜಿಂತೆ ? ಇದೋ ! ಈಗ ನಾನು—

* ಕಂ॥ ಪೊರೆಯಲ ಸಕ್ಕಮನೀಗಲೆ ।

ತರುಣೀತವಯಾತ್ಮವಿಕ್ರಯಂಗೆಯ್ಯಾಂ ಪೂ ॥

ಣ್ಣೊರೆದಾ ದಕ್ಷಿಣೆಯಂ ಭೂ ।

ಸುರೋತ್ತಮಂಗೀವನಾ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರವಮೋಲ ॥

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ) ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರನೆ ! ಇತ್ತ ಬರಬೇಕಿತ್ತ ಬರಬೇಕು.

ಸೂ-(ತೆರೆಗಿದಿರಾಗಿ ನೋಡಿ) ಓಹೋ ! ಪೂಜ್ಯನಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು
ಮಹೋತ್ಪಾತಸೂಚಿತಗಳಾದ ವಿನತ್ತುಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಕೊನೆ
ಗಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿವಿಧಕಾಂತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅರಂಭಿಸುವ ಪುರೋ
ಹಿತನಿಂದ ಉಪದಿಷ್ಟವಾದ ನೇಮದಿಂದ ಜಾಗರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ,
ಅದರಿಂದಂಟಾದ ದುಮಾನದಿಂದ ಕೂಡಿ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರನಾದ
ಬೋಧಾಯನನು ತೋರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ
ಹೊರಟೇ ಇರುವನು. ಇವನಾದರೂ

ಕಂ॥ ಅರುಣತೆಯನಾಂತು ಬೆಂಡೆ ।

ಶ್ವಿರೆ ಜಾಗರದಿಂದ ಕಣ್ಣಳಾಸ್ಯಾಬ್ಬಂ ಬಾ ॥

ಡಿರೆ ವಿರಹವ್ಯಥಿತಂ ಶ್ವಿರೆ ।

ಶ್ವಿರೆಯೊಳೆ ಯೂಧಮವಗಲ್ಪ ಕರಿಯಮೊಲಿಪ್ಪೆ ॥

ಅದರಿಂದ ಬಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ (ಎಂದು ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

(ಅನಂತರ ಜಾಗರಣದ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ಅಧಿನಯಿಸುತ್ತ ರಾಜನೂ ವಿದೂಷಕನೂ ಬರುವರು.)

ವಿದೂಷಕ-ಎರೈ ಮಿತ್ರನೆ! ಇದೇನು ?

ಕಂ॥ ಅರೆವೊಗವನಿಕ್ಕಿದಾಮೆಯ ।

ಪರಿಯಂ ತೂಂಕಡಿಪ ಕಣ್ಣಳೆಮೆಯಂ ಶ್ವಿಯ್ಬುಂ ॥

ತೆರೆದುಂ ಮಾರ್ಗವವರಿಯದ ।

ಕುರುಡಲಿಯಮೊಲತ್ತಮಿತ್ತಸುತ್ತುತ್ತಿಪ್ಪೈ ॥

ರಾಜ-ಮಿತ್ರನೆ! ನಿಜ್ರೆಯೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕರ್ಕರಧಾರಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಲ್ಲವೆ? ಕೇಳು.

ಕಂ॥ ಬಗೆಯಂ ತಿಳಿಯಿಕುಮೊಡಲಂ ।

ಲಗುಗೆಯ್ಬುಂ ಮರಿಯ ಬೆಳಗುಗುಂ ದೋಷಗಳಂ ॥

ತೆಗೆದವುರು ಧಾತುಸಾಮ್ಯವ ।

ನೊಗೆಯಿಪುದಿತ್ತವುರು ಯೋಗದಿಂದಹ ಸೊಗಮಂ ॥

ಅದರಿಂದೀಗ ನನಗೂ ನಿದ್ರಾಭಾವದಿಂದಂಟಾಗಿರುವ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡು.

ಕಂ॥ ತಳೆವುದು ಮೆಯ್ಯುರಿತಮನಾ ।

ಗುಳಿಕಗಳಡಿಗಡಿಗೆ ಬರ್ಕ್ಕುಮಾಯಸದಿಂ ಸಂ ॥

ಗಳಿವುದು ಐಡ್ಯಂ ಮಾನಸ ।

ಕಳವಿವಿಲಂ ನೋಡೆ ನಾಡೆ ಕನ್ಯೋರಯಿಕುಂ ॥

(ಯೋಚಿಸಿ ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ನನಗೆ ಜಾಗರವನ್ನು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ಪೂಜ್ಯರಾದ ಕಾಲಪತಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ? ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗಲಿ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ವಿದೂಷಕ—ಮಿತ್ರನೆ! ಯೋಚಿಸಿದರೆ ನನಗೊಂದು ತೋರುವುದು. ನಿನ್ನಾಗಮನಕ್ಕಾಗಿ ಸಡಗರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಿಯ ಮನೋಭಂಗವೊಂದಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ಮತ್ತೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ರಾಜ—ಸಾಕು! ನಿನ್ನ ಪರಿಹಾಸವು ಹಾಗಿರಲಿ.

ವಿದೂ—ನಿನಗಾದರೆ ಇದೇ ಪರಿಹಾಸ ; ಅನಾಥವಟುವಾದ ನನಗೆ ಅನರ್ಥವೆ.

ರಾಜ—(ವ್ಯಸನದಿಂದ ಪೋಕಾಛನೆಯವನ್ನು ವಾಡಿ) ಮಿತ್ರನೆ! ದೇವಿಯೇನೆಣಿಸುವಳೆಂದು ನೀನಾಲೋಚಿಸುವೆ ?

ವಿದೂ—ಇನ್ನೇನು ? ಕುಪಿತಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ಊಹಿಸುವೆನು.

ರಾಜ—ಮಿತ್ರನೆ! ಆದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವೇನು? ದೇವಿಯು ಕೋಪಕ್ಕೆದು ಅಲ್ಪಕಾರಣವಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ.

ವೈ|| ತಡೆದರೊ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸೆಳೆದರೋ ಕೆಳೆಯರ ಪ್ರಿಯಗೋ
ಪ್ರಿಯತ್ತಮೋ || ನಡೆದನೊ ಕೂರ್ತದೊವ್ಯಳೆಡೆಗೀ ಕತ
ನೇತಕೆ ಬಾರನೊಂದು ಕ || ಣ್ಣಡೆ ಕಡುಗೆಂಪನಾನೆ ಮುಳಸಿಂ
ಮೊಗದೊಳೆ ಗಳದಕ್ಕುವಾರಿ ಧೀಂ || ಕಿಡೆ ನಿಡುಸುಯ್ದು
ಧೂರ್ತನೆನಿವೆನೊಳದಾವುದನಾಕೆ ಭಾವಿಸಳ ||

ಮತ್ತಂ ||

ವೈ|| ಕಳೆದಳೆ ಭೂಪಾವಿಕೇಶೋದ್ವಹನಪರತೆಯಿಂ ಸಂಜೆಯಂ
ರಾಗದೊ ಮೋಗ || ಕಳೆದಳೆ ಮನ್ಮಥಾದತ್ತೇಕ್ಷಣೆ ಯೆರಡನೆ

ಯಾಯಾತಮಮಂ ಬಾರದಾದಂ || ಬಳಗಿನ್ನುಂ ಧೂತನಂದರು
 ಗಳಂಗೆ ಕೆಗೆದಿದಾಡಿ ತೊಟ್ಟಿದ್ದುಗವಂ ತಾಂ | ಕಳೆದಳ ಮೊ
 ಕೆಂತೊಪೊಸೊಳ ಪೊರಳುತೆ ರಜನೀಕೆದಮಂ ಬೇಸರಿದಂ ||

(ಚಿಂತೆಯನ್ನ ಛಿನಯಿಸಿ)

ವೈ || ಜನವಾರಾದೊಡಮೈದಲಾನೆ ನಡೆತಂದಂ ಸನ್ನಿಯಂದಾಕ್ಷಣಂ |
 ಮನದೊಳ ಸಂಭ್ರಮಮುಣ್ಣೆ ತಾನಿದಿರೆವಂದಾನಲ್ಲದಿಗಂ
 ದು ಬಿ | ಸ್ನನೇ ನಿಂದಂಗವ ನೋಡಿ ತತ್ಸಖಿಯರೊರೊವರ್
 ನಿಗೊಡಸ್ತಿತಾ | ನನಪಾಫೋಜೆಯರಾಗೆ ಬಾಗಿಸಿದಳಕ್ಕುಂ
 ಕಾಂತೆ ವಕ್ರಾಬ್ಜಮಂ ||

ವಿದೂಷಕ-(ನಕ್ಕು) ಮಿತ್ರನೆ ಕಳೆದುಹೋದುದನ್ನು ಕುರಿತು ಹು
 ಬುತ್ತ ಅತ್ತವನ್ನೇಕೆ ಅಯಾಸಪಡಿಸುವೆ? ಅಲ್ಲಿಗೆಯೇ ಹೋಗಿ
 ದೇವಿಯ ಮುಳಸನ್ನು ತಿಳಿಸೋಣ ನಡೆ.

ರಾಜ-ಭಾಪುಮಿತ್ರನೆ! ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ನಡೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋ
 ಗೋಣ. (ಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆದು ವ್ಯಸನದಿಂದ ನಿಟ್ಟುಸುರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಅಕಾಲ
 ದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಪೇದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದ
 ಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ.

ವೈ || ನುಡಿವೆಡೆ ನಿಂದ ಮತ್ಸರ್ಥೆಯ ಗಂಟೆಡುವಳ ಮಗುಳ್ಳನ್ನ
 ಮಾಗಮಂ | ಬಿಡದೆ ವಿಲೋಕಿಸಳ ತೃಣಮುಲುಂಗಿದೊಡಂ
 ನಡೆತಂದನೆಂದು ತಾ || ನೊಡನೆ ಗಣಿಪ್ಪಳಂದವಳ್ ಕಾಣಿಸದಂ
 ತಿರೆ ಪಿಂದೆ ಪೋಗಿ ಸಂ | ಗಡಿಯಿಸಿ ಕೈಗಳಂದವಳ ನೈದಿಲಗ
 ಳ್ಲಸೆಪ್ಪದಾದೆನಾಂ ||

ನಿರ್ದೋಷಕ-ಮಿತ್ರನೇ! ನೋಡು! ನೋಡು! ಅಧರಣಗಳನ್ನು ತಂದಿ
ರುವ ಚಾರುಮತಿಬೋಜನಿ ದೇವಿಯು ಏನೋ ಮಹಾಪ್ರಾಪ್ತಿ
ಕರ್ಮತರುವಳು.

ರಾಜ-(ನೋಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ) ಎ! ಇದೇನು?

ವೈ ಅನುಮಾನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕರಗಿರಕದ್ದೋಲದೆ ಕುತ್ರಪಾಳ ರಂ |
ಬೆಸೆ ಸಿಕ್ಕುಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೇಯು ಪೆಜೆ ದುದಿಲ್ಲ ಮುಗಾತಿ ಯೆಂಬೆ
ಬಂ | ಏನುಮಾಡುಲ್ಲ ಕೊಂಕುಗುರಾಳಾಂತುಮೆ ಚೆದುರೆ
ಬೆಳ್ಳನಾಡೋಡು ಪೂಸತಿದು ನಿಂಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವು ತನು
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವೊಪ್ಪುಗೂ |

(ಅನಂತರ ಚಿಂತೆಯನ್ನ ಅಳವಡಿಸುತ್ತ ದೇವಿಯೂ ಚಾರುಮತಿಯೂ
ಬರುವರು).

ಚಾರುಮತಿ-ಎಲೆ ರಾಜನೇ! ಇದೋ ಅಧರಣಗಳ.

ದೇವಿ-ಎಲೆ ಚಾರುಮತಿ! ಅಲಂಕಾರವಾಗಿದ್ದರಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯ
ವಾಗಿ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇನೋ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ನಿರ್ದೋಷಕ-ಅವ! ಈಕೆಯ ಮುಸಿಲು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದು.

ರಾಜ-ಭಾಪು ದೇವಿ ಭಾಪು! ಸ್ವಭಾವವೂವರಗಾಂವ ಸಿನ್ನ ಅಂಗ
ಗಳಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವಾಗುತ್ತಯು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವವಲ್ಲವೆ? ದಾಗಿ
ಯೋಸರಿ.

ಕಂ || ತಾಂಬೂಲವಧರಕುತುಕಂ |

ಕಂಬುಗಳಾಲೆಂಗನೋತ್ತುಕಂ ಹಾರಂ ದ್ವ ||

ಕ್ದಂಬನಲಿಲಸಮಂಜನ |

ಮೆಂಬುದವರ್ಕ್ಕಪ್ಪಸಿದ್ಧಿ ನಿನಗವು ತೊಡವೇ ||

ನಿರ್ದೋಷಕ ಮಿತ್ರನೇ! ನಾನೆ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಪೋಗೋಣ.

ರಾಜ-ತುಳು ! ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಮರೆಯಾಗಿದ್ದು ಬೇವಿಯು ವಿಕ್ರಂ
ಭದ್ರನಾದಾಡ ಬಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳೋಣ.

(ಮರೆಯಾಗಿರುವರು).°

ಕೈಜಿ-ಎಲೆ ಚಾರುವತಿ! ಅರ್ಜುನವೃತ್ತನು ನನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ನಂಬಿಸಿ
ವಿಕ್ರಂಭಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿದ ಒಳಕ ಅಪರಾಧಸನ್ನಿವೇಶವಾದ ನನ್ನ
ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ನಮಸ್ಕಾರ.

ರಾಜ-ಕಂ|| ಜಲಧರಸಂಕುಲದೊಳ ಮರೆ |

ಗೊಳೆ ಪಂಕರುಹಾವೃವಂತರೊದನಿ ನಿಯು ||

ಮೃಳವಾಂಪಳಾಕಗದು ನಿ |

ಪ್ರಲಂಭಮುಪ್ಪಿತ್ತಿರನಿಗುವಾಲಂಭನಮುಂ ||

ಚಾರು-ಎಲೆ ಬಡತಿ ! ಸಾಕು ಏಕೆ ದೂರಿಸುವೆ ? -ಬದುಕಲ್ಪಂಭ
ರಲ್ಲವೆ ರಾಜರು ?

ನಿಗೂವಕ-(ಕನಿಕಾಪಳ್ಳಿ ೨೦೧) ಎಲೆ ಕೂಡ್ತಿರುವ ಗಲೆ ಬಳಕಾ
ರೈವುಳ್ಳವರೇದು ಬೇಳು. ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರನನ್ನು ಮಿಥ್ಯಾಪ
ವಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುವೆ ?

ರಾಜ-ಮಿತ್ರನೆ ಸಾಕು ! ಕೋಪಿಸಬೇಡ.

ಕಂ|| ಮುಳಿಸು ಕರಂ ಜಾಸ್ತರಸಿದ |

ಕೆಳದಿಯರಿಂದೆಲ್ಲೆ ವಡೆಯೆ ನಳಿನೇಂದಿಯು ||

ಕಳಳ ಮಿದ್ನೋಪಾಲಂಭ |

ಕೊಳಗಪ್ಪಿನಿಯಕ್ಕಳತ್ತಿ ಧನ್ಯರ ಜಗದೊಳ ||

ಕೈಜಿ-(ವೀರದಸವಾಡವಳು)

ಚಾರು-ಬಡತಿಯೆ ! ಸಂತೈಸಿಕೊ ! ಸಂತೈಸಿಕೊ ! ಏನವಾದವಿನ್ನ
ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೆ ಮದಾರಾಜನು ಇಷ್ಟು ಮನಗಡೆ ಮು
ವಿರಿದಿದ್ದು ? ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕಳೆದರೆ ಮದಾರಾಜನು ನನ್ನನ್ನು

ನೋಡಿದರೂ ಸಿಂಹು ಅವನನ್ನು ನೋಡಬೇಡ. ಅತನು ಎಷ್ಟು
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯದೆ ಬಿಡುಸುಡುಗಳಿಂದ
ಅತನನ್ನು ಮರುಗಿಸು.

ಶೈಲಿ—ಎಲೆ ಬೇಡ! ನಿನ್ನ ಬಾಣವೊತ್ತನ್ನು ತಾನೆ ನಾನು ನಡೆಸಿ
ಸುವೆದಿಲ್ಲ? ಅದೇ ಅರ್ಯಪುತ್ರನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಈ ನನ್ನ ದುಷ್ಟ
ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವ್ಯಾಪ್ತ ನನ್ನ ಅಭಿನವವಾಗಿರಬೇಕು.

ರಾಜ - (ಪೀಗನೆ ನೋಡುವಕ್ಕೆ ಬಂದು) ಪ್ರಿಯೆ :

ಕಂ॥ ನಡೆಗುಂ ನಿಜಪ್ರಭವಂ ।

ಗಡಮೆನ್ನೊಳಮಿಂತು ಮಕ್ಕರಾಯಣಭವಂ ॥

ಬಡವಿರ್ವ ನಿನಗೆ ಹೃದಯದೆ ।

ನಡೆಯದದೊಕ್ಕುಮುಸಿರ ನಳಿವದಳಾಪ್ತೀ ॥

ವಿದೂ - (ಪ್ರಾಪ್ತ) : ನಿನ್ನ ಮರಗಳವಾಗಲಿ.

(ಶೈಲಿ—ನೋಡು ನೋಡು ನೋಡು ನೋಡು ನೋಡು ನೋಡು ನೋಡು ನೋಡು)

ಶೈಲಿ—(ಪ್ರ) ಬೇಡ! ಅರ್ಯಪುತ್ರನು ಬಿಟ್ಟು : ಅಗಲಿ.

(ಪ್ರ) ಅರ್ಯಪುತ್ರನಿಗೆ ವಿಜಯವಾಗಲಿ.

ರಾಜ — (ಭಯಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಪಿರಾಸು) ಬೇಡ! ಮಹಾರಾಜನು !

ತನಗೆ ತನಗೆ ನಾನು ಅಪವಿತ್ರನು ಕೇಳಿದನೋ ಪನೋ, ಹಾಗಾದರೂ

ಅಗಲಿ, ಬೇಡ! ಬೇಡ! (ಪ್ರ) ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ವಿಜಯವಾಗಲಿ.

ಅವನು ಬಿಡುವು ಮಹಾರಾಜನು ಇವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು.

(ವಿದೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು).

ರಾಜ—(ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ)

ಕಂ॥ ಬೆಳಗಿನ ಸರಸೀರುಹದೊಳ ।

ಗಳಿ ಬಾಯರೆತರಗಿ ತಾಂ ಮರಲಂತೇಕೆ ॥

ನೋಡಗೀ ಯುವಂಗಳವಲಿತೋ ।

ಜ್ವಲತಾರಂ ನಿನ್ನ ಗೃಹಿಯರಗಿ ಮರಬ್ಬಂ ॥

ಮುತ್ತುಂ

ಕಂ || ತೊಡವುಗಳೊಳಾದನಾದರ |

ಮುಡುಪರಿಮುಖಿ ನಿವಗದೊಂದು ಸಿರಿಯಿತ್ತುವುದಾ ||

ದೊಡವಿಾ ನಿನ್ನಯ ಹೃದಯದೊ |

ಳೆದೊಂದಳಿಮುಳಿಸನೆವಗೆ ಮಡಿವವೊಲಿಕ್ಕುಳಂ ||

ಶೈಷ್ಠಿ—(ರಸೂಪಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ) ಅಪ್ಪ! ಅರ್ಯಪುತ್ರನು ಅಧಿಕ
ವಾದ ಜಾಗರಣದಿಂದ ಜಡಗಳಾಗಿರೂ ಸಿದ್ಧರಸಗಳಾಗಿರೂ
ಇರುವ ಕೆಂಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಂಛಿಸುವನು

(ಕೋಪವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವಳು)

ರಾಜ—(ತೆನ್ನಗಿನೋಡಿ ವಿನಯದಿಂದ) ಪ್ರಿಯಳೆ! ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು
ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು.

ವೃ|| ತಂದಿಯಕಾಂಡದೊಳು ಪೊರಕ್ಕುಮೊಕೆ ಲಲಂಬವೊಳಕ್ಕು
ಕಾಂತಕೋ | ದಂಡ ಜಮಧ್ವಜಂಕುಕವಿಲಾಸಮನೊಂದಿದ
ಕೋಕುನುಪ್ಪು ತಂ ತೊಂದೆಯ ಪಣ್ಣು ಚೆಲ್ಲುವನೆಂದಿಂ
ದಾಟೆ ಮಾವಸವಿರಾರಾಚರಿತಾ | ತಂಡಜವೊಸುವುಕ್ಕೆ ಪಡಿ
ಯಪ್ಪುವದೇತಕೆ ತಳ್ಳ ಕಂಗದಿಂ

ಮುತ್ತುಂ

ವೃ|| ಮುನಿವೆಯದೇಕೆ ನೀಂ ಬರಿದೆ ವರಸಿನಿ ಬಲ್ವಲವೊಡ್ಡುಳಾ
ವುದಂ | ಮನದೆ ವಿಶಂಕೆಪಾ ನಿಜದಿನಾಸವನಾಗಿ ಸಿದ್ಧತನಲ್ಲ
ಮೋಗು || ಇಸಿಯಳೆ ದಾಡಿವೊನೆಮರೆ ದಾಡಿಸು ನೀನೊಳಪಂದ
ದಿಂದಮೆ | ನನ್ನ ನಿಜಕ್ಕೆ ಕೆಳ ಪನ್ನಾಣಮೊನೆಪರ ಕಾಲದಾ
ಪ್ಪುನೆನ್ನ ನೋರಿಕಂ ||

ప్రతిహారి—(బండు) మహారాజునికి జయవాగలి. ఇదే! :
కులపతిగళ సన్నిధియించ తాపసను బందిరువను.

రాజు—ఎలీ యేమగ్రహీ! అదరదించ బిగనే కరేమకేలొండూ.

ప్రతిహారి—అగ్గ నే. (ఎందు కరకరువళు)

(అనంతర లంఙ్కదశవస్తునాగి తాపసను బరవను)

తాపస—ఏదే! ఇదేనాకృయ?

వృ॥ పతకపర్వదీగళ గ్రహణమించుగి సంగడికూం బళక్క
మిం! తంతకే దిక్పదామించదేతకే కంపికాముచి
యుల్లే తా ॥ నేరితకే భేదికూం తరణిమండలమం బగి
యాల విజేత్రను | త్వాతమిదక్క ముందే పరిణామము
చేన్నదే దేవదేవగదిం ॥

అథవా ఇను కులపరిణామనాగువుదేమ గురుగళంద బం
తిస్సల్లబ్ధి ఇరువురు. అథవా గురుగళంద జాతిస్సల్లబ్ధవ
ఈయుత్పాతవు కులపరిణామవుల్లద్విగబడును.

కం॥ లాంతిస్వస్త్వయవద్దిది ।
సంతానర్పస్తివాచవదే దానదోళం ॥
సంతర సంకీర్తనయేళ ।
మాంతుత్పాతంగళేల్లమళివం పడగుం ॥

అదుదరించలీ పుణ్యరావ కులపతిగళు స్వస్త్వయనే కనోద
ల్లి అనవిష్టవాగియు సప్రోత్పాతకమనవాగియు ఇరువ
లాంక్కుదశవన్ను తగేమకేలొండు మహారాజనాద పరిశ్చంద్రన
బళగని ర్మేచ్ఛేయ బళగని నన్నన్ను కళుగిసివరు.

ప్రతిహారి—(ప్రవేశి) ఇత్త బిజనాడబేళు.

ಯುಷಿ—(ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು) ಮಹಾರಾಜನೇ! ನಿನಗೆ ಸ್ವಸ್ತಿ ಯೋಗಲಿ.

ರಾಜ—(ಜೀಗನೆ ಎದ್ದು) ಪೂಜ್ಯರೆ! ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.

ಶೈಲೈ—ಪೂಜ್ಯರೆ! ನಂದಿಸುವೆನು.

ತಾವಸ—ಎಲೈ ರಾಜನೇ! ಜಮೀನುಗಳಿಗು—ಎಲೈ ಪೂಜ್ಯರೆ! ಮೀರ
ಮಾತೆಯಾಗು.

ರಾಜ—(ಶೈಲೈಯಿಂದ) ಎಲ್ಲಿ ಹೋದವೆಲ್ಲಿ ?

ಪ್ರತೀಹಾರಿ—(ಸೂರ್ಯನನ್ನು ತರುವಳು)

ರಾಜ—ಪೂಜ್ಯರೆ! ಇದೇನು ಹೀಕವು : ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
(ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು)

ರಾಜ—ಎಲೆ ಬೇವುಸುಧೆ! ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾದಿರು ಬೋಗು

ಪ್ರತೀಹಾರಿ ಅಸ್ತನೇ (ಎಂದು ಹೋಗುವಳು)

ತಾವಸ—ಎಲೈ ರಾಜನೇ! ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಸನತ್ತಿಕ
ನಾದ ಸಿನ್ನ ಅಭಿಷೇಕನಕ್ಕಾಗಿ ಪೂಜ್ಯರಾದ ಕುಲಪತಿಗಳು ಅತಿ
ವಾಚನಗಳಿಂದಿರಬಹುದಾದವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸ್ವಸ್ತಿ ಯೋಗಲಿ
ಕೇವಲವಾದ ಈ ರಾಂತ್ಯುನಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು.

ರಾಜ—(ಸಂಕೋಪದಿಂದ ಒದ್ದಾಂಜಲಿಯಾಗಿ) ಮಹಾಪ್ರಸಾದ.

ತಾವಸ—ನೈ! ಕಲುಷದ್ರವ್ಯಂನಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಪಠನಾದಿಪೂತಂ ಪಠಂ
ಕ್ಷತ್ರತೋಗೋ ಬಲದಂ ಪೋಣುಪ್ರದಾಪತ್ತು ಲಕಮನವಿ
ಧಾನಕ್ರಿಯಾಕೇವಲವಿ ಮಂ | ಗಳತೋಯಂ ಭೂರಿಭೂತಿಪ್ರ
ನಮೋನಿವಿದದ್ವ್ಯಾತಮಂ ಘೃತಿಸುತ ಗ್ಗಮಪ್ಪಾನಂ
ದಮಂ ನಿತ್ಯುಗೆನಿನಗೆ ಸದಸ್ರಾಂಶುನಾಂನಿ ಚಂದ್ರಾ |

(ಎಂದು ಅಭಿಷೇಕಿಸುವನು)

ರಾಜ—(ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ)

ಕಾ|| ವರುಮಕ್ಕುಲದ ನೃಪಂ ಯು | 1070 1340

ಸ್ವಸಾದಸಾಮಧ್ಯದಿಂದೈತಲೆಯೆತ್ತಿದರಿ ||

ವಸುದೇವೇಶಾ ನೃಪದೀಪ ||

ಪ್ರಸವಾಂಕುರ ಕಾರಣೈಕತೀರ್ಥಮಾವಲ್ತಿ ||

ತಾ.ವಸ-ಪ್ರಾಜ್ಞ! ನೀನೂ ಕುಲಸತಿಗಳ ಅಜ್ಞಾನುಸಂರವಾಗಿ
ಗೃಹದೇವತೆಗಳೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಪೂಜಾಸಂಭಾರಗಳನ್ನು
ಸಿದ್ಧಪಡಿಸು.

ಶೈಲೈ-(ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗ್ಧಿಡು) ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಂತೆ.

ತಾ.ವಸ--ಎಲೈ ವಸುದೇವೇಶ! ನೀನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಇನ್ನು
ನಾನು ವಿವಿಧವಿಧಾಸಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿರುವ ಕುಲಸತಿಗಳನ್ನು
ಸಂಭಾವಿಸಲು ದೋಗಿಬರುವೆನು. (ಎಂದು ಹೋಗುವಳು.)

ಶೈಲೈ-(ತಲೆವಾಗಿ, ರಾಜನಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ) ಎಲೆ ಚಾರುಮತಿ! ಅಯ್ಯಾ
ಖತ್ತನು ಅತಿಶಯಗರಾದ ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ಕುಲಸತಿಗಳ ಅಜ್ಞೆಯು
ದಾವದ್ದು. ಅವಳು ತಿಳಿಯದೆ ಮರಾಳಿಗೊಡನೆಹೋಗುವ
ಈ ಮದ್ಯದ ಮದುವೆ ಮಾಡನೆಹೋದನೆಲ್ಲ! ಏನು ಮಾಡಲಿ?
ಬಳೆಂದು' ಹೀಗೆ ಮಾಡುವೆನು. (ಪ್ರಕಾಶ: ಕೈಮುಗಿದು) ಅರ,ಪು
ತ್ರನೇ! ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

೪೦೨೨೨

ರಾಜ-(ಅನುರಾಗದಿಂದ ಕೂಡಿ)

ವೃ! ಇನೀಯೆಳೆ ಎನ್ನೊಳ್ಳಲ್ಲದಪರಾಧವನಂತಿರೆ ಕಲ್ಲಿ ಸುತ್ತದೆ ಮೃ
ನವೆರಸಿದ್ದು ವಿವಾ ಪರಿವೇಶಿಗಳನ್ನನೆ ಸಂತಪಿಸುತ್ತ ಮಿಪ್ಪಣಿಸಿ |
ನ್ನನುನಯಮಿಂತಿದಂ ಪತಿಕಲಿಸ್ತೊಡೆ ಕಂತದೆ ಹಾರಮಂ ಕ
ದಂ | ಪಿನೋಳೆ ವಿಜೆತ್ರಪತ್ರತಯನು ನಿನ್ನೊಂ ವಿರಜೆಬ್ಬೆ
ನೊಲ್ಲೆಯೊ ||

ಶೈಲ್ಯ—(ಲಜ್ಜೆಯನ್ನಭಿಸಮಿಸುವಳು)

ರಾಜ—(ಹಾಗೆ ಸಿಂಗರಿಸುತ್ತಾ)

ವೃ| ಬೆನುರೂಂ ರೋವನಾಂತಮುಂ ನಿನ್ನಯ ಕದವಿನೊಳುಂ ತ್ತು
ಮೋಣನ್ನ ಕೈ ಕಂ ' ಪಮನಾಂತತ್ತಂ ತರಿದಿ ಯುಧಯವಿರಿ
ವೃಥಾರಂಭವನಾಪನವನಾತ್ತಂ | ರಮಣೀಕಂಪಾಪಿತು ಹಾ
ರಮಿದು ಮುರಸಿಜಾತಾಗ್ರಕಲ್ಲೊಲಿತು ತಾ ಸಮದಿಕ್ಕುಗಾ
ಮತ್ತರಾಸುಗದೊಳಗೊದವಿದಾಕಂಪಮಾ ಮಾಣದಿನ್ನುಂ ||

ಶೈಲ್ಯ—ಅರ್ಯಪುತ್ರನೆ! ಪೂಜ್ಯರಾದ ಕುಲಪತಿಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿ
ಸಿದುವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೋಗುವೆನು.

ರಾಜ—ದೇವಿ! ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡು.

(ದೇವಿಯೂ ಚಾರುಮುಕ್ತಿಯೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು)

ರಾಜ—ಎಲೈ ಮಿತ್ರನೆ! ಕಳವಳಿಸುವ ಈ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಈಗ
ಪ್ಯಾಗತಾನೆ ವಿನೋದಪಡಿಸಲಿ?

ವಿದೂ—ನೀನು ದೇವಿಯ ಸುಖಾಧಿಪನಾದ ಕಛೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಯಾಕೆ ವಿನೋದಪಡಿಸುವಾರದು? ನಾನಾದರೂ ಭೋಜನ ಕಡೆ
ಯಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿನೋದಪಡಿಸುವೆನು.

(ವನೇಚರನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು)

ವನೇಚರ—ಬಡೆಮನೆಗೆ ಗೆಲುವಾಗಲಿ ಗೆಲುವಾಗಲಿ.

ರಗಳೆ| ಇದೊ ನೀಳ್ ಮುಸುಡಿಸಿಂ ಪೋಳ್ ಕೊನ್ನಾರೆಯೊಳ್ |

ವೃದ್ಧಿ ಪೊಸವಮ ಸೂಸುವ ಸುಪ್ಪು ಗಾಳಿಯೊಳ್ ||

ಪರೆದರೆಗಡಿದ ಸಿತಕಳೆರುಕವ್ಯಾಜದೊಳ್ |

ಪರವಿಜಮಯಕವನೆರಚುತ್ತ ದವಡಿಗಳೊಳ್ ||

ಕಾಳ್ಗಳಿಗು ಕರೆವ ಪೊಸಮುಗಿಲವೊಳ್ ತೋರುತೊ |

ಗುಲ್ಮದ್ರವ್ಯವಾಳಯಂ ಸೋಂಕಿನಿ ಕೆಡವುತಂ ||
 ಓರವಿಸಿ ಪೊರಮೆಡುವ ಘುರುಘುರುಂಟದಿಂ |
 ಪುವ ಸುಗೆಗಳ ತೀವಿದ ಘನಾರಾವದಿಂ ||
 ದೊರೆದ ಬಲ್ಲುಳಿಸಿನಿ ನೆಗಪ್ಪತೆ ಕೊಡಂಕೆಯಂ |
 ನೆಗಳತೆ ಸಟಾಕಲಾದದೆ ತಟಿಚಂಕೆಯಂ ||
 ಮುಳಸು ಬೊಕಿಯ ಜಾಲೆಯದೊಪ್ಪ ಸಂದೆಗಂ |
 ಗೊಳಪ ಬೆಪ್ಪೆಯ ಚಾಕಿಪ್ಪದಿಂದ ಮೂವಗಂ ||
 ಮೊಗವಲ್ಲಿ ತಗುಳ್ಳ ಕಾಳಚ ನುಗ್ಗುಳಪವೊಲೆ |
 ಬಿಗುವೊಡಿಸಿ ನೊಳ್ಳ ಗೆಗ್ಗೆ ಹುಸಿಲಮಣಿಯವೊಲೆ ||
 ಮತ್ತ ಮೂಜನತವೊಲಾಸಿವಲ್ಲ ರಿಯವೊಲೆ |
 ಪತ್ತಿಪ್ಪ ಮೆಯು ಉದಿಂದೆ ಸಂಗಡಿಸಿ ಬಲೆ |
 ಮಿರುಪ ಕೆಂಗಣ್ಣಿಕ್ಕುತಂ ಮುಷ್ಕವೂಂಸಲಂ |
 ಮರೆಗುಂ ಸು ಕಿಂಗಣ್ಣವದವಾಗ್ಗಿವೊಲೆ ವಲಂ |
 ಅಗಿತಕಗಿದುಡುಗಿದ ಮೃಗಾಳದಂಡದ ತೆರದೆ |
 ಜಗಜಗಿದ ದಾಡೆಬೂಂತತಿಕರಾಳಾನನದೆ ||
 ಜೆರಕಾಲದಿಂದೆ ಸಂಗಡಿಸಿದ್ದ ವೈರದಿಂ |
 ಕೆರಳ್ಳ ಉಲೊಳಡಿಸಿ ಕುಕ್ಕಿದ ಚಂದ್ರವಿಂಬದಿಂ ||
 ಪೊರಮೆಟ್ಟ ತತ್ತಲಾಯುಗ್ಗ ವೆಂಬಂದದಿಂ |
 ದರರೆ ಕಣ್ಣೊಳಸುತ್ತ ಲಮತಿಮಿರದಂದದಿಂ |
 ಮತ್ತ ಮಿಳೆಯುಳುಪ ನೆಗೆದಾದಿಕಿಟವೊಲೆ ವಲಂ |
 ಪತ್ತಿತ್ತು ಮೃಗವೃಥೊಮಿಯ ಸೊಕ್ಕಿವೆಕ್ಕಲಂ ||
 ಅವರಿಂದ ಇನ್ನು ದೇವನ ಜತ್ತ ಪದ್ಧಂತೆ ನಡೆಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. 'ನಾನೂ
 ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆನು. (ಎಂದು ಹೋಗುವನು)

ರಾಜ-(ಸಂತಸದಿಂದ) ತಕ್ಕ ವಿನೋದದೊಡನೆ ಈಗಲೇಗೆ ವೇರೆಯಿತು.

ವಿದೂ-(ಕೋಪದಿಂದ) ಎಲೈ ಮಿತ್ರನೇ! ಹಳ್ಳಿ ತಿಟ್ಟು ಮೂಳು ಕಲ್ಲು ವೊಡಲಾದವುಗಳಿಂದ ದುಗ್ಗುವುವಾದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಯಿಳಿದು ಹಸಿವು ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ಕೂಗಿಟ್ಟು ಸುಕಟಿಸತುವೆ ಮೃಗ ಜೀವಿಯು ಕೂಡ ನಿನಗೆ ವಿನೋದದೊಡನೆ ನವಾವಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟಾದೊಡನೆಯೇ ಅಪೂರ್ವಕವಾದ ಸಂಸಾರಗುವುದು?

ರಾಜ-ಮಿತ್ರನೇ! ರಾಜರಿಗೆ ಮಿಗಿಲೇ ಬೇರೆಯಾದ ಕೇವಲ ಉಪಕಾರವಾದದ್ದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ.

ವೃ | ಬಿಡುವವನಾಗಿ ಕೂಡ ಬೆಗಡನೊಂದಿದ ಹೆತ್ತ ಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ತನ್ನೂ, ತೊನೆವುದರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆ ಲಾಭವೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ | ಹಸಿವಿನಿಂದ ಹಳ್ಳಿ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸುಖವಾಗುವವನಾಗಿ ಬಿಡುವುದು | ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಿಡುವುದು ವ್ಯಸನವೆಂದಿಗೂ ಇರುವುದು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ

(ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರಧಾನನೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ.

ಎರಡನೆಯ ಅಂಕ.

(ತೆರೆಯು) ಎಲೆ ಎಲೆ ವರಾಹಾಸ್ಥೈರ್ಯಗಳೇ -

ವೃ || ಇದೋ ಕವಚಿತು ಕೊಳ್ಳೆ ಸರಸವಿ ಸಿಯೂ ಮುನಿತು ಮೆ
 ಲುದಿ | ತಿದೋ ಗುರುಗುಂಪ್ರಮಂ ತಗುಳ್ಳಗುಳ್ಳುದು
 ಮುಸ್ತೆಯ ತಾವನತ ಮೈ | ದಿದುವದೋ ಉತ್ತರೇರುಗೆತೆವಂ
 ದುದುವಂದುದು ಸ್ತೋಯು ಸ್ತೋಯುದೆಂ | ದೊದಮ್ ಕಿರಾ
 ತಾರಾಯಿ ವನಂತಮ ಪೊಕ್ಕುದು ನೋಕ್ಕಿದೆಕ್ಕಲಂ ||

ಅದುವೊಂದ ವನವ ಸುತ್ತಲೂ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿಹಾಕಿ.

ವೃ || ಬಲೆಯೊಗಗಂ ಜಾಲಿಕರ ಬೀಸುಗೆ ಸ್ತೋವರ ಕೊಳಾ ಶಾಸಿಕರ
 ನಮ್ಮಳಂ ಕೊಂ ಬಲೆಯಂ ಗೋಗತ್ತ ನೊಂದ ಕಳವೆ ಬಿಡುಗೆ
 ಸೀಡುಂ ಸ್ತೋವಕ್ಕೆ ತಲುಂ ನೊ || ಉಳಿದಿವರ್ ಸಾದಿಗಳ ತೀ
 ವ್ರಗೆ ಬನದೊಡೆಯಂ ಕ್ರೂತವಾಪಕ್ಕಗಳೆತ್ತಂ | ಬಲೆಯೊಂದಾರ
 ಯ್ಗೆ ಕಾಲಪ್ರಭವನುಪಪದರರ ದಂಡಿಗಳ ಕಾಡನೆಲ್ಲಂ ||

(ಅನಂತರಂ ಭೀಷರವೇಷನಾದ ವಿಷ್ಣುವತಿಯು ಸಂಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಪ್ರವೇ
 ತಿಸುವನು)

ವಿಷ್ಣು - (ಶಂಕೆಗೂಡ)

ವೃ : ಹರನ ಸಮಾಧಿಗಂ ಬಳಕೆ ದಕ್ಷ ಸ ಯಾಗಕಮದ್ರಿಕನ್ಯಕಾ !
 ಗಿರಿರರ ಕೊಳಗಂ ಬಗೆಯಿ ವಿಘ್ನ ಮನಾಗಿ ಸಿ ಕೋರಿವಾ ಸುರಾ ||
 ಸುರನರಲೋಕ ಸಂಭ್ರತ ತಿತವ್ಯವಸಾಯ ವಿಶೇಷಸಿದ್ಧಿಸಂ |
 ಹರನವಿಲಾಸ ಕತುಕನರಂ ಸರನುಂ ಬಲಿಯಲಿವಿಘ್ನವನುಂ ||

ಕಂ || ಹರಿಹರ ವಿಧಿಗಳ್ಳರಿದ |

ವೃಕುವಿದ್ಯಾತ್ರಯಮಮಗ್ರತಪದಿಂ ಗಳಿಸಿ ||

ಪರಮತಪಸ್ವಿಯಿನಿದು |

ದ್ವರಿವೆಂ ಧರೆಯಂ ವರಾಹರೂಪಿನ ಹರಿವೊಲ ||

(ಮಂದಿನೋಡಿ ಭಯದಿಂದಕೂಡಿ)

ಅಪ! ಲೋಕದ ಕಾಯಗಳ್ಳೆ ಹಗೆಯಿಸಿ ಪರರ ಪೌರುಷಕ್ಕೆ
ವಿಘ್ನವನೇಸಗುವಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಚಕ್ಷಣನೇಸಿದ ನನ್ನ ಸಹಸಂಗಳು
ಕರೋರಾದೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ದುವ್ರವು. ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ ಕಾಲನ ವಂ
ವ್ಯಾಘ್ರತಾಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕವಂತಿದ್ದ ನಾನು ಬಾಣದ ಗುರಿಯನ್ನು
ಅತಿದ್ರವ್ಯವಾದದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಜನಾದ ಹರಿಹಂದ್ರ
ನನ್ನು ಈ ಆರಣ್ಯಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇಳತುವೆನು. ಮುಂದೆ ಈತನನ್ನು
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಅಕ್ರಮವನ್ನು ಸೇರಿಸುವೆನು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಉಗ್ರ
ತಪೋಬಲದಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ವೇದವೇತನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇಸಿದ
ಕೊಂಡು ಚಾಡಾಲನಿಂದ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಮತ್ತು ದ್ರತಿ
ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಪರಮೋಷ್ಠಿಯಾಗಿ
ಮೆರೆವ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಗುಣತ್ರಯಾತ್ಮಕನಾದ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ತಿಸುಪಾ
ರಕಾರಿಗಳಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಸಂಖ್ಯಕರ್ಮವನ್ನು ಅರಂಭಿ
ಸಿರುವನು.

ವೃ || ಧರೆಯಂ ಸೃಷ್ಟಿಪಸಬ್ಜಂ ಸೃಜಯಿಸಂ ಕಂಜಾಕ್ಷನುಂ
ತ್ಯಕ್ತನುಂ | ಪೊರವಂ ಲೋಕಮನೆಲ್ಲ ಕೌರಿ ಪೊರೆಯಂ
ವಾಗಿರಿಸುಂ ಭಗವಾನು || ಹರನೊರ್ಮಂ ತವಿಪಂ ಜಗತ್ರಯಮು
ನಾರಯ್ಯಳ್ಳೆ ತಸಿಂತು ಮೂ | ವರ ಕೃತ್ಯಂಗಳದೆಂತು
ಟೊರ್ಮನೊಳ ತಾಳ್ಗುಂ ಸಿದ್ಧಿಯು ನೋಳ್ವನಾಂ ||

(ಚಿಂತಿಸಿ) ಬಂದುಬಿಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಮಸ್ವಾಮಿ ಕನಾದ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಎಂತಾನೆ ಎಣಿಸಲಾಗದು. ಅವರೆ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿ ಮುಸಿಗಾಗಿ
ಮುಸಿಸು ಸುಲಭತರವಾದುದರಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹಗೆಯಾದ ಕಾಮ
ಕೋರ್ದಗಳ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಕ್ರಮಿಸಿ ಇದನ್ನು ಬುದ್ಧಕ್ರಮಿಸಿ
ದೇನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಫರಿಸುವದೇನೋ ನಾನು ಕಾಣೆ.

(ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ)

ಕಂ॥ ಪುಗಲರಿವಾದದವಿಯನಾಂ ।

ಪುಗುಕಂ ಮರೆಯಾದೆ ನೆಂವನೇಗೈದವನೀ ॥

ಜಗತೀಪತಿಯೆಂದೆನುಕಂ ।

ಮಿಗೆ ಬಗೆದೊಳ ಸೊಕ್ಕಿದಕ್ಕಲನೆ ನಿಲ್ಲಿರಗಳ ॥

ವೃ॥ ತಳೆದುಬದರಂತೆವೊಲ ಕ್ಷಣದೆ ಕಾಣಿಸಿ ಕಾಣಿಸದಿಡೆ ವನ
ಯೊಂದು ! ಸೆಳೆದೆ ಕುತೂಹಲಂಗಳೊಳಗೆ ಸಿನೆರಮೆನ್ನಿಸಿತ್ತು
ದೂರವೊ ! ಗಳುಮೆಲೆ ಮವ್ವ ಮನ್ನಯನವನಾಗ ವನೈದಿದೆ
ಯಾದೊಡೆದಿಕ್ಕು ಕೋ ! ಮಳತರವನುಮಂ ಮಗುಳ ಮ
ದಿಸೆ ನಿಂ ನಳನಿವನಂಗಳಂ ।

ವಿಘ್ನ—(ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ) ಅಹ! ಇದೊ ರಾಮನು ಸವಿ
ಪನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನು. ಅದುವರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪೊರವಟ್ಟು ಆ
ವನಯೊಂದೇ ತಳೆದು ನನ್ನ ರೂಪನ್ನು ತೋರಿಸುವೆನು.

(ಬೀಗನೆ ಓಡಿಕೊಡುವನು)

ಇದು ಕುದ್ಡ ವಿವೃಂಭವು.

(ಅನಂತರ ಹಂದಿಯ ಬೆನ್ನಂಟುವದನ್ನು ಅಧಿನಯಿಸುತ್ತ ಧನುರ್ಧಾರಿಯಾದ
ರಾಮನೂ ಸೂತನೂ ಓರುವರು.)

ರಾಜ-“ತಳೆದವರಂತೆನ್ನೆಲೆ” (ಎಂಬ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಪುಸ್ತಕ ತೋರುವನು.)
 ಸಾರಥಿ-(ಮುಂದೆನೋಡಿ ಸಂಕೋಪದಿಂದ) ಅರ್ಜುನ! ಅರ್ಜುನ! ಅ
 ಪಂದಿಯು ಸವಿಸಾಸದಲ್ಲಿದೆ! ಇರುವದಾಗಿವೆ ನೋಡು.

ವೃ|| ಇದೋ ಸವಿವಾಗಳೊಕ್ಕ ಬಿಸದಿಂ ಪ್ರವಿದಿಸ್ತೆ ವನೋವಿ ಕಾ
 ಣು ದಿಂ ತಿದೋ ಕವಡಿವ್ವ ಸೀರೊರೆತಗಳ ಸರಸಿತಪದ
 ಲ್ಲಿ ತೋಕ್ಕುವೊ || ತಿದೋ ವಿವಿಮಂ ಶ್ರವೋದ್ಗ ಳತಗ್ಗನನೆ
 ನಾಂದ ಗರೂಕದಾಣಮಿಂ! ತಿಮನರ ಸುಯ್ಯಂ ಬವಿನಮು
 ಸ್ತೆಯ ಕಂಪೊಳಕೊಂಡ ವೂರುತಂ ||

(ತನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ) ಅರ್ಜುನ! ಅರ್ಜುನ! ಇದೋ ನೋಡು.

ವೃ|| ಭರದಿಂ ಕಿಳ್ತಂತ ಕಂದಾಂಕುರದ ತರಳನಾಳವು ಮೊಯಾ
 ಸ್ತದೊಳ ತ ಳ್ತರೆ ಗೂಢಂ ನಾಭಿನದ್ಧಂ ಬೆಳೆದು ವದನಮುಂ
 ನೊದ್ದಿದಂತಿದ್ದು ಲಿಲಾ ಕಿವಿನೊಲ ದಂಪ್ಪಾಗ್ಗಲಗೊ
 ವಿಯ ಮಗುಳ ಕರುತ್ತೆತ್ತ ಲಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಕೂಂ ನಿನೊರವಿರಲಿ
 ಲಾಮುರುವಲ್ಗಿ ತನ ಧುಲತರಗ್ಗಿ ವದೊದಂ ವರಾಹಂ ||

ರಾಜ-(ಸಂಕೋಪದಿಂದ ನೋಡಿ) ಅವ! ಇದೋ ನನ್ನಗೆ ಇದಿರಾದುದು
 (ಎಂದು ಶರಸಂಘಾಸನವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವನು.)

ಸೂತ-(ಕೌತುಕದಿಂದ ನೋಡಿ) ಎಲೈ! ಅಯ್ಯವ್ವಂತನೆ ಇದೋ
 ನೋಡು.

ವೃ|| ಬಿಂಕದೊಳ್ಳದಿ ಮೊಣ್ಣೆ ರುಗಿ ಭೋಂಕನೆ ಕಣ್ಣೆ ತೆವನಾಗಿ ಬಿಂ
 ತಿಯಿಂ ಸುಕುಜಿತಾತ ವೃವ್ವ ಮನಿರುಂಕಿಸಿ ನಿಳ್ಳರೆ ಮುಂ
 ತಣಾಘ್ನಿ ಸುಂ ಬ್ಬಿಂ ಕವಲಾದ ಬಾಯು ಕಡೆಮಿಂದದಿರತ್ತಿ
 ರೆನುರಿದು ಸೂ ತ್ರಾಕುರವೊಪ್ಪಿಕುಂ ನಿನಗೆ ದಾಡೆಮು
 ನಾಣ್ಣೆಗೆ ಸಮಿತ್ತಾಸನಂ ||

ರಾಜ—(ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಸವಿಸವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ
ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ) ಅಯ್ಯೋ! ವಸಾಹತುವಾದ ಈ ಮರಾಠದಲ್ಲಿ, ಸ
ಮಯವರಿಯದೆ ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತಕ್ಕದ್ದೆನು!

ವೃ|| ಕ್ಷಣದೊಳಗಡಂಗುಗುಂ ಬಳಕೆ ಕೊಡುಗುಂ ಮೊಕ್ಷಣಗೊಂ
ಚರತ್ತುಮಂ ಕ್ಷಣದೊಳೆ ದೂರಮುಪ್ಪದೆನೆಯೊಳೆ ಸುಳಿಗುಂ
ಪಲವೊಂಬರಂ ಸಮಂ || ತಣಿಸಿದೊಡತ್ತ ಮಿತ್ತ ಕೆಲದೊಳೆ
ಬಲದೊಳೆ ಸರಿಸುತ್ತ ವಸಾಹತುಂ | ಕ್ಷಣರೂಪಿಯಂತೆ ಚಂ
ಚಲಮೊನಿಪ್ಪದನಾಂ ಗುರಿಗೈವೆನೆಂತಿದಂ ||

(ತೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ: ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ) ಇದೋ ಈ
ಕಗಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ಮಲವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪತ್ತಿತು.
ಸೂತನೆ! ಸೂತನೆ! ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪ್ರೇರಿಸು. ಈಗಿ
ನ್ನೆಲ್ಲಿಯೋದೀತು ನೋಡುವೆನು.

ಸೂತ—(ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿ ರಥವೇಗವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ) ಅಮೃದ್ವಂತ
ನೆ! ನೋಡು ನೋಡು.

ವೃ|| ಜವದಿಂದಂ ಗೆಲ್ಲು ಭೂಳಂದೊಡವೆರಸಿವ ಬೆಂಗಳಯಂ ಲ
ಕ್ಷ್ಮದತ್ತಂ | ಗವಿಬೆನ್ನೀ ಜಿತ ಮಂ ತಳೊಡನೆ ಪರಿವ ನಿ
ಪ್ಪಂಪಕೇತುಚ್ಚದಾಗ್ರ || ಪ್ರವಿಮುಪ್ಪಾಂಭೋದಮಿಾ ನಿನ್ನ
ಯೆ ಕನಕವರೂಢಂ ಸಮಂತಿರಗಳಾಯಾ | ಪವಣಂಬೆತ್ತಿ
ಪ್ಪಂ ದೊಡಂಗಳೊಳರಸ ಭವದ್ವಾಣದಂತೋವೊ ಬೀಳ್ಗುಂ ||

ರಾಜ—(ಅಕ್ಕಕ್ಕದಿಂದ ನೋಡಿ) ಹಾಗೆಯೇಸರಿ!

ವೃ|| ಪವನಂ ನಿಜೊತನಾಗೆ ವೇಗದೆ ಬುರಾಗ್ಗಂ ಮುಟ್ಟೆ ಬಾನಂ
ಮದಾ | ಉವಮಂ ದಾಟುವವೊಲೆ ಸಮಂತು ಪರಿವತ್ತಿ
ರಿಂದಧಾಂಗಳಂ | ಜವದಿ ಪಾಯಿಸಿಗಿಂತಿದಚರಿ ದಿನಾಧೀ
ಕಂಗೆದೊಗೊಟ್ಟ ಮು | ಬುಗವೊಳ್ಳಿದತ್ತಿದೆ ದೊರಮಂ ಕಿಟ್ಟ
ನಿಸಿರಿ ನ್ನಾಂಜನಾ ಮಾಂ ||

(ಮುಂದೆ ನೋಡಿ ಬಂದದಿಂದ) ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ
ಮರೆಗೊಂಡ ಹಂದಿಯ ಹತ್ತಿಮಾಕೂಡ ಕಾಣಿಸದಿರುವುದು.
ಬಳ್ಳೆಮ! ಮುಂದೆ ಕಾಣುವ ರಮಣೀಯವಾದ ಈ ಅರಣ್ಯಪ್ರ-
ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ನೋಡುವೆನು. (ಹುಡುಕಿ ಸಂಚರಿಸಿದಂಥದಿಂದ)
ಭಾಪ್ತ! ಭಾಪ್ತ! ಇದು ತಗ್ಗೊವನದ ಸದಿರಾಪಥಗಮಿವಾಗಿರಬ-
ಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ.

ವೃ|| ಉಡಿದತ್ತಿ - ಯೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರಗು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಭೋ-
ರ್ದಿ ಪೂ ಗುಡಿಯೊ ಬಾಗಿಲೆ ಮೆಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕ ಕೊನೆಯೂ ತಳ್ಳ
ವರ್ವರಿಲ್ಲವೆಂದಾ || ಇಡಿದಿಕ್ಕುಂ ವ್ರೂದಿಂದೆ ಮೂ ಸುಲಿ
ಯೆ ನಾರಾತೊರವಿರಾಯಿ ಯೊ ಗಣೆ ಕೊಯ್ದಿಧಮ
ಸೂಚಿಕೂ ಪಿರಿದು ಪಾಲಂ ಸೂಸುವಿವಾದನಂ |

(ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟಂತೆ ಪುನರಾವೇಶಿಸಿಕೊಂಡಂಥದಿಂದ)
ಅರ್ಚನೆ! ನೋಡು.

ವೃ|| ಗಿಳಿಗಳ ಸೊಪ ಮಹಿಷಕೋಟರದೆ ವೊಳ್ಳುಂ ಸ್ವಗತಾಲಾ-
ಪಮಂ | ಬಳಯಂ ಭೂಗಣಿಸೆ ಪವ್ಯಗಂಧಿಪವನಂ ಸೀಳಕ್ಕುಂ
ಡದಂ ಚಿತ್ತಮಂ || ಪುಳನೊಪಾಂತದೆ ತಳ್ಳ ಪರ್ವತಗಳನೊ
ಪ್ಪಂಜೆತ್ತ ಕೈಲಾಸಗಾ ಜಳಮಂ ಸೇವಿಸವೆಮ್ಮ ನೋಡಿ
ಚಕಿತಾಕ್ಷುಂ ಕೃಪ್ಪ ಸಾರವ್ರಜಂ ||

ಅಮದಲಿಂದ ಇನ್ನು ಅತ್ತಮದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಆ ಹಂದಿಯನ್ನು
ಅರಸುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ ಸೂತನೆ! ಈಗ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಗೆ
ಬಿಟ್ಟು ದೂವನ್ನು ಕಳೆಯುವನಾಗು. ನಾನು ಧನುವಾತ್ರ ಸಹಾ
ಯನಾಗಿ ಅತ್ತಮವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಸಿ ಮುದಿಗಳನ್ನು ಹೂಗಿಸಿ ಬರು

ವೆನು. ಪೂಜಿಸತಕ್ಕವರನ್ನು ಪೂಜಿಸದೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಕ್ರೋಧ
ಸ್ವರವಲ್ಲವು. (ಎಂದು ರಥವನ್ನು ಇಳಿಯುವದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವನು)
ಸೂತ-ಅದ್ಭುತ. (ಎಂದು ಹೋಗುವನು)

೦೩೬-ಪ್ರೋತನೆಯನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ) ಆಪ! ತನ್ನೊವನವಾಸಿಗಳ
ಸುಖವು ಯಾವನೋದು ಪ್ರತಿಪಾದವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮ
ನೋಹರವಾಗಿರುವುದು. ಹಾಗೆಂದರೆ.

ವೃ | ಜಗದೀಶ್ವರ ಕಾಂತಾದಿಧೋಗಕ್ಕೆಳಸದೆ ಗತಸಂಕಲ್ಪರಾದಂತ
ರಿಂ ಮೇ | ಇಗಲಿಲ ಸ್ವಯಂಗಳಂತಾದೆ ಮಮತೆಯ ಮೂ
ಗ್ಧತೆಯಿಂದಂತದಂ ಭೂ || ವಗಳಂ ನೀಡುಂ ಪರಿತಾಗಿಸಿ ತ
ಮತುಪೇರತ್ತಂಬುದಂ ನಿಗಿ ತಾಂ ಲಾಂ | ತಿಗೆ ಸಂದಿಪ್ಪೆಗಾರ
ಗತಾ ಸಂಮನುಷ್ಯರಮುಲಜ್ಞಾನ ನಿಪ್ರಾಣಿಪ್ಪಲೆ ||

(ನಿನಯದಿಂದಿದ್ದಿ ಭಯವನ್ನಭಿನಯಿಸ ತಂಕೆಯಿಂದಕೂಡಿ) ಪ್ರೀತಿಪ್ರೀತಿ
ಜಳಕೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ನೋಡಲರಿವಾದ ಈ ತನ್ನೊವನವು ಎಂದೂ
ನೋಡದ್ದರಿಂದ ಅದೂಧಮಾಡಿದವನವಾಗಿ ನನಗೆ ಭೀತಿಯನ್ನುಂ
ಟುವೂಡುತ್ತಿದೆ. ಅಥವಾ ಸಕಲ ಜೀವಸ್ತನ್ನೂ ಪರಿಭವಿಸುವ
ಬ್ರಹ್ಮತನವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಮೇಲಾದುದಲ್ಲವೆ?
ಪಕ್ಕಂದರೆ.

ಕಂ || ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಭಯಮನಾಗಿವು |
ದಡವಿಯಿದು ಪಶಾಂತವಾಗಿಯುಂ ತೇಜಂಗಳ |
ಪಡಗುಂ ಮೆಲ್ಲಂ ಸಲಿಲವ |
ನೆಡಗೊಂಡ ಕೃಪಿಟಜಾತನಂತಿರೆ ಜಗದೊಳ ||

(ಎಂದು ಭಯದಿಂದ ನಡೆಯುವನು)

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ) ಅಮ್ಮರೆ! ರಕ್ತಿ ಸಿ. ರಕ್ತಿ ಸಿ. ರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದೆ ಜನಾಧಿಯ
ರಾನ ಈ ಮಂಜೂಷ್ಣೆಯರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಲ್ಲವೆ ಲಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಡಳು
ವನು. ಅದುಪರಿಂದ ಅಮ್ಮರೆ! ರಕ್ತಿ ಸಿ. ರಕ್ತಿ ಸಿ.

ರಾಜ - (ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು) ಓಹೋ! ಇದೇನು? ಸ್ವಲ್ಪ ಮೂರವಲ್ಲಿ ನಯ
ಪಿಡಿತೆಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗೋಳಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಬರುವುದು.

(ಆತ್ಮರೈದಿಂ) ಹೋಗೋ! ಇದು ತಪೋವನವು. ಇಲ್ಲಿ ಇಂತಹ
ದುರೂಳರು ಇರುವುದೆಂದರೇನು? ಇಲ್ಲಿ ಸಮಗತಕ್ಕೆ ಹೋಗು
ವೆನು. (ಸಮಗತಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು. ತರೆಯುತ್ತಿ ನೊಡಲಂತೆ ಹೇಳುವರು)

ರಾಜ—(ಕೇಳಿ ಕೋಪಗೊಂಡು) ಎಲೆ ಭ್ರಮಾಕೆಗಮರೆ ! ಹೆನರ
ಬೊಡೆ ; ಹೆನರಬೊಡೆ. (ಕೋಪದಿಂದ) ಅಃ !

ವ್ಯಾ || ಅವನಿವಂ ಕತೋರಸತಿವಿವಾಹವಾಗುವವನುಕಲ್ಪಿಸೋ |
 ಪ್ರೋಪೂತಪ್ರೋವನಕ್ಕುಜಿತವುಲ್ಲದಘೋರವುಂಟುಕರ್ತವುಂ
 ಈ ವಿಷಯಾಗ್ರದಿಂದವನ ಕಂಠರವುಂ ಪರಿವೆಲ್ಲವುಂಗಮಂ
 ಮಾವಕನೋ | ಜ್ಞಾನಿ ತನ್ನೊಳಗಿನಿರದಾಗಿವೆನುಮು ಹೋ
 ವುಮುಂ ||

(ಎಂದು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ತೆರೆಯಕಡೆ ಸೇರಿತು ಅನ್ವಯವಿಲ್ಲ)
ಅಪ್! ಇವನು ಯಾರು? ಅಗ್ನಿಮಾಧವರು ಭವಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಂ
ಬಲಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವ ದಿವ್ಯರೂಪನೇನಾದ ಮೂವರು ಸ್ತ್ರೀ
ಯರಿಂದ ಕೂಡಿ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನಾಗಳಿಸಿ ಅಗ್ನಿರಾಜೆಯಲ್ಲಿ ಇರು
ವನು. ಸಿಜನಾಗಿ ಇವನು ತುಲಸಿಮೇಷವನ್ನೂ ಫುಸಿದ ಪಾಪಕ
ನಾಗಿರಬಹುದು.

(ಅನಂತರ ಹೋಮವಾಡುವುದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿತು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಮೂರು ವಿಧಗಳೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು.)

(ವಿದ್ಯೆಗಳು ಸಂಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟೆ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ ವೊಡಲಂತೆ ಕೂಗಿ
ತನವು.)

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ—(ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಓಹೋ! ಇದೇನು? ಅಹ ಯಾವಾಗಿದೆ!

ವೃ—ವೃ ಉಪಾಂಶು ಮನುಷ್ಯತನುಂ ಪವಿಯನಾಂತುನೂದಂ
ತನೂ | ನಪಾತಮಿದು ದಕ್ಷಿಣಾಚೆಯನೊಡಚದಿಕ್ಕುಂ
ಮಹಾತನಸ್ತುರಿತ ಸತ್ತ್ವದೂ ಬಲದಿ ನೈದಿಯುಂ ಸಾ
ರ್ದಿಗಂ ನ ಪೂನಿವನೂದಿದ್ವಾಪ್ರದಿದೇಕ ವಿವ್ಯಾತ್ರಯಂ

(ಎಂದು ಧ್ಯಾನಿಸುವಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸುವನು.)

(ವಿದ್ಯೆಗಳು ವೊಡಲಂತೆ ಮೊರೆಯುವರು.)

ರಾಜ—(ಚೀಗನೆಬಂದು) ಭವೂತಾಯರೆ! ಹೆವರಬೇಡಿ, ಹೆವರ
ಬೇಡಿ. ಎಲವೋ ಮರಾತ್ಮನಾದ ಪೂವಂತಾಧವನೇ! ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು.
ಇದೇನು? ಪ್ರತ್ಯನ್ನರಾಕ್ಷಸನಾದ ನಿನ್ನ ವೂಯಾಪ್ರಪಂಚ?
ಹಾಗೆಯೆ ಸು.

ವೃ || ಉತೇದೋಳ ವಲ್ಕಲಮುಕ್ತ ಸೂತ್ರವಲಯಂ ಪಸ್ತಾಗ್ರದೋಳ
ನೆತ್ತಿಯೋಳ ಹಡೆಗಳ ನೋಳೆ ಡೆ ಕಾಂತಿದಾಂತಿವಡೆದಿಷ್ಟೀ
ವೋದಮೊಂ ನಿಕ್ಕುವಂ | ನುಡಿ ಮಮೋಧಸಧೂತಗ ವೋಗ್ಗಿ
ಲಿಗೆ ನಿಂತುಂ ಪೇಸದಿ ನಿನ್ನ ಕಿಳ್ | ನಡೆಯೇಂ ತಾವಕಕ
ರ್ಮಕಿಂದು ಧಲನುಂ ಸಾವ್ದೆಬ್ಬಿ ತಾಳ ತಕ್ಕುವಂ |

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ—(ಸಂವರಣವನ್ನ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಕೋಪದಿಂದ)

ವೃ || ಕ್ರವಣಕಟಕಿ ಘಟ್ಟನದೆ ಪುಟ್ಟದ ವೂಮುಕ ರೋದವನ್ನಿ
ಯಂ | ಗದಿಸಿದ ಕಾಪ್ತದಿಂದುರದೆ ಪೂತ್ತಿ ಸನೂಧಿವಿಧೇದ
ವಾಯುವಿಂ ದೆ ವಿಲಯವಾತಧೂತವಿಲಯಗ್ನಿಯ ಲಿಲೆಯ

ನಾಂತು ಮೂರುಮಂ | ಭುವನಮನೋಮೈ ತುತ್ತು ಗೋಳು
ಕಾಸಿಯ ಪೂರಿಪುದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಾಡು |

ವಿದ್ಯೆಗಳು — (ಸಂತೋಷದಿಂದ) ನಮಗಿದು ಪ್ರಿಯವು ನಮಗಿದು
ಪ್ರಿಯವು. ಎಲೈ ಮಹಾರಾಜ ಹುಟ್ಟಿದವನೆ! ವಿಜಯಿಸು.
ವಿಜಯಿಸು.

(ಎಂದು ಹೋಗುವರು.)

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ — (ಕೋಪದಿಂದ) ಎಲಾ ಮರಾತ್ರಿ ನಾವ ಹುಟ್ಟಿದವನೆ!
ನೀನು ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ವಿಧ್ವಂಸಕಾರವೆಸಗಿದೆವು ? ಏಕೈಕ !
ನಿಲ್ಲಲಾ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಧಮನೆ! ನಿಲ್ಲು.

ಕಂ | ಹರಿಯಾಗು ಚಂದ್ರನಾಗೆರೆ |

ದುರುಳನೆ ಮೇಣ ಹರನೆ ಆಗು ವಿದ್ಯಾಪ್ರತಿಯಂ ||

ಮರಿವೆನ್ನಯ ಕೋಪಾನಲ |

ಮರುಬಗೆ ನೀನಿಂದು ಕಾಷ್ಠವೆಂದೆನಿಸೆಯ ವೇಳೆ ||

ಮತ್ತು ಎಲಾ ಮೂಢನೆ !

ವೃ || ಸ್ತ್ರೀಲೋಲಂ ಪಿರಿದಂ ಕೃಪಾಭ್ಯಾಸತಿಶಯತಾ ದಂತನಾಗಿ
ದೊಡ್ಡ ಲೀಲಾರೂಢಸವೂಢ ಭಂಗದೆ ಕರಂ ಭೂಷಾ ಸೂ
ಕೂಲಿ ಪೂ | ಗೋಲಿಂವೆಚ್ಚ ಲರಂಬನು ಮುಳವದೇಗಿಬ್ಬರ ಸಿ
ಟಾಲಾಕ್ಷಿಯಿಂ | ದಿ ಲೋಕೋದ್ಧತಕೌಶಿಕಂ ನಿನಗವಂ ತೊ
ವೂಡದೆಂ ವೂಣ ನೇ ||

ರಾಜ — (ಸಂಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಆತ್ಮಗತಂ) ಅಯ್ಯೋ! ಇವರು ಪೂಜ್ಯರಾದ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೆ! ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪೂಜ್ಯಗಳಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳು! ಅವರ
ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪ್ಪುಗಿಸಿದ ಇವರಿಗೆ ಪಂಪಯಾದ ನಾನು ವಿಘ್ನಕಾರ

ದೂದಿನೆ' ಬೋ! ತಗೆ ತಗೆ! ಕುರುಡನಂತ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು
ಗುಲುವೆ ತಿಜ್ಜನ್ನು ಕಾಣುವೆ ಮೆಟ್ಟಿನವನಂತಾದೆನು.

ನಿಶ್ಚಾಮಿತ್ರ - (ಕೋಪದಿಂದ)

ಕಂ|| ಕರವಿದು ಶಂಪಂಗುಡಲಂ |

ತುರಿವುದು ಸಾಧವವಿನಾಶಭವಕೋಪದೆ ಮುಂ ||

ಬಿರಕಾಂಕ್ಷಮುಳಿದ ಕುಲಮಂ |

ಸ್ವರಿಸಿ ತುಡುಂಕುವುದು ಬಿಲ್ಲನೀ ಯೆಡದಕರಂ ||

(ಎಂದು ಹೊನನು.)

ರಾಜ--(ಭಯದಿಂದ) ಪೂಜ್ಯರೆ! ಅಭಿಮಾನಿಸುವೆನು.

(ನಿಶ್ಚಾಮಿತ್ರನು ಕೋಪವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವನು)

ರಾಜ--(ಪುನಶ್ಚ ಅಡಿಗೆರಗಿ) ಪೂಜ್ಯರೆ! ಸೈರಿಸಿ. ಸೈರಿಸಿ. ಸ್ವೀಕರಿಸಿ
ನರ ಪತಂಗಪ್ರಾಣವೆನು ಮೋಸವೋದ ನನ್ನ ಅಜ್ಜಾನಕ್ಕತ
ವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ನಿಶ್ಚಾಮಿತ್ರ--ಎಲೆವೋ! ದುರಾತ್ಮನೆ! ನನು ಬೋಧೆ? "ಅಜ್ಜಾನ
ಕ್ಕತವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು." ಎಲಾ ಕ್ಷುದ್ರಕ್ಷತ್ರಿಯನೆ! ನಮ್ಮ
ನ್ನ ಸೀನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವಲ್ಲವೆ? ಕೊಳು.

ವೃ|| ಜಾತಿಯೆ ಬುದು ತಾಂ ವರಿಸಿದುದ್ಧತವಿಗ್ರಸನಂತು ದುರ್ಮ
ನೋ ಕೂತವನಿವೃದ್ಧನುವನವನಕನಂ ಪ್ರತಿಸರ್ಗಕಲ್ಪ
ನಾ | ಭೀತನಗತ್ತ ತಾಂತನುಮನಂತು ಹಸಿಂದಮೆ ಸಪ್ತತಂತು
ಮಂ ಭೂತಲದಲ್ಲ ವಾಡಿಸಿದ ಕೌಶಿಕನೆಂದರಿವೈ ಗತೆನ್ನನೀಂ!

ರಾಜ--ಪೂಜ್ಯರೆ! ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಬೇಕು.
ನಾವು ನೀಗೆ ತಿಳಿದುತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಕಂ || ಅರಸರ ದಾನಮ ನೊಲ್ಲದೆ |

ಏಕದೊಳವಾತೆರದೆ ಬಾಳ್ವವಾಡೀಬಕನಂ ||

ಗರದೆ ನೆಲವದಿರಿಸಿದ ನಿ |

ಮ್ಮುರುತಪಮುಮವಧಿಕತೇಜಮುಮನಾರರಿಯರ ||

ಅವರೆ ಸ್ತ್ರೀಜನದ ಅತಃಪ್ರಲಾಪವನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅತಾರನ್ನು ಪೊ
ರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಧರ್ಮವೆಂದೆಣಿಸಿ ಇಂತು ಸಕೇವ ಸಸ್ವ ಅಪ್ಪಾತ
ಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು.

ವಿಶ್ವಾ—ಎಲಾ ಮಹಾತ್ಮನೆ! ಹೇಳು ಹೇಳು! ಏನೇನು ನಿನ್ನ ಧ
ರ್ಮವು.

ರಾಜ—ಪೂಜ್ಯರೆ! ಕೇಳಬೇಕು.

ಕಂ || ಈವ್ರದು ಯುದ್ಧಂ ಗೆಯ್ಯುದು |

ಕಾವ್ರದು ಮೂರುಮಿವ್ರ ರಾಜಧರ್ಮಮನುತ್ತಂ ||

ತಾವ್ರಸಿವಕರ ಸಕಲಂಗಮ |

ಕೋವಿದರೆಂದೆನಿಸಿ ನೆಗಳ್ಳ ಮುನ್ನಿವ ಮುನಿಗಳ ||

ವಿಶ್ವಾ—ಏನು? "ಈವ್ರದು ಯುದ್ಧಂ ಗೆಯ್ಯುದು ಕಾವ್ರದು."

ರಾಜ—ಹೌದು.

ವಿಶ್ವಾ—ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳು. ಯಾವನಿಗೆ ಈವ್ರದು? ಯಾವನೊ

ಡನೆ ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್ಯುದು? ಯಾವನನ್ನು ಕಾವ್ರದು?

ರಾಜ—ಪೂಜ್ಯರೆ! ಕೇಳಬೇಕು.

ವಿಶ್ವಾ—ಹೇಳು.

ರಾಜ-ಕಂ || ಗುಣವಂತರೆನಿಸಿದಾ ಬ್ರಾ |

ಹೃಣಗೀವ್ರದು ಕಾವ್ರದರಿಥಯಾರ್ತರನೊಲವಿಂ ||

ರಣಮಂ ಗೆಯ್ಯುದು ಕಾತ್ರವ |

ಗಣದೊಡನೆಂದೆನ್ನ ಮನದ ನಿಶ್ಚಯನಿವ್ವೇಂ ||

ವಿಶ್ವಾ—ಮರಾತ್ಮನೆ! ಹೀಗೆ ನೀನು ತಿಳಿದಿರುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ
ವಿಷಯ ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಡುವೆ ಕೊಡು.

ರಾಜ—(ಸಂತೋಷದಿಂದ) ಪೂಜ್ಯರೆ! ದಾಗಾದರೆ ಸೂರ್ಯನು ಕವು
ತಮ್ಮಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದುವರಿಂದ ಪೂಜ್ಯರೆ! ಪ್ರಸ
ನ್ನರಾಗಬೇಕು.

ವೃ | ಭುವನದಿಂದಿಲ್ಲಮುಂ ತಗದು ನಮ್ಮಯ ವಕ್ಷಿಗೊಂದೊಡೊ
ವೆನೊ, ನನಸಿದೊಳವಕತ್ತ ನೆನಗಿದ್ದ ಸ್ವಪ್ನಂ ಕೂಡಲಾರ್ಜು
ನಂತರಿಂ || ದ್ರವಿಣದಿ ತಂದಿದಿ ಸಕಲಭೂತಲಮುಂ ಕೂಡಿ
ಕಾಂಕಗೊತ್ತನಂ ಭವ ಭವದಂಭುಪನ್ಮಯುಗಳಕ್ಕೊಲಿ
ದೊಬ್ಬನೆನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವೈ |

ವಿಶ್ವಾ—(ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) (ಆತ್ಮ) ಅಗಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. (ಪ್ರ)
ಎಲೈ ರಾಜೇಂದ್ರರೆ! ನಿನಗೆ ಸ್ವಸ್ವಿಯಾಗಲಿ. ಅವರೆ ವಕ್ಷಿಗೂ
ಹೀನವಾದ ದಾಸನನ್ನು ಮುಸಿಗಳು ಅಧಿಮತಿಸಿಲ್ಲ. ಅದುವ
ರಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಕ್ಷಿಗೊಂದುನ್ನು ನಮಗೆ ಈಗ ಕೊಡಬೇಕು.
ರಾಜ—(ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಆತ್ಮ) ಇವಕ್ಕೇನು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲಿ.
(ಬಕಲವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ) ಅಗಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವೆನು.
(ಪ್ರಕಾಶಂ) ಪೂಜ್ಯರೆ!

ಕಂ || ಗಳಿರುತ್ತ ಮಿವನೊಂ ರೊಂ |

ಗಳಲಕ್ಷಮ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥಮಿಂದು ಮೊದಲ ರಿಂ ||

ಗಳವರೆಗಂ ಗಡಬಂ ಮುನಿ |

ತಿಳಕನೆ ನೀ ಮದನೊರಲ್ಪು ಸೈರಿಸವೇಳ್ಕುಂ ||

ವಿಶ್ವಾ—ಗಡಬನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡೆವು. ಅವರೆ ನೀನು ಈ ಭೂಮಿ
ಯನುಳಿದು ಅನಂತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಡಬೇಕು.

ರಾಜ—(ಕಂಕೆರೆದನು) (ಅಕ್ಕ, ಈ ಮರಸುನಲ್ಲಿ ಮರಸುಗಡತಕ್ಕ
ದು (ಪೋಷಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ) - ಪ' ಸ್ತುತಿ ಕಂಠವಿಟ್ಟು ಬಿಡೆನು
ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ " ಭಗವಂತನಾದ ಸರಸೋತ್ಪರನಾದ ಮಂತ್ರನಿಗೊ
ಕಾರ್ತಿಕೈಶ್ವರನಿಮಿತ್ತ ")

ಕಂ॥ ನೆಲನುಟದ ಬನೂರಿಂ ।

ದುಲಿವರಿದಂ ಮುನಿಗಳವನಿಯೊಂ । ರವಂ ಕೂ ।

ದಲಿ ನೊನೆಗಂ ಸುಸಿಮ್ನುಡಿ ।

ಸಲೆ ಸಣ್ಣ ತನೂಗಮಲ್ಲರರಿವವರಲ್ಲಿ ॥

ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಡುವೆನು.

(ಪ್ರಕಾಶ) ಪೂಜರೆ' ಮಹಾಬಲ್ಲವನುನಿ' (ಅವರಗಳನ್ನೆತ್ತಿದ) ।

ಪೂಜರೆ' ।

ಕಂ॥ ಇದು ನೆಲನೆ ಸಿಗಿಯೆಡು ಮೇ ।

ಅದಕ್ಕಮಿದು ರಾಜಲಾಂಛನಂ ಮುಖದೊ ನೊಂ ॥

ಶ್ವಿದನೊಡು ನೀಮನುಗ್ರಹಿ ।

ಪ್ರದು ನಿಮ್ಮ ದಿಗರ್ವಿಸಿದ್ವಾಪುದನೆಲಿ ಮುನಿವ ಸೂಗ ॥

(ಎಂದು ವಿವರಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಕ್ಕಾ ?

ಅವ' ಮೈವಯೋಗದಿಂದ ಅದರವಳೂ ಮಿಥ್ಯವಾದ ರಾಜ ಪೂಜರೆ

ಈಗ ಧರಿಸಿದ ಪಾಂಗಾಯಿತು. (ಅಸಂದದಿಂದ)

ಕಂ॥ ಮನದೊಳದಾವ್ರದನಾಂ ದಿ ।

ಶ್ರನೆ ದೀಳ್ವ ಸಿಡಲೆ ಸಾಟಿಯೊಂದೆನೆನೆನೊ ।

ಮುನಿಯು ಮುನಿಸೆನ್ನ ಮುಣಿಗಳೊಳ ।

ವನೆಮಲ್ಲಿಗೆವಾಲೆಯೆನಿಸಿ ದೀಳ್ವದು ಸೈಮಿ ॥

ಎಲಾ! ವಡವಳಾದ ಭೂದೇವತೆಯೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ಇವೊಂದನ್ನು

ಕಳಕೊಳ್ಳು ನೊಂ.

ವ್ಯಾ. ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ

ಇಷ್ಟು ಅರ್ಥವು ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ

೫. ೨೨

ಇಷ್ಟು ಅರ್ಥವು ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 ಸತಿ ಸುಪ್ತರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ

ಕಂ || ನಾರಾಯಣ ರೂಪ ವಿಚಾರ ||
 ನಾರಾಯಣ ರೂಪ ವಿಚಾರ ||
 ನಾರಾಯಣ ರೂಪ ವಿಚಾರ ||
 ನಾರಾಯಣ ರೂಪ ವಿಚಾರ ||
 ನಾರಾಯಣ ರೂಪ ವಿಚಾರ ||

(ಪ್ರಕಾರ) ಸತ್ಯ ರೂಪದ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಹಸ್ಯವೋದಯ ತಥಾಪಿ
 (ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು)
 ವಿವರಣೆ. ಅಂಕ. ೫೧
 * * *

ಮೂರನೆಯ ಅಂಕ.

ಅನಂತರ ಭೀಷ್ಮಕರವಾದ ವೇಷವಲ್ಲವಾವವರುಷನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು
(ಮೊಂಕುಮೊಂಕಾಗಿ ನಡೆದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕು)

ಕಂ॥ ಕಡುಸೀಯೆನಿವೆಂ ಮೊದಲೊಳು ॥

ನಡುವೆ ವಿಯೋಗಾದಿದುಃಖದಿಂ ಕೈಯೈನಿವೆಂ ॥

ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನರಕದುಃಖವೆ |

ನೋಡರ್ತು ವೃದ್ಧರಿನಫಿಕದಾರಣಂ ನಾನತ್ತೆ ॥

(ಮುಂದೆ ನೋಡಿ ಭಯದಿಂದ ಕೂಡಿ) ಅಬ್ಬೋ! ಅಮ್ಮ! ಬೆಸರೆತ್ತು
ವದಕ್ಕೂ ಅರಕ್ಕವಾದ ಈ ದುಷ್ಟ ನಗರಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಮೊರೆ
ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿತು. ಕೊಂದುಹಿಟ್ಟಿತು. ಮೊಗುವ್ರದು ಹಾಗಿರಲಿ. ಈ
ನಗರಿಯನ್ನು ನೋಡಲೂ ಅಲೆನು ನಾನೆನು ಮಾಡಲಿ? ಅಗಲಿ
ಮರವೊಗಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕಷ್ಟ ಜ್ಞಾಂತರ ಸಂಜೆ
ತಮವಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪುನಶ್ಚ ಹಿಂತಿರುಗಿಮೊಗುವ
ಜನರನ್ನು ಬೆನ್ನಂಟುವೆನು.

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ.)

ವೃ॥ ರಿರದೊಳು ಕಂಠನುಡುಗು ಮುಂದೆ ಹಿರಿದೊಳುಗ್ರಹಂತನ್ನೊ
ಳು ಕುರಿಯೆನ್ನಂ ಮಗನೊಬ್ಬನೊನಿವ್ರಮಂತಿಕ್ಕುಂ ತಪ್ಪೊ
ನಿವೆಯಂ || ತೆರೆಯುಂ ತನ್ನೊಡಲನ್ನೆ ಕೆಳವಿಧಿಲಿತ ಗದ್ದವೊ
ಗಿವ್ವದೇ || ನೋರೆವೆಂ ನೊಳ್ವದೆ ಪೂರ್ವಕಮಗನಿವೊಕಂ
ದುಮೊಲಭ್ಯಂ ನಿಜಂ ||

ವಾದವರುಷ- ಅಂ! ಇದೆನೋ ಇದ್ದೆನೋ ಎದರೆ ಈ ದುಷ್ಟ
ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಕಂಠನುಡುಗು ಮಗನೊಬ್ಬನೊನಿವ್ರಮಂತಿಕ್ಕುಂ ತಪ್ಪೊ

ಇವನು ಯಾರು ನೂತನನನು? ಓಹೋ! ಇವನು ಭಗವಂತನಾದ ಫಾಲೋಚನನ ಸವಿನಾದ ಸೇವಕನಾದ ಭೃಂಗಿರಿಯು. ಈ ಕಡೆಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿರುವನು. ಅದುವರಿಂದ ಬೇಗ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವೆನು.

(ಪಾಪಪುರುಷನು ಹೋಗುವನು ಅನಂತರ ಭೃಂಗಿರಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಭೃಂಗಿ—“ಶಿರವೋಳು ಕಂಠಪದಾಬ್ಜಮುನೈ” (ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪುನಃ ಪಠಿಸುವನು ಲೋಚನ) ಪಾಗಲ್ಲದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ರಾಜಮುಷಿಯಾದ ಪರಿಕ್ಷಂದ್ರನ ಮದಕೆಯನ್ನು ಈಗತಾನೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ದೇವಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದನು?

ವೃ| ತತಃಪ್ರಕಪ್ರಭಿನ್ನಕೂವೂಗೇ ವಿಲಿಪಿಸಿದಂಗಳೂತಿಯು| ಮೃತರಸಮುಗ್ಮಯಾವನಚರಿತ್ರಯ ಸೂಲಿಸುತಿಪ್ಪ ಕೈಲಜಾ| ಪತಿಯು ವಿಲೋಚನತ್ರಯಮುಮುಕ್ತುಗ್ಗಂ ತುಳುಕಿತ್ತು ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಕಂ ಪಿತವಿಸತ್ತು ಧಾಂಕುಕಕಲಂ ತೊನೆದತ್ತು ಜಟಾಲಮಸ್ತಕಂ |

ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನೆಂದು ದೇವಿಯೊಡನೆ ನೇವನಾದ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯೂಕೂಡ ಉತ್ಸಾಹಪಡುತ್ತಿರುವನು. ಅದುವರಿಂದ ನಾಸೂಕೂಡ ಭಗವಂತನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧನಾಗುವೆನು.

(ಅನಂತರ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಪರಿಕ್ಷಂದ್ರನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ರಾಜ—ವೃ| ನಲವಾಂತುಂ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಂಗಿಳಯನಿತ್ತನ್ನೀಮನಂ ಚಿಂತಿಸು | ತ್ತಲೆಯುತಿರ್ಪುಪ್ಪದಿಯದಿಪ್ಪ ಓರಿದಾದಾ ವಕ್ಷಿ

ಗಾತ್ರವ್ಯಯಂ || ಗಣಸಲ್ಯಾಗದು ಪೊನ್ನನಾತನೇವೋಳಾ ಕಾ
ವಾಂಛುಕಾಂತಿ ತಾ || ಸಿಂಹಾಳಿ ಮುನಿವಾರ ಮುನಿವಾರ
ಮಂದಿರ ಕಾಂಗಾಂ ಪೊವಮೆ ||

ಮತ್ತಂ

ವೃ || ವನಿತಮಿವಾ ತನೂಜನಿವಸಂಗವಿದಿಂತಿನೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿಕ್ಕು
ವಿ || ಸ್ವನುಗತನೂಮಾವಾಂತ ಗಣಯಂ ಬಿಡತಕ್ಕದುಮಲ್ಲು
ಸತ್ತನೂ ಮುನಿ ಮುನಿಸುಳ್ಳನೀ ದ್ವಿಜಧನೋಪಪದಂಗಳ
ಮುನೂ ವಿಸರ್ಜಿಸ || ಲ್ಲನುಮತ್ತಿನೆ ವಿಚಾರಜನನಾವೆನಗೊ
ಕ್ಷಿಸೆ ತೋರದಾವುದಂ ||

(ಮುಂದೆ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೂಡಿ)

ಅಪ ! ಇದೊ ವಾರಾಣಸಿಯು - ನೀಲಿ ಪೂಜ್ಯವಾದ ವಾರಾಣಸಿಯು
ನಿನಗೆ ವಂದಿಸುವೆನು - (ಚಿಂತಿಸಿ ಅಶ್ವತ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿ)

ವೃ || ತನದಿ ಮೋಗ ಬ್ರಹ್ಮಚರಣವ್ರತದಿನಹಿಲಸನಾ ಸದಿಂದಾ
ವುದಂ ಕೂ || ಕ್ಷಿಸರಾದಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಿವರ ಕ್ಷಪಿತತನಸರಾ
ತಾರಕಜ್ಞಾನಮಂ ಸಾ || ದ್ವಾರವದೇಶಿಸ್ತಂ ಕಾರಾಂತದೊಳ
ಗಿರಿಕನೊಲ್ಲಂತಂದಿಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಂ || ವಪ್ರವಂ ತಾಂ ತ್ಯಾಗ
ಮಂ ಗಬೊತ್ತೆ ಮಗುಳ ಭವಂ ಬಾರದಾತಂಗೆ ಸತ್ಯಂ ||

ಮತ್ತಂ

ವೃ || ಕಳೆಗು ತಾಸಿಲ್ಲಿ ಜೀವಿವ್ರಜಕೆ ಸಿರಿತಸಂಸಾರರೂಪಂ ಮ
ದಾರಂ || ಬಲೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತಿಲ್ಲಿ ಕೈಯತ್ತ ಣಿಸಭವನ ವೈರಂಚ
ವಿಷಗಂ ಸಮಂತಾ || ಗಳೆ ತತ್ಪಾನಪ್ರಮುಕ್ತಂ ತಳೆಯತನು

ವಿಮುಕ್ತಾಶ್ಚೈವಾಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ | ಗಳುವಿನಾ ಸುಕ್ಷೇತ್ರೋ
 ಳ್ ವಾಸಿಸಿದನಕವರಿಂ ಕೈಲಾಸತಾಪಮೋತಂ ||
 ಅಮರರಿಂದ ಬಂದನು ಉಪಾಪದಿಂದಿರ ಮುಸಿನರನ ಬಾಣವನ್ನು
 ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. (ಚಿಂತಿಸಿ)

ವೃ | ಸಲೆಗೆಲ್ಲ ಧನವೂ ಧನಂಜಯನೊಂ ಶ್ರೀತೃಗಿಗೊಂ ಗೆಲ್ಲದಿಂ
 ಸುಲಭಂ ಬೆಡುವುದಾ ದ್ವಿಜಾ ಕಾಲಕೆಂದೂ ಬಡಬೆಸಾ ಕ್ಷ
 ತ್ರಿಯಾಂ || ನೆಲದೊಳು ಬೆಡವರನು ಧನಮೂಲ ಮಧನಂ ನಾ
 ನೆಲ್ಲಮೂ ಕಾಳದಿಂ ದಲೆ ಸಂಧ್ಯಂ ಗಡ ಕಾಲವೂದೊಡೆನ
 ಗಿಲ್ಲಂ ನೊಡೆ ದೈವೇಚ್ಛೆಯಿಂ ||

ಅಮರರಿಂದ ಮುಪ್ಪುಗ್ಗನಾದ ನಾನೊನುವೂಡಲಿ ? (ಚಿಂತಿಸಿ ನಿ
 ಧರಿಸಿ ಸಂತೋಷವಿಂದ) ಬೇಸು ! ಬೇಸು ! ಈಗ ನಾನು -

ಕಂ || ಭರವಂ ಸಕ್ತಮನನ್ತಯು |
 ಶರೀರಮೂ ಮಾರಿ ಮುನಿಯದಕ್ಷಿಣಿಗೀಗಲಾ ||
 ಧರೆಯೊಳು ಸಕ್ತಾಶ್ಚರಿಯದ |
 ನರನಿಂದಾ ಭರಿದುದಲ್ಲಮಿಹಮುಂ ಪರಮುಂ ||

(ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿ) ಅಮರರಿಂದ ಬಂದನೂರ ನಡೆದು ಬಳಲುತ್ತ
 ಕಂಡನಾದ ರೋಗಿತನು ನ ಬರವಂ ಕಾದುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧ ಬೇಸಿ
 ಯು ಬರುವದೊಳಗಾಗಿ ಬೋಗಿ ಬೋಗಿ ನನ್ನ ಪಪ್ಪವನ್ನು
 ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು (ಮೇಲೆ ನೋಡಿ) ಬೇಸು ! ಸೂರ್ಯನು
 ನಡುವಗಲನ್ನು ಪತ್ತಿ ನಡು - ಹಾಗೆಯೆ ಸರಿ -

ವೃ | ಉದಿವನತಿಗ್ರಹಾತತನಂ ಮುಳಿಸಿಂ ಮುನಂತೆ ಕಾರಿಕಂ |
 ಧರೆ ಪರಿತಾಪಮು ವಿಸುಗೂಂ ವಿಸುಗತಸ್ತೋತೆನ್ನ ವರಾಸ

ಸಂ || ನೆರಳದು ತಾಳ್ದು ದೀನವಕೆಯಂ ಬಳಸುವವೃತ್ತಿಂದು
ದೇವಿಯುಂ | ತಿರ ಧರಣೀರೂಪಂಗಳಡಿಯುಂ ಹತಸ್ಥೈರ್ಯದೈ
ವೆಯೋಗದಿಂ ||

ಇದೋ! ಗಡಬಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಾದದು ಅಥವಾ ಪರಿಣಂತ್ರಸಿಗೆ—ತುಂದ
ಭಾಗ್ಯನಾವ ನಾನು, ಹಾ ! ಕೆಟ್ಟೆನು. (ಎಂದು ಬಿದ್ದು ಬೀಗನೆ ಏ
ಸಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಮುಖದಿಂದ ಕೂಡಿ) ಎಲಾ ! ದುರಾತ್ಮನಾದ ಪರಿಣಂತ್ರ
ಹತಕನೆ !

ಕಂ || ಅಂದೊಪ್ಪಿದ ದಕ್ಷಿಣೆಯುಂ |
ತಂದೀಯದೆ ತದ್ವಿಜೋತ್ತಮಂಗೀಗಳ ನಿಲಂ ||
ಬೆಂಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವದೆ ಸಲೆ |
ಸಂಸುಮಸತ್ಯಕ್ಕದತ್ತ ಲೋದವೆ ಧೂರ್ತಾ ||

ಅನುಸಂಗದ ಅಗಡಿನಿಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಕೃತಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಸಾ
ಧಿಸುವೆನು. ಆ ವಿಶ್ವಮಿತ್ರರು ಬಂದವಾಗೆ ತೋರುವುದು.

(ಎಂದು ಬೀಗನೆ ಹೋಗಿ ವಿಶಾಂತದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವನು)
(ಕೋಪವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ ಕೌತುಕನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು)

ವಿಶ್ವಮಿತ್ರ-ವೈ || ಬಲಾಹು ಕೈಸಾರ್ವ ವಿವಾತ್ರಪರವ ವಿಲಸುವಿಂ
ವೈದಿಯುಂ ಸೌವಿದ್ಯಮೋಗ್ ದು , ಲಗತಿತತ್ಪಂಜಿತ ಮರು
ದ್ಧಿಯ ವಿನಯ ಚರಿತ್ರಂಗಳಂ ರುದ್ಧವಾದು || ಜ್ವಲಕೋ
ಪಂ ನೀಡುಮಂತರ್ಜ್ವಲಿತ ಸಿವಿತಕುಷ್ಠೋಧನೋದುವದಾ
ವಾ | ನಲಸಾಸಾರಾಂಬುಸಿಕಾಟವಿಮ ಸುಡುವನ್ನೋ ಬಿ
ಚ್ಚುಗುಂ ಕೆನ್ನಮೆನ್ನಂ ||

(ಹರ್ಷದಿಂದ ಕೂಡಿ) ಎಲಾ ! ದುರಾತ್ಮನಾದ ಪರಿಣಂತ್ರಹತಕನೆ !

ಕಂ॥ ಎಂತಾದೆ ರಾಜ್ಯವಿಚ್ಛುತ ।
 ನಂತರೇ ನೀಂ ಸತ್ಯವಿಚ್ಛುತನೆನಿಪವ್ವಂ ॥
 ಕಂಠಿಯನ್ನೆದುದು ಮತ್ತೊೞೆ ।
 ಪಂ ತಾವಕ ದುರ್ವಯ ಪ್ರದೀಪಿತತೇಜಂ ॥

(ನೋಡಿ ಅಕ್ಷರ್ಮದಿಂದ) ಭಾಸ್ತು' ದುರಾತ್ಮನಾದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು
 ಬುದ್ಧಿ ಬಂದನು. ಅಥವಾ ಮಹಾತ್ಮನೇನರಿ. ಬುಳ್ಳೆಮು! ಅಗಲಿ.
 ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನು. (ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೋಪದಿಂದ)
 ಏನು? ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಾದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ತರಲಿಲ್ಲವೆ?
 ರಾಜ-(ತ್ವರಿಸಿ) ಬಿಡು! ಪೂಜ್ಯರಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರು! ಪೂಜ್ಯ
 ರೆ! ನಿಮಗೆ ವಂದಿಸುವೆನು.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ--ತಗೆ! ನಿಗತನೆ ತಗೆ! ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ವಿಘ್ನವಚನವೂ
 ಘುರ್ದದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಮಂಜಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವೆಯು?

ರಾಜ--ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿ) ಪೂಜ್ಯರೆ! ಸೈರಿಸಿ, ಸೈರಿಸಿ.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ (ಕೋಪವನ್ನು ಅಳಿಸುವೆನು) ಘಡ ದುರಾತ್ಮನೆ! ವಿಘ್ನ
 ವಾಸ ಸಂಭಾವನೆಯಿಂದ ವೃಥಾ ಬೌರವ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮರೆ
 ಯಿಸುವೆ. ನಿಲ್ಲು, ನಿಲ್ಲು.

ವೃ॥ ತುಂಬಿಯು ಏನೂವ ನಿನ್ನಗಡಬಂ ನಮಗಿರುವೆ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥ
 ವಂ । ನಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ಕುವವು. ಘುರಂಗನಿನ್ನ ವೃಥಾವ
 ಚಗಳಂ॥ ಕುಂಬಿಸುತ್ತಿತ್ತುವಂ ಕುಡವ ಕಾರಣದಿಂದೊಗೆತಂದ
 ಕೋಪದಿಂದ ದಾಂ ಬಿಡದಿಂದು ನಿನ್ನನಿಬೊ ಕಾಡಹುತಾಶನ
 ಸಿಂಹ ಚುಚ್ಚುವೆಂ ॥

(ಎಂದು ಕೂಡಲವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನು)

ರಾಜ-(ಬೀಗನೆ ವಂದಿಸಿ) ಪೂಜ್ಯರೆ! ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ
ಬೀಗು, ಸ್ವರಸಬೀಗು.

ಕಂ|| ರವಿಮುಳುಗದ ಮುನ್ನಮೆ ನೀ |
ಡುವೆನಾದಕ್ಷಿಣೆಯನದಕೆ ತಪ್ಪಿದೊಡಾಂ ನೀ ||
ವವಿತಥಮೆನ್ನಂ ಶಪಿಸಿಂ |
ತವಿಸಿಂಮೇಣ ನಿವಗಧೀವಮಿಾಜನಮುಪ್ಪಿ ||

ಅದುವರೆಗೆ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಬೇಕು ಅಂಗಡಿಯ ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗೋಣ
ಬನ್ನಿ.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ-(ಶವಜಲವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿ) ಬಳ್ಳಮ! ಅಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ
ಗೆ ಹೋಗಿ ಕೊಡು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ನಾವು ದ್ವಿತೀಯಸನನವನ್ನು ನೆರ
ವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವೆವು. (ಎಂದು ಹೋಗುವನು)

ರಾಜ-(ಚಿಂತೆಗೊಳಿಡಿ, ಸ್ವಗತಂ)

ಕಂ|| ಬುಣಮೆ ಮಮಜರ್ಗೆ ಭಯಕಾ |
ರಣಮಿಹಪರಗಳೊಳಮಕಟಪರಿಣತಿಸೋರಂ ||
ಪಣಮುಳ್ಳವ ಕೆರಳ್ದಾಸ್ತಮ |
ನಣಮಾಲೋಕಿಸದ ವರನೆ ಧನ್ಯಂ ಜಗದೊಳ ||

(ಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆದು ನೋಡಿ ಹರ್ಷದಿಂದ ರೂಪಿ) ಇದೆತಾನೆ ಅಂಗಡಿಯ
ಬೀದಿ !

(ತಿರದಲ್ಲಿ ಕೈಗವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ದೃಢವಾಗಿ) ಎಲೈ ಸಾಧುಗಳರಾ !

ಕಂ|| ಪಿರಿದುಂ ಕಾಣದೆ ಗತ್ಯಂ |
ತರಮವದೇನಾಮವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕೆ ನೂರ್ಥಾ ||
ಸಿರಬೊನ್ನಳ್ಳನೆನ್ನಯ |
ಶರಣಮಿದೀಗಿಳಿರದೆ ವಿಕ್ರಯಿಸಿದಪಿಂ ||

అదరిందాచూరే కనండుకేనల్ల. (ఆకాశదర్శి) పను దేలు
మి? "పతకేనల్ల తద క్రూరకాచూరకాచూరమిసిదే" ఎ.చూ?
పతకేనల్లను సింహాధిపతినుమి? విజిత్రవాదుదల్లవే ఈ
ప్రపంచపు? (టిలీనండిదేగి తోలగి "పిదుంకాణదే" ఎంబ
కందపద్మవన్న తోలవను. ఆకాశదకదేగి నోరి) పను దే
లుమి? "పను నిర్మ సామర్థ్యపు? సిను వాతకత్కచ్చే
ను? నిర్మ జాన్మయీను? " పన్నువిరే? (నక్క)

కం॥ అళిదనాణకియిత్తుద.
నాటిలొబినదేరపినావుదుమనాదొడవగాం ॥
అళిదనాణకిగేరదం.
వీళదుదాళాదవంగి వరగుణవత్తి ॥

(ఆకాశదర్శి) పను దేలుమి? దేయ దేలీమన్న దేలువే!
అదరింద ఇన్నొంద. సాచి దేలీమ దేలువిరే? (టింకేనొది)
ఎల్ల సాధుగళరా నావు క్షత్రియరా ఎరతువొతు దేలు
వదన్న అరితవరల్ల. (చుక్కొందు కదేగి తోలగి, "పిదుం
కాణదే" ఎంబ కందపద్మవన్న తోలవను)

(తిరీయ.ల్లి) ఆయాప్రతన! అత్తరక్షణ్యకపరనాజదేదాగ
బీరత. ఇదనరేగొ మందభాగినిపాద నన్నన్న హాగి
కొదిచ్చు ఈగ తొరేదుదొలగువదు సినగి తక్కచ్చల్ల. నన్న
ల్లి ప్రసన్ననాగు. ఈ కాశ్యవల్లి నన్నన్నే నియమిసు. వేగ
దరన్న అసురాగవు ఈగ నన్నల్లిలవ్దే?

రాజ-(ఆశ్చర్యదీందకొది) ఇన్నేను గతి? దేవి బుంబోబంద
లు. అదనరింద నన్న అభిలాషయు నేరనేరను.

(అనంతర బాలకనీడగూడి కృష్ణీయు వ్యాకూలపడత బలవళు)
 కృష్ణ—(దృవ్యగంగ ఆ పక్షవన్న శరణి వేల్చి నడచు) అర్చరే!
 శోండుకొళ్ళు. అభలక్ష ప్రవృత్తాగి సమయదాసియవ
 నన్నన్న శోండుకొళ్ళు.

బాల—అర్చరే! నన్నన్నకూడ

రాజ—(నిట్టమరిసింద తన్నల్లి తాను) కచ్చ కచ్చ!

వృ॥ బిసుబేం కల్పకృణాగ్రమిండుడలేమంత్రియం కలంబో
 డి నా । బిడదాదేం ప్రదేమం సుహృద్ద సరుమం బిట్టేం
 సబంబాస్సరం ॥ స్వసత్తిస్త్రరవగరేగళం బిలిచిచిల్లం
 క్రూరవనాదేన్న నా । నరనీసేదదేనతనిదేదేయిదా
 దత్తల్లి చల వచ్చది ।

కృష్ణ—(ఆకాశదల్లి కివిగోట్టు) అర్చరే! ఏను హేళువిరి? “స
 మయమేమ హేళుదేమల్లు ఆదేను సమయమేమ” కేళువి
 రే? యాగావరే కేళు. పరపురుషసర్వవసనస్తోమ, ప
 రోజే వ భోజనస్తోమ, ఇవేరకన్ను బిట్టు సకలకార్య
 వన్ను వోడవేను. ఇదే నన్న సమయవు. (చూడ కివిగో
 ట్టు) ఏను హేళువిరి? “ఇంతద సమయవుళ్ళ నన్నన్న
 శోండుకొళ్ళువరు యారు” ఎన్నువిరే? యాగావరే ప్ర
 సన్నరాగిదోగిబన్న. ఇదేమిద సిమగోను ప్రదోజనవు?
 దిసదదాళువద యావనాదరు బబ్బ ద్విదోత్తమను
 నన్నన్న శోండుకొళ్ళువను.

(అనంతర నివాధ్యాయుడు ప్రవేశింపవను)

(బబ్బ వాడుత ప్రవేశింపవను)

ಉಪಾ-ಎಲೈ ವತ್ಸಕೆ! ಈಗಟಲಿ-ದಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಪವಾಗಿ ದಾಸಿವಿಕ್ರ
ಯವಾಗುವದೋ ಏನು?

ವಟು-ಗುರುಗಳಿಗೆ ಯಾವನಾದರೂ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹಿಡ್ಡಿದ ವಿಷಯವಿದೆಯೆ?

ಉಪಾ-ದಾಸಿಯರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಬಾ.

ವಟು-ಅವ್ವಗೆ! ದಮನಾಡದೇಕ್ಕು. ದಮನಾಡದೇಕ್ಕು

ಉಪಾ-(ನಡೆತಂದು ಅಕ್ಷರೈದಿದ ಕೂಡಿ) ಅಹ! ವತ್ಸಕಪಿಂಚಿಯ
ರಾಮನೇಯಕನನ್ನು ಏನು ಹೇಳಲಿ? ಅಕ್ಷರಕರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ
ಯೆ ಸರಿ.

ವೃ! ಸುರಗಿರಿಸಾಸುಪ್ರೀತಿ ಕನಕದಿಂ ರತುಸಂಗಳಾಡಿದ್ದೆ ಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀ
ಲೆ | ಕಿರುಮುಗಿಲಾದಮೂ ತಳದ ಪಂತಿವಿತಾನದೇ ವಿಧ್ಯಭೂ
ಮಿಸ್ತ್ರೀಲೆ || ಎದೆದರಘಿವ್ವವಿತ್ತು ಸುರವೆಲ್ಲರಿಯೂತೆ ದುಕೂ
ಲಸಲ್ಲವೇ ತ್ತಲಗಳನೊಪ್ಪುಮಿ ಪೆನಗೆ ಮೂಡದದೂರಮು
ನಕ್ಕೆ ರಾಗಮಾ |

ವಟು-ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆ! ಎಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಜನದ ಗುಂಪು ಕಾಣು
ವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ದಾಸಿವಿಕ್ರಮವಾಗುವುದೆಂದು ನನಗಿಗೆ ತೋರು
ವುದು. (ಸವಿಸವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ) ಅದರೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವನ್ನು
ಕೊಡಿ. ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಉಪಾ-ಹುಡುಗ! ದಾಸಿಯನು ಬದುಕುವಂಗೆದೆ.

ಶೈಲೈ-(ಹಿಂತಿರುಗಿ, ಅದರೆ! ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಅದರೆ! ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಜಾಲ-ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಉಪಾ-(ನೋಡಿ ಅಶ್ವತ್ಥದಿಂದ) ಏನು? ಈಕೆಯೂ ಆ ಪುಷ್ಪಳು?
(ಸವಿಸಾಕಲ್ಕೆ ಬಂದು) ಕುಳು ನಿನ್ನ ಸಮಯ?

ಶೈಷ್ಯ-(ಪರಪುರುಷ ಪರ್ಮವಾಸನ ವೊಡಲಾದುದು ತೋರತಾಗೆಂದು ತೋರುವಳು.)

ಉಪಾ-(ಸಂತೋಷದಿಂದ) ನಿನ್ನ ಸಮಯಮಿದು ಯೋಗವಾದುದಲ್ಲವೆ? ಹೃದಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮೃದ್ಧಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರು. ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ಬಾಡಿದರೂ ಅಗ್ನಿ ಪೂಜಾಧೀನತೆಯಿಂದ ಗೃಹಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಳು. ಅವನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿಕೊಂಡಿರೋ! ತೆರದುಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸು.

ಶೈಷ್ಯ-(ಸಂತೋಷದಿಂದ) ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆನು. ಅಪ್ಪಣೆಯಾದಂತೆ.
ಉಪಾ (ಒಬ್ಬ ಹೊತ್ತು ನೋಡಿ) (ಸ್ವಗತಂ)

ವೃ|| ಮುಸುಕಂ ತಾಳ ಸಿರಂ ಸಲಜ್ಜವದನಂ ಪಂದಾಗ್ರಮಂ ನಾತೆ
ಲ | ಕ್ಷಿಸುನಕ್ಷಿದ್ವಿತಯಂ ನಿಕಾಮನ್ಮನುಯಾಸಂ ನಂದ
ಮಂದಾಕ್ಷರಂ ಪ್ರಸರಪ್ರಾಪಿತಮುಂ ಮಿತಂ ಮಧುರಮುಂ
ತಾನಂದ ಸಲಜ್ಜತನುಂ ಮನುಯಾ ನನ್ನ ಮಮಾಕಲಪ,
ಸವೆಯೊಡೊಂದಾಗಮುಂ ಸೂಪಿಕುಂ

(ಚಿಂತೆಯಿಂದ) ಈಕೆಯು ಅಕ್ಕ ತಿವಿಳುಪಕ್ಕೆ ಈ ದೂರವನೆಯು
ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬನ್ನಿ ಬೊಂದಿದಳು!
ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಳ ನೋಡೋಣ? (ಪ್ರಕಾಶ) ಎಲೆ! ನಿನ್ನ ಪತಿಯು
ಬದುಕಿರುವನೆ?

ಶೈಷ್ಯ-(ತಿರುಚ್ಚಿನಿಂದ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುವಳು)

ರಾಜ-(ನಿಟ್ಟುಸುರು ಬಿಟ್ಟು, ಅತ್ಯಗತಂ) ಎಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದಾನೆ? ಬದುಕಿ
ದ್ದವನು ಬನ್ನಿ ಬೊಂದಿದಳು!

జువా-నవీనావతి రుచనే ?

శ్రీశ్రీ-(కంబునాయుడు ఈడి రుచనేన్న నోడెనులు.)

జువా-(నోడి అక్కర్లేదింద ఈడి) బద ! పసిమ ? ఈతను ఈ
కేయ పతియే ? నీన్నాగి నోడి బింతియింద ఈడి)

వృ | కలికర బివాహపావరభూషా విప్రబింబరసమూన్నతాంస
విదా పురుషస చివమో కథియికుం క్షితిరక్షణవక్ష్
సోతనం | బిరవసేదోం బిరవసేదోం సెరం త్త
వారూదాదమ | ఆ రియేరీ నువిధా విధియదానన్న
మం సుబేషోమ దిన్ద్రువం |

(నవీనావత్కి బండు కంబసిగొడి) ఎల్లీ మదాత్త నే ' సిన్న నూర
వన్న నూరగూ న్నల్ల దంబేకొకు. పతకాగి అంతవ కార్య
వన్న -రంభిసిదే ?

రాజ-(నోడితసి బింతియిందఈడి) (స్వగతం | ఈ సత్తు రుచన
వనాతన్న విదారూప్రమ యుక్త వల్ల. దేళునేను (ప్రకాశం)
ఎల్లీ సాధువే ! విస్తరిసువవక్త కాలవిల్ల. సుక్ష్మవవాగి
దేళునేను. కోళదేళు. బ్రహ్మస్వద బంధేగాంగి. ఈ కార్య
వన్న అరంభిసిదేను. ఇన్న నన్నన్న నిబంధనదిసదేది.

జువా-దాగావరే తేగదుకొ దానన్ను కేగువేను.

రాజ-(చివి ముక్తికొండు) ఎల్లీ సాధువే ! దాగే తేగదుకొ
ళ్ళుప్రమ బ్రాహ్మణర వృత్తి. నమ్మగళగే యోగ్యవల్ల.
నన్నల్ల కరుణిసువవక్ష్ క్ష బిలేయగి కేడి.

శ్రీశ్రీ-(చిగనీ ఒళగే బండు క్ష ముగిదుకొండు) ఆయన !

ಮೊದಲು ನೋಡಿದ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಬಿಡಕೂಡದು. ಅದುವರಿಂದ
ಕರಣವಾಗುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಉಪಾ - (ಕಂಬಿನೊಡನೆ) ಎಲೈ ಪೂಜಕರೇ!

ಕಂ || ದಿವ್ಯಪ್ರಸಾದಂ ಪುನಃ |

ನಿವೇದನದಂ ನಿವೇದ್ಯವಾಗಮಾದೊಡಮದಗಿಂ ||

ದಾವ್ರದು ಯುಕ್ತಮನಿಕ್ಕುಂ |

ಗೈವದದಂ ನಿವೇದ್ಯದಾಬಲಕಮಿಂದೀಗಲಾ ||

(ಎಂದು ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡುವನು.)

ಶ್ರೀಶೈ (ಗ್ರಹಿಸಿ ಪರ್ವದಿಂದ) - ಸ್ವಾಮಿ! ನೈವದೋಗದಿಂದ ಸತ್ಯ ಸತಿ
ದು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಭಾರವು ಅರ್ಧ ಕಳೆದದ್ದಾಯಿತು. ಅದುವರಿಂದ
ಕೃತಾರ್ಥವಾಗುವೆನು.

ಉಪಾ - (ಸ್ವಗತಂ) ಇವನು ಆ ಹಣವನ್ನೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವ
ದಿಲ್ಲ. (ಎಂದು ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುವನು.)

ಶ್ರೀಶೈ - ಅರ್ಧವೇ! ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಅರ್ಯಪುತ್ರನನ್ನು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ಬರುವೆನು.

ಉಪಾ - ಪೂಜಕರೇ! ದಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ನಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಕೌಂಟಿಪ್ಪನಿ
ರವನು. ನಾನು ಮೋಗುವೆನು. (ಎಂದು ಹೋಗುವನು.)

ಶ್ರೀಶೈ - (ಧನವನ್ನೂ ಅರಸಿನ ಸರಗಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ) ಆಯಾ ಪುತ್ರನೇ! ಈ ಪ್ರಾ
ದ್ಯಾ ನೋರಿತಮನ ದಾಸಿತ್ವವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಬೇಕು.

ರಾಜ - (ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ) ಆ ವಿಭಗಿದು ಅನುಮತವಾಗಿಯೇ
ಇದೆ. (ಕನ್ನಡ್ಡ ಕಾನು ನಿಂದಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿ ನೋಡಿ) ಎಲಾ ದು
ಷ್ಟವಿಭಗವೇ!

ಕಂ || ಅರಸಿಯನಾಗಿ ಸಿದಿವಳಂ ।

ವರಗೃಹ ಪರಿಡಾರಿ ಕೆಯನೊಡರ್ದಿ ಬನಿನಗೀ ॥

ನೊರೆವೆಂ ಬೈತಲೆ ಮಣೆಯಂ ।

ಚರಣಕ್ಕಾ ಚರಣ ಮೆರಗಿದಂತಾಯ್ತೆತ್ತೀ ॥

(ವೈಷ್ಣವಿಂದ) ಪಾ' ಕಷ್ಟ ಕಷ್ಟ

ಕಂ || ಜಿವಿ ಪ್ರೇಷಯೆ ಮಂದಮತಿಯೆನಿ ।

ಸಿದನಾಂ ಸುತದಾರವಿಕ್ರಯಂಗೆಯ್ದುದರಿಂ ॥

ದೊಡಗಿದ ಕುಲಂ ಪವಾದದೆ ।

ವದನಶ್ರೀ ಮಲಿನವಾದುದೆ ದಿನಕರನಾ ॥

(ವೈಷ್ಣವಿಂದ ಕೂಡಿ) (ಪ್ರ) ಪ್ರಿಯೆ !

ವ್ರ | ತವಾಧಿಕಾರಿ ದ್ವಿಜವನಾತನ ಪತ್ತಿಯಂ ನೀ . ನೋರಂತೆ ಸೇವಿ

ಪ್ರಮ ಕಾವ್ರಮ ಸನ್ನಿವಾಳಂ ! ಅರಕ್ಷಣಾಗೋಳಪ್ರವರ್ಧಕನಾ

ವಿಧಾತ್ರಾ | ನಾಂವೊಣೆ ಬಿಸಪ್ರವೆಲ್ಲ ಮ ವೊಡವೊಳ್ಳುಂ ॥

ಶೈಷ್ಯ-ತನ್ನನ ಅಸ್ತಗೇವನವಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು. (ಹೋಗಿ

ಅತ್ತೆ ಸಿ ರಾಜನನ್ನ ನೋಡಿ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವಳು)

ವ್ರ- (ಕೋಪದಿಂದ) ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ದೂರ ಹೋದರು. ನಡೆ,

ಬೇಗನೆ ನಡೆ.

ಶೈಷ್ಯ-(ವಿನಯದಿಂದ) ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ. ಅರ್ಯಪುತ್ರನ ಮೂಕವನ್ನು

ನೋಡಿ ಬರುವೆನು.

ರಾಜ-(ಚಿಂತೆಯಿಂದ) ಪ್ರಿಯೆ ! ಸೈರಿಸು ಸೈರಿಸು. ಮುಖಿಸಬೇಡ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಿಂತಿರುವನು.

ಶೈಷ್ಯ-(ರಾಜನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮಿಲ್ಲಮಿಲ್ಲನೆ ಯೋಗಿಸುವಳು)

బాల—అయ్యో! అమ్మ ఎల్లీగి దోరిగువళు.

రాజ—వూగనే! నమ్మయ్యన కృపాన్ని మరచివేళ్ళి
దోరిగదోరికొని అల్లిగి దోరిగువళు.

బాల.—ఎలా వటువే! నమ్మ తామరయన్ను ఎల్లీగి కదేను
కొంటు దోరిగువే?

(ఎందు తామరయ నరగన్న పిడియవను.)

వటు—(కొరివదించి) తేగో ' గర్భదానము ' తేగో (ఎందు చూచి
పిడియవను)

బాల—(తుటియన్న నడుగినుత్త తామరయదేగళన్న నోడ చను.)
(రాణియు రాజను కంటిమించి నోడచను)

రాజ—ఎల్లీ బ్రాహ్మణనే! బాలకరల్లి అపరాధవన్ను ఎగ్గ
బారయ. అపకారణ సిచ్చు పిగి వణకకొడయ.

(బాలనన్న ఎత్తికొందు మందెయన్న అప్రాణికి తక్కిన వ్రాస
నదించ)

వృత్తి | పశుకేళి కంద కందకతరీకనే తంబుటికత్తి సొదవన
అనికేటి నిద్రయం వరమవనియం మోదేనీవేన్న వక్త
మం! అనికదోళప్రయంగళనీకం మంగళా పులిగళ
వక్త మేం | తోరి కడుకనివో నోర్లి గళల్ల మంగళ
యదేనల్లీనాం .

అనుచరించ తండాలనాద నన్నసంగత పతక్తి బరువే. నిన్న
తాయ సంగత దోరిగు. (ఎందు వ్యాకులతయన్న అనినా
నువను)

ಶೈಲ್ಯ-ಅರ್ಜುನನೇ! ಮಂದಭಾಗ್ಯಳಾದ ನನ್ನೊಡನೆ ಹಲಬುತ್ತು
ಮದುವೆಯಾಗುವ ಕಾರಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಡವೋಡುವೆ? (ಎಂದು ಬಲಲಕನ
ನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಳು.)

ಬಾಲ-ಅರ್ಜುನನೇ! ಕಂಪಿತು. ಕಂಪಿತು (ಎಂದು ಹೋಗುವನು)

ರಾಜ-(ಒಪ್ಪಳತೊಟ್ಟು ನೋಡಿ) ಹಾ! ಕೆಜ್ಜೆನು. (ಎಂದು ಬೀಳುವನು)

(ಅನಂತರ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರನು ಬರುವನು)

ಪಶ್ಚಿ-ನನು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಾಂಶವನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲವೆ?

ರಾಜ-(ಕೇಳಿ ಬೇಗನೆ ಎದ್ದು) ಪಶ್ಚಿಮನೇ! ಇದೋ ಅರ್ಧವನ್ನು ತೆಗೆ
ದುಕೊಳ್ಳು.

ಪಶ್ಚಿ-ಹಾ! ಅರ್ಧ ನಮಗೇನು ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಪ್ರತಿ
ಕ್ಷೆಯವನಾದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿನಗೆ ತೋರಿವರೆ ಎಲ್ಲವ
ನ್ನೂ ಕೊಡು.

ಪ್ರ. ೨೨.

(ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ)

ಕಂ|| ಸುಡು ನಿನ್ನೀವ್ರತಮಂ ಸುಡು |

ಸುಡು ನಿನ್ನೀತವವನಂತು ನಿನಯ ತಿಳಿವಂ ||

ಸುಡು ಮುನಿಮಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಂ |

ಗೊಡಬ್ಬಿದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದವಿಣ ದುರ್ದಶೆಯಂ ||

ಪಶ್ಚಿ-(ಕೇಳಿ ಕೋಪದಿಂದ) ಅಹ! ಯಾವವರು? ನಿಂದಾಪೂರ್ವಕ

ವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವರು. (ಮೇಲೆ ನೋಡಿ) ಎಲಾ! ಇ

ವರು ಅವಮಾನಿಸುವವರಾದ ದಿಕ್ಷುಪ್ತವತೆಗಳು. ಬುಳ್ಳೆಮ. (ಕ್ರೋ

ಧವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದ ಶಾಪಜಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂ

ಡು) ಘಡಘಡಲವೊ ಕ್ಷುದ್ರಕ್ಷತ್ರಿಯುಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಾದ ಅಪಿವೇ

ಕಿಗಳು!

* ಕಂ|| ನಿವಗೈವರ್ಗಂ ಜನ್ಮಂ ।

ಸವನಿಸುಗುಂ ಕ್ಷತ್ರಜಾತಿಯೊಳಗಾಬಳಿಕಂ ॥

ಕುವರರ್ಕ್ಕಳಾದ ನೀಂಗಳೆ ।

ನವನಿಸುರಂ ದ್ರಾಣಿಯಿರದೆ ನಿನದಂ ಕೊಲ್ಲುಂ ॥

(ಪುನಶ್ಚ ಮೇಲೆ ನೋಡಿ)

ವೃ|| ಋವಿಸ್ತದ್ವೈ ಪಿ ಸಾತಸ್ತ್ರಭಯಾಚಲಿತಘೋರಾಣಾತ್ಮರಮಿಂ
ತಿ | ವೇ ವಿಸುವಾಂಸುಗು ಸ್ವಲ್ಪತ್ವ ಕವಿಸುರುಳ್ಳವರ' ಕಂ
ಸವನಿಸ್ತದ್ವೈಜಾಗ್ರ || ಪ್ರವಿಲಂಬಜ್ಞಾನವಾಸನಾಂವಲಮಿತನು
ಕುಟುಕೋಟಿಗಳ' ಭ್ರಷ್ಟವಾಣಿ | ಕೃವಿರಾಜತ್ಕುಂಡಲಂ
ಭಾಸನುರರಿನರಥೋವಕ್ತ್ರಾಂಗತ್ತವಿರಾಗಳ'

ರಾಜ-(ಮೇಲೆ ನೋಡಿ ಭಯದಿಂದ ಕೂಡಿ) (ಸ್ವ) ತಪಸ್ತ್ರಭವಾಪು
ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದದ್ದು. ಹತ್ತಿರವೆನ್ನೆನು ಕ್ಷೇತ್ರವಾದುವುದೆಂಬುವ
ದು ಯುಕ್ತವಾದುದು ತಾನೆ ? (ಪ್ರಕಾಶಂ) 'ಪ್ರಸಾರಿ' ಸಾಕುಮೇಲೆ
ಎಣಿಸಿಕೊಡನು.

ಕಂ|| ಗಳಿಸಿದುದಿದು ವಿಂಡಿಮ್ ।

ಕೃಳ ವಿಕ್ರಯದಿಂದಮಿಂದಿದಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಂ ॥

ಉಳಿದ ಧನಕ್ಕಾವಂತ್ನಜ ।

ನೋಳಾದೊಡಂ ಮಾಳ್ವೆನೆನ್ನ ತನುವಿಕ್ರಯಮಂ ॥

ವಿಶ್ವ-(ಕೋಪದಿಂದ) ಅರ್ಥದಿಂವೇನು ? ಬೇಡ. ಕೊಡುವುದಾಗಿ
ದ್ದರೆ ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ಕೊಡು.

ರಾಜ-ಎಲೈ ಸಾಧುಗಳರಾ ! (ಏನಿಂದು ಕಾಣದೆ ಎಂಬ ಕಂಠವನ್ನ
ಹೇಳುವನು. ಅನಂತರ ತೆಂಡೂರಿಕನೊಡನೆಂದ ಧರ್ಮಪುರುಷನು ಅನು
ಚರಿಸಿದೊಡಗೂಡಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ధర్మ-(స్వగతం)

కం॥ ధరిసిదవేనాం లగత్తం ।

ధరికుం సక్తం జగత్తినోడసేరీదెన్నం ॥

కరవిదాయరసన సక్తవ ।

పరిక్షి సల తళిదేనిగళి జాతియుమం ॥

(దేన్నాగి యోజి అక్కర్చేదింద కూడి) యోగ విరోధుడైన నాను ఎల్లవన్ను కాణబల్లవనాదరం ఈ మహారాజుసిగి సవననాద మత్తొబ్బ నన్ను కాణిను. అగలి అతన సవిదా పక్తి యోగవేను. (ఒందు ప్రకాశవారి) ఎలేని సవరసే యకనే! దాద గోష్ఠి గయన్ను తేగేమకేంతు బందిరువేయో? అనుతర-మహత్తరకనే! సిను జెన్నద మనేయన్ను కట్టి ప జేకాగిన్నేయో పను?

మహ-అనెన్నెల్ల ఈ సెనగోను ప్రయోజన? (ఒందు ఒరు వను.)

రాజ-(“ ఏదియం కాణదే ” ఎంబ వద్దవన్ను తేగే, లగింధా వేందు ఎల్లవదేగని నేలెడి) అయ్యో! మందభాగ్యుడైన నన్ను న్ను కేళువవరే ఇల్లవల్ల. పనుమూతల? హా! కట్టి ను (ఒందు మూర్ఖుని జెనువను.)

ధర్మను-(కేళి, నోడి, స్వగతం) మహాత్మనాద ఈతను మూర్ఖ-దేగిందిరువచెల్ల! బళ్ళెను! అగలి! సిగేనాతు వేను. (త్వరేయింద ఒళిగి ఒందు ప్రకాశవారి) ఎత్తే పళేళు. సిన్నన్ను నాను కేగింతుకేళువేను. ఇలేని తేగేమకే, సిను కేళివచ్చు దలనన్ను కేగింతువేను.

ರಾಜ—(ಸಂಕೋಷದಿಂದಿದ್ದು) ಎಲೈ ಸಂಘವೇ! ಎಲ್ಲಿ? ತೆಗೆದು
ಕೊಂಡು ಬಾ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. (ನೋಡಿ ವಿಚಾರದಿಂದಳಿದು)

ಭದ್ರನೆ! ನನ್ನನ್ನು ಆಹೇಕ್ಷೆ ಸಿದ್ಧವನು ನೀನೆಯೋ?

ಧರ್ಮ—ಹೌದು. ನಾನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಆಹೇಕ್ಷೆ ಸಿದ್ಧವನು.

ರಾಜ—ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಮಾಡರು?

ಧರ್ಮ—ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಮಾರುಗಳಿಗೂ ಬರುವನಾದ
ಚಂಡಾಲನಾದತ್ತ ರಕನು.

ರಾಜ—(ಭಯದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಶ್ಚಿನಿಶ್ಚಿನದಿಗಳಿಗಾಗಿ)
ಪೂಜ್ಯರೆ! ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ.

ಕಂ || ಯತಿಪತಿ ನಿಮಗಾನಾಲಂ |

ಗುತೆ ಮನಮಂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳು ದುರಿತಮಿದನಗ ||

ಶ್ರುತದೃಷ್ಟ ಪೂರ್ವಮನಿಕುಂ |

ಕ್ಷಿತಿಗೋಳ ಚಂಡಾಲದಾಸ್ಯ ಮನಿವುದುನೋಡಲ |

ನಿಶ್ವಾ—ತೆಗೆ ಮೂರನೇ ತೆಗೆ! "ಸ್ವಯಂದಾಸಂಸ್ತು ಪಸ್ತುನಂ"

ಎಂದು ಇರುವಾಗ ನೀನು ದಾಸನಾಗಿ ನಮಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇನು?

ರಾಜ—(ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ) ಪೂಜ್ಯರೆ! ನೀನು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡುತ್ತಾ
ಆದನ್ನು ಮಾಡುವೆನು.

ನಿಶ್ವಾ—ಎಲೈ ವಿಶ್ವವೇಶಕರ್ತಾ! ನೀವು ಕೇಳಿ. ನಾವು ಬಿಳಿ
ದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೋ?

ರಾಜ—ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು.

ನಿಶ್ವಾ—ಹಾಗಾದರೆ ಈತನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಅತ್ತವನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸಿ ನಮ್ಮ
ದಕ್ಷಿಣದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡು.

ರಾಜ—(ಹಿಂಕಿಯಿಂದ ಸ್ವಗತ) ಹುಡುಗ! ಇನ್ನೇನು ಗತಿ! (ಪ್ರ)
ಪೂಜ್ಯರೆ! ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡುವೆ ನನಮಕ್ಕೊಳ್ಳುವೆನು. (ಚಂಡಾಲನ

ಬಳಗೆ ಬಂದು) ಎಲೈ ಸ್ವಪ್ರಾತಿಮಾಪತ್ಯರಕನೆ ! ನಿಬಂಧನೆಯಿಂದ
ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚಂಡಾಲ—ಆ ನಿಬಂಧನೆ ಏನು ? ಹೇಳು.

ರಾಜ—ಕೇಳಬೇಕು.

ಕಂ || ದೂರದೆ ನಿಶ್ಚಿಂ ಛಿತ್ತವ |
ನಾರೊಗಿವಿಂ ಬೊದೆವನೆಡೆಯಬಟ್ಟೆಯನಾಳಂ ||
ವಿಾರದೆ ಚಸಸಿದ್ಧ ಕಾರ್ಯಮ |
ನೋರಂತೆ ವಿಚಾರಮಿಲ್ಲದಾನಾಗಿರುವಂ ||

(ಇಬ್ಬರೂ ಸಂತೋಷಿಸಿ)

ಚಂಡಾಲ—ಎಲೈ ! ನನ್ನ ಸಮಯವಾದರೂ ಬದು ಬೋಗ್ಯವಾಗಿ
ರುವುದು. ತೆಗೆದುಕೊ ಈ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು. (ಎಂದು ದೂರದಿಂದಲೇ
ಕೊಡುವನು.)

ರಾಜ—(ಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನನ್ನು ಕರಿತು) ಪೂಜ್ಯರೆ!
ನಿಮ್ಮ ಈ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ವಿಶ್ವಾ—(ಉಚ್ಚಿ ಯಿಂದಕೂಡಿ) ಕೊಡುವೆವಿಗೋ ?

ರಾಜ—(ನಿಷಯದಿಂದ) ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ವಿಶ್ವಾ—(ಕೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸ್ವಗತ) ಇನ್ನು ನಿಬಂಧನೆಯೇನು ? ಅಗಲಿ
ಹೋಗುವೆನು. (ಎಂದು ನಾಚಿಕೊಂಡು ಕೊಡುವನು.)

ರಾಜ—(ನಿಷಯದಿಂದ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು) ಪೂಜ್ಯರೆ ! ಕಾಲವಿಳಂ
ಬದಿಂದಾದ ನನ್ನ ಅಸರಾಧವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು.

ವಿಶ್ವಾ—ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು (ಎಂದು ಹೊಡಗುವನು.)

ರಾಜ—(ಸಂತೋಷದಿಂದ)

ಕಂ || ಅನ್ಯಥಾನೇನಿಸುತ್ತ ಮತ್ತಾ ।
ಮುನಿಶಾಪಕ್ಕೀಡನಿಸದೆ ಸತ್ಯಚ್ಯುತನೆರ ॥
ದೇನಿಸದ ಕತದಿಂದಮೆ ವಲ ।
ಮನಗೀ ಚಂಡಾಲದಾಸ್ತಮುಃ ವರಮಲ್ತೆ ॥

(ಚಂಡಾಲನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ) ಎಲೈ ಸ್ವಜಾತಿಮುಖತ್ತ ರಕನೆ ! (ಎಂದ ಧೋರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಯ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು) ಎಲೈ ಸ್ವಾಮಿಯೆ ! ಅಜ್ಞಾನ ಪಿಸಬೇಕು. ಭೃತ್ಯನಾದ ನಾನು ವಸತತಕ್ಕ ಕೆಲಸವೆನು ?

ಧರ್ಮಪುರುಷ—(ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೂಡಿ ಅತ್ಯಂತ) ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡು ಕೇಳಿದ ಕೆಲಸ.

(ಪ್ರಕಾಶ) ಎಲವೈ ದಕ್ಷಿಣಾಶ್ವತಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೃತರಾದವರ ಬೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಗಲಿರಲು ಜಾಗರದಿಂದಿರು. ಹೋಗು, ನಾನು ಕೂಡ ವನಗ ಹೋಗುವೆನು.

ರಾಜ—ಅಸ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ! (ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತೆರಳುವರು.)

ಕೃತೀಯಾಂಕಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

నాల్కనాయక.

(అనంతర జండాలులిండ్లగూడి జంతాకృతనాద
రాజును ప్రవేశింపఁజను)

జండాలులు—అయ్యో! దారిబడి దారిబడి. ఈతను వచ్చినట్లు.
పతక్తిల్లి నేనొడుత్తిల్లి. (కివిగోట్టు) అర్చరే! పతక్తి వనన్ను
తేగేదుకేగొండు దేగొగొత్తిరేందు కోళువిరే? దినిననాద
ఇవను సొమియనాద మహత్తరకనింద బహు ద్రవ్యవన్ను
తేగేదుకేగొండు ధృతత్వవనొందిరువను. అదుదరింద కావ
తన సెమిత్త దక్షిణశ్రావకే ఇవనన్ను కరేదుకేగొండు
దేగొగొవేవు.

రాజు—(నిట్టూసుకన్న చిట్టూ అశ్మగత) నసిగే అనధియిల్లనే మేరిలే
మోలే అతి దారుణవాని వృషననరంబరయే బరుత్తల్లి.
దాగేయో సరి!

కం || ధోలీయసోళినగాళి లసం ।
నేలే ఫోరితరం శ్మశానవకటా మృతకం ॥
బలవిరాల్స కలసమింతా ।
కులితయోళం శాంతివడయదహహా ద్యవం ॥

(వృషనదింద) “మోరిందువోళ్ళిస్తే రోగిధియేతే” ఎదోగోరే
వ్రదు సుళ్ళల్లి. పతక్తియేరే బుణవిముక్త నాదేనోదు నేమ్మ
దియదాగిద్దు ననగే కనడలే అళ్ళిలనద మోరివ్ర బాధిసువు
దక్కి తోడగితు. ఏనువోడలి?

వృ || అళలువేనాగ్గో సుట్టుమిగిలేన్ననే సోర్వకట్టిగనాథ
రా ! గళలువే నాదిగగ్గో స్త్రమట్టుభుజనగ్గో రర

ಉರಿಲಿವಾ ಕುರಿಸುವ ಸೇವಕಗೊಳು ಯುಧಸದ್ಗತೆ ತೊಳ್ ನಿ
ಸೆಪ್ಪನ ದೇವಗೊಳು ಎಳಗುವರಂಗೊ ಮೊಗೊಲೆಯನೊಳು
ಸಿವೆನ್ನಯ ಕೀಳು ಬಾಳುಗೊಳು

(ಸ್ವರಗೇಯನು ಧಿಸಲಿಸಿ ವ್ಯಸನದಿಂದ)

ವೃ || ಉಪಚರಿಸಲ್ಪೆ ಕಕ್ಕನೆ ತಪ್ಪೊಸಿಧಿ ಗಾಢಿತನೂಜನಾ ಮಹಾ
ತವನೊಳಗಾಂತನಾ ಬೂವಿಮುಕ್ತಿಯನಂತಕಪ್ರದಾನ
ದಿ ಕುಸಿತನುಮಿಸುರಂ ಕೆಡನುಲುವಳುತಿವೆಗಳಗೂಸ
ಕಂಡಳಲ ತುಸುಗುವೆನ್ನ ಸಿನಕಟ ಮುಳು ದಿನವಿನ
ಗಾಯದಂತೆವೊಲೆ ||

(ಚಿಂತಿಸಿ ಪೀಡದಿಂದ ಕೂಡಿ ಸ್ವಗತ) ದಾ' ಇವಲ್ಲದೆ ಅದು ಬೇರೆ
ಸನ್ನನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಪೀಡಿಸುವುದು.

ವೃ || ತ್ವರೇಯ್ಯಲ ಗುರುಭಕ್ತಿಮೀನೆ ನಟು ತನ್ನೊಳು ನಿಡು
ವೊಕ್ಕೊರದಿ | ಸೆರಗು ಬಂಧಿಸಿ ರೋದಿಸುತ್ತಿರೆ ಕರಂ
ಬಾಲಂತದೊಕ್ಕೊನದಿ || ಮರುಗುತ್ತಾ ಕೆ ನಿರಾದ ಬಾಪ್ಪ ಜಲ
ದಿಂದಂ ರಾತೆ ನಂದಿದ್ವಳು ಕರದಿ ಕೂರವೆನ್ನ ನೋಡಿ
ನುನೆ ತಾ ಮಜ್ಜೆ ತಮ್ಮನು ಪೀಡಿಕೂ ||

(ಚಿಂತೆಯಿಂದ) ದಾ ಬೇವಿಯೆ

ಕಂ || ಸಸಿಕುಲದೊಳೊಗೆದು ಮತ್ತಾ |
ದಿಸಜಸಖಾನ್ವಯಕ ತಕ್ಕನತಿಯೆನಿಸಿದ ನೀಂ ||
ಅಸಿಯಲೆ ಕೇಳಾಜ್ಯಾಹುತಿ |
ಭಸಿತದೆ ಕಡೆದಂತೆ ಕಡೆದೆಯೆಂತಕಟೆನೊಲೆ ||

ಇವಲ್ಲದೆ ಮು ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೆ :

ಕಂ || ಬಳಲುತ್ತಮಿದೇಯುವವನು |

ದಲರಂ ಸರಗೊಲಿಕ್ಕಿಡಕಟ ಕೋಮಲಿ ದಾಸೀ ||

ಕುಲಕುಟಿಕಮನಿವ ಕಾಯಂ |

ಗಳನೆಂತೆಸಗಿದವಿಯಾವಗಂ ಮಾಡದುವಂ ||

ತಂ - ಎಲೈ ಬೇಗನೇ, ಅದೊ! ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದೆ ವಕ್ಷಿಣಾಕ್ಷರವನು.
ರಾಜ - (ನೋಡಿ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದಕೂಡಿ) ಓಹೋ ! ಇದೋಯೋ ಮಹಾ
ಶಕ್ತಿಯವನು ! ಹೌದು.

ವೃ | ಉಡುಪಧರಿಸಿ ' ಸುಖಂ' ಬಳಕೆಗೊಂಡುರೂಮಂಡಲಚಾರದಿಂದ
ಮಾಂ ಮುಡುಕದೆ ವಿಶ್ವರೂಪನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಡುವೂರದ
ತೃಣಂ | ಕೆಡದಪ್ರವಾಸವಿಂ ಪೊದವಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿ ದವ ಬಾ
ಯುಳತ್ತಣಿಂ ಬಿಡದುಗುತಿರ್ಪ್ಪಂ ಮೊಲ್ಲಿ ಪಿದವುಡುಪುಟುಬ
ಕೆಡದವ್ವಂ ಪದ್ವಂಗಳಂ ||

ತರಿಯಲ್ಲ ಕಲಕಲವಾಗುವುದು.

ರಾಜ - (ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ನೋಡಿ) ಅಹ ! ಮಹಾಶಕ್ತಿಯವನು ನೋಡು
ವುದಕ್ಕೆ ಭೃಘತ್ಸವಾಗಿಯೂ ರಾತ್ರವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವುದು.
ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ

ವೃ | ಅತಿಗಡಿಗೂಳ್ಳು ಜುಬುಕವಿರಾವನುಮಂಗಳತಂಬುರವಂ
ಕೊಡಕೆಮನಾಕುಲಶ್ಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಸಲೆ ಮಾಡ್ಕೊಡೊಡದೆ
ತೃಣಂ | ಇಡೆದ ಕರೊಂಟಿಯೊಡುಗುವ ಬಲ್ಲಿದುಳಿದಮೆ
ನಾಂಮ ಬಲ್ಪಂ ಕಿಡೆ ಜಪಲಾಗ್ರಮುಜ್ವಲಿಸುತಿರ್ಪ್ಪಂಪ್ರಮೀ
ಕ್ಷಿಸೊಡೀ ಕೃಪಾಂಗಳಂ ||

(ಮುಂದೆ ನೋಡಿ ರಿಪ್ಪಿಸಿ) ಅಹ ! ಭೃಘತ್ಸಕರವಾದರೂ ಸ್ವಪನೇ
ಯವಾಗೆ ಎಲೈ ಭಕ್ತಕಾಣವನೆ ! ಸವಾಸ್ತವಂ ಗ್ರಹಿಸುವ

ಕುಸಕರ್ಪಾಪದಗಳಿಂದ ಉಪಭೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ನೀನೇ ಧನ್ಯನು.
ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ.

ಕಂ || ಕರಟಂ ಕೀಳ್ಗುಂ ಕಣ್ಗುಳ |
ವರಿ ನೊಡೆಗುಂ ಸುರುಳ್ಳರಸನೆಯುಂ ಮೇಣ್ ಸೊಣಕಂ ||
ಪರಿಗುಂ ಗುಹ್ಯಮನಿದೆ ಬಿ |
ತ್ತರಿಕುಂ ನಿನ್ನಂತ್ಯವಿವರಮುಂ ಪರ್ವದರಿಂ ||

ಅಪ | ತರ್ಕದ ನಿಷ್ಕಾರತೆಯನ್ನು ಏನು ಹೇಳಲಿ ?

ಕಂ || ಅನಡುವಾಯೆರ್ದೆಯಾ ಪು |
ಬ್ಬಾಳವನುನಾನನಮುಮಸ್ಥಿಮಲಮಾಂಸವಸಾ ||
ದ್ಯಾನಿಚಿತಂ ಕಾಮುಕರದಿ |
ವಾನಿಪರದವರಿದರಂತು ಪೇಸುವರಲ್ತೀ ||

ಚಂ—(ಮುಂದೆನೋಡಿ ಮತ್ತೆಬಿಟ್ಟು ಸನ್ನ ಕೂರಿತು.) ಎಲವತ್ತೇ ಈ
ಮೊಡ್ಡಮವದ ತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಚಂಡಕಾತ್ಯಾಯನಿ
ಯನ್ನು ಸಮಸ್ತರಿಸುವ.

ಚಂ—(ಇನ್ನೆಬ್ಬಿಸು) ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ. (ಎಂದು ಸಮಸ್ತರಿಸಿ

ಕಂ || ಅಸಿಯಿಂ ಚಂಡನ ಖಂಡಿಸಿ |
ತಿಸುಳದಿನಿರಿದತ್ತಿ ಮಹಿಷನಂ ತೊವಲುಡೆ ರಂ ||
ಜೆಗೆ ಸೊಗಯಿಸ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ |
ಸಸಿದಲಿಯನ ಮಡದಿ ದೇವಿ ಕಾಪುಡೆಮುಂ ||

ರಾಜ—(ಎಲ್ಲರವೆಗೂ ನೋಡಿ; ಅಪ : ಕಾತ್ಯಾಯನಿಗೆ ಭಿಕ್ಷುತ್ವಕ್ಕೆ
ಪಚಾರವಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರತಿ

ವೈ || ಪಳವಂ ಸಿವೋಲ್ಯಮುಂ ತಾಳ್ಳಳದ ಮಹಿಷಗೋಕಂಠದಿಂ
ದಂ ಪಡಲ್ಪಿ | ಟ್ಟೆಳಲುತಿಕ್ಕುಂ ಸಿಕಾಮುಂ ಶ್ರವಣ ಕರುಣಾ
ತ್ಮಾರ್ಥಾಂತಾಪ್ರತಾನಂ || ಬರಿಭುಗ್ವ್ರತಂ ಸಮಂಜತ್ತ

ಕೃತಬಲವಿಲೋಲಂ ಪಲಂ ಕೂಗಿ ತನ್ನೊಳ ಮಿಳದಿಕ್ಕುಂ
ಸಿಂಹ ಸುರಾಂಗುಳದಳಮಿದೊ ದೇವಿ ತರುಸ್ತಂಭವೊಡಲಿ

(ವಂದಿಸಿ ಕೈಯುಗಿದು)

ಗೀತಿ || ಪ್ರೀತೇ ಪ್ರೀತ ವಿಮಾನ |
ಪ್ರೀತೇ ಪ್ರೀತಾಸಿ ರೌದ್ರತರರೂಪೇ |
ಪ್ರೀತಾಶಿಸತ್ತೇತೇ |
ಮಾತರ್ಭೃರವಿ ನಮೋಸ್ತುತೇ ಚಂಡೀ ||

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಕಲವಾಗುವುದು ರಾಜನು ಕೇಳಿ)

ಬಿಹೋಗಿ : ಇದು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗೂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಲೆಳಸಿದ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಲಕಲವು. (ಪಡುವಲಕವೆ ನೋಡಿ) ನೈವ
ಪರಿಪೂರ್ಣವು ಯಾರಿಂದಲೂ ಮೀರಲಸಿದವು.

ಕಂ || ತಾರಂ ಪಥದೀಪಂ ಕಾ |
ಲೋರಗರಂಜತ್ಪಣಾಲಸನ್ನಾಣಿಕ್ಕಂ ||
ವಾರಿಧಿಯೊಳ ಕಡೆದವನೀ |
ಸೂರಂ ಬಾಡಲವಿಡಂದಿವಪು ವಿಧುರತಯಿಂ ||

(ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿ ಅಕ್ಷಯದಿಂದ ಕೂಡಿ)

ವೃ || ನವಸಂಧ್ಯಾವಧ್ಯರಕ್ತರೂಗಮದಹ ಚಿತ್ತಾಂಗರಮಂಧಾಕಾ
ಮೃಕೃಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಕೋಣಂ ನಿಷ್ಕ ತನ್ನೊಳವಿರುವಕರಾಳೊಂದು
ಸೂಸುವರಕ್ಕೆಟ್ಟು || ನಿವಹಂ ಗಾಚಾಂಧಕಾರ ಪ್ರಸ್ಥಮರಸು
ಮಹದೂ ಮಧೂಮ್ರಾಸುಕಾರಂ ಭುವನಂ ಶಿಲಾಶ್ರಯಂ
ವಲಮೆಸಿಸಿದವಾ ಕಾಲಕಾಮಶಿಗುಗಳೆ

ಗಂ-(ನೋಡಿ) ಬಿಡೋನು ?

ಕಂ || ಕೂಲಿದಾಣವನ್ನೆದಿದವೊಲೆ ।

ಕೂಲಿಗೀದಾಗಿರ್ಪ ಜಂತು ಭಾಷ್ಯರವನಾ ॥

ಚಲನಂ ಭೃದ್ಧಂ ಬಳ್ಳಿ ।

ಶ್ವಲೆಯೆತ್ತಂ ಭಲೆಯರಂತೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಿಕ್ಕುಂ ॥

ರಾಜ-(ನೋಡಿ ಕೈದಿಂದ) ಅಪ್ಪ ! ಈ ಕೃಷ್ಣನವುಗಳು ಅತಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿರುವುವು.

ಅಪ್ಪ ! ನೆಗೆದಾಣಂಧಂಜರಂ ಎಷ್ಟು ತಕ್ಕುಡರಗ ಹದ್ದುರವೊಳೆ ಕೂ
ಗುಗುಂ ಗೂ ಗೆಗಲನಂ ಪದ್ದುಗಳೆ ವೊಯ್ತೆ ರಕೆಯನುಲಿ
ಯುತ್ತಗ್ರವೊಳೆ ಬಿಳುತಿಕ್ಕುಂ । ಎಗೆ ಬಿಳುಲಿಬಿಳಿ
ತುಣುಂ ಭೂವಸಂಧಾನುಂ ವಾಸುತುಂ ಬಿಗುವನುಂತಂ
ಗಿಕ್ಕುಮೆತ್ತ ತಿಗಲನುಯಂ ಕೂರುನಿ ಭಾರವಂಗಳೆ ।

ಅಪ್ಪ-ಎಲೆ ! ದಕ್ಷಿಣಾಪ್ತರವನು ಅನೇಕ ಬೇತುಗಳಿವು ಅ
ಕ್ರೂರವಾಗಿರುವುವು. ಅಮದರಿವ ಬೆಗಬೆಗ ಬೊಗುವೆ

ಮತ್ತೆಬ್ಬ-ದಾಸೆಯೆ ವಸತನ. (ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿ) ಎಚ್ಚೆ !
ಮದತ್ತರಕ. ಅಪ್ಪಯದಂತೆ ನೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನವನ್ನು ಮಗತಿರಳು
ಕೂಡುಕೊಂಡು ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಎಚ್ಚರ ಎಚ್ಚರ.

ರಾಜ-(ನಂಟೋದಿಂದ) ದಾಸೆಯೆ ಅಗಲಿ ಬಿಡೆನುಂಟೆಬಾ
ದಂತೆ

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಕಲವಾಗುವುದು)

ಅಪ್ಪ-(ಭಯದಿಂದ) ಅಪ್ಪ ! ಅಮ್ಮ ! ಭೂತಗಳಿದ್ದುವು ಬೆಗ
ಬಿಳಿಗ ಬಿಳಿದೊಗುವ. (ಎಂದು ಹೋಗುವುದು)

ರಾಜ-(ಕೈದಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ) ಅಪ್ಪ ! ಈ ಪಿಂಚಗ
ಳನ್ನು ಕೂಡುವುದು ಬದು ಭಿಂಭತ್ತ ಕರವಾಗಿರುವುದು.

ವೃ ನಮನಂ ಪೂಜಾ ವಿಷಯಂ ಪೋಲೈ ಸ್ತುತು ತಪಸ್ಸಿರಾಭಿಷೇಕರಂ
 ಪೂಜಾಪೂಜಾಂ ಭಯನಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಕು
 ಪುನಃ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಸುಲಂಭೂತಂ ಕುಪುರತಃ ಸುಲಂಭೂತಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ನಾಡೀಪಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ !

K. 221

20th Dec 1943

(ಕೃತಕದಿಂದ ನೋಡು)

ಅವು ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ

ವೃ || ಸುಲಂಭೂತಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ , ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ

(ಕೃತಕದಿಂದ ನೋಡಿ ನಕ್ಕು) ಪೂಜಾಂ ! ಪೂಜಾಂ ! ಪೂಜಾಂ ! ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ

ವೃ | ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ
 ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ

(ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾಂ)

ಕಂ || ಬಿತ್ತಿಬಿತ್ತಿನಿಳಿ ಮುಖವು ||

ಶ್ವತವಾತದೆ ನಂದೆ ಬೊಯ್ದು ನರತಿರಮಂ ನುಂ ||

ಗುಣೆ ಸುಡೆ ಗಂಟಲ ತೃಪ್ತ ||

ನ್ನಿತಮೊಡನೆ ಮಗುಳ್ಳುಗುಂ ಪ್ರದೀತಂ ಪ್ರೀತಂ ||

(ಸ್ವರಗಾಯನ ಭಸನುಂ) ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲವಿನ್ನು
ಸಾಕು. ಇವೆಯನು ಅಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಿಗೊಂಡು ತನ್ನ
ವಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. (ಮುಂದೆ ನಡೆದು ನೋಡಿದಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸಿ)
-ಪ- ಈ ಇವಳು ಕವಿವಿರುವುದನ್ನು ನನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ?

ವೈ || ತನುಂ ಮುಟ್ಟಿಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತವಿಸ್ತದು ದಿವಾಭಾಗವರಿವಂ || ನ
ಮುಂತುಂಭಿನ್ನಾಸುಂ ಸ್ವಲಿಖದ್ಧುಲಂ ನೃಪಿ ಪತನಂ || ವಿಮ್ಬ
ವಾಸ್ತವ್ಯ ಣಂ ಮರಪತನ ಭಿನ್ನಾಜನಕುಭೃ || ತಮಂತಾ
ನನ್ನಿವಂಜನೇನು ಮೇರೆಗುಂ ಕುಳಿತು ಕರಂ ||

ಎಗಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳುವೆನು. ಬಾಕಲ್ಲಿ ? ಶ್ವತವಾತಿ
ಸತಿಯಾದ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ನಿಬಂಧನೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ

ಕಂ || ತಿಳಿಸದೆನಗೀವ ಮೃತಕಂ ||

ಬಳಮಂ ತಾಂ ಕುಡದೆ ಜನಮದಾರಾದೊಡವಿಾ ||

ಇಳೆಯೊಳ ತೃಶಾನಯೋಗ್ಯಂ ||

ಗಲೆನಿಪ ಕಜಗಳನುಜುಗಿದಿರವೇಳ್ಕುಂ ||

ಕಂ || ನಿರವಿಸಿದುದನಾಗಿಪದೆ ||

ಚರದಿಂ ಪತಿಯಾಜ್ಞೆವಿಾರಿ ಸೈರಿಪನಲ್ಲಂ ||

ಸುಕಪಾಗ್ನಿಯಮಗ್ನೋರಿಯಾ ||

ಗಿರಿಯುಂ ವಿದ್ವಾಂಸದಿನ್ನ ತೋಳ ಪ್ರತಿಭಟಕುಂ ||

ಇನ್ನೊಂದು ! ಯಾರೂ ಮೊತ್ತಾಡುವದಿಲ್ಲ ' ಬಳ್ಳೆ'ದು. ಇನ್ನೊಂದು
ಕಡೆ ಅತಿ ನೋಡಿಡುವನು. (ಸವೆದು) ಬೂರಲ್ಲಿ ?

ತೆರೆಯನ್ನಿ ಎಳ್ಳೆ ' ನಾನು ನಾನು.

ರಾಜ-ಮನೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಮೊತ್ತಾಡುವಂತಿದೆ ಅಗಲಿ. (ಆ ಶಬ್ದದ ಒಳ
ಮಿದಿದು ಹೋಗಿ) ಅದು ಬೂರಾ? ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವೆನು. (ಹೋಗಿ
ತೆರೆಯಕಡೆ ನೋಡಿ ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಬೂರಿವನು !

ಕಂ || ಕಲಿತಕಪಾಲಂ ಭಸ್ಮಾ ।

ನುಲೇಪಿ ಖಟ್ಟಾಂಗಧಾರಿಯಸ್ಥಿ ವಿಭೂಷಾ ॥

ಮಳಕಾಯಂ ನೈಕರಂಕೋರ ।

ಜ್ವಲಮೌಳಿ ಗಿರೀಶನಂತೆ ತೋಳಗುತ್ತಿವಂ ॥

(ಅನಂತರ ಕಾಪಾಲಿಕ ನೋಡದಿಂದ ಧರ್ಮನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು)

ಧರ್ಮ-ಎಳ್ಳೆ ! ನಾನು ನಾನು.

ಕಂ || ಎರೆಯದೆ ದೊರೆದಾನಮನುಂ ।

ಡಿರೆದಿಂದ್ರಿಯತತಿಯನಿಕ್ಕಿ ದಾಂಟಿಮಹಾರಂ ॥

ಸರಣಕ್ಕೊನವಂ ಸಂ ।

ಚರಿಪೆನದೀಭತ್ಸವಿಣ ಕ್ಷಣನದೊಳಾದಂ ॥

(ಬೋಲಿಸಿ) ಭಗವಂತನಾದ ಆ ರುದ್ರಮೂರ್ತಿಯು ಈ ಮಹಾ
ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ? ಅದರಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿಗಳಿಗೆ
ಇದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದದ್ದೇನಿ. ಅದೇ

ಕಂ || ಮಾತೇಂ ಬಗೆಪೊಡೆ ಫೈತಾ ।

ದ್ವೈತ ತಪೋದ್ವೈತ ಸತ್ಕಿಯಾದ್ವೈತಂಗಳ ॥

ಭೂತಲದೆ ಸುಲಭವಾತ್ಮಾ ।

ದ್ವೈತಂ ತಾನೊಂದೆ ವಡೆಯುಸದಳಮುಲ್ತೀ ॥

(ಎಷ್ಟು ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ)

(ತೆರೆಯುತ್ತೆ) ರಾಜನೆ ! ನಿನ್ನ ಆಪ್ತನೊಬ್ಬನು.

ಕಂ || ಲೇಸಿನ ಪಡ ತೆರೆದುದು ವಿ |

ದ್ವಾಪತಿಯುಂ ತಾಮ ವರಿಸುವಂ ನಿನ್ನಿಗಳೊ ||

ಲ್ಹಾಸೆಮಿಗಲೈದುಗುಂ ನೃಪ |

ವಾಸವ ನಿನ್ನಾಣತಿಯವದಾವಂ ಮಾರ್ವಂ ||

ರಾಜ—(ಕೇಳಿ) ಭಾಪು ! ದೈವದೊಳಗಿಂದ ಪುಣ್ಯಗಳ ಸನ್ನಿ
ವೂತನ್ನು ವೀರಶಿಲ್ಪ. ಇದು ನನ್ನಗೆ ಪ್ರಿಯವು.

(ಅನಂತರ ವಿವಾಹವಾಗಲಾರದ ವಿಧಿಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು)

ವಿಧಿ—(ಬೀಗನೆ ಒಳಗೆ ಬಂದು) ಎಲೈ ರಾಜೇಂದ್ರನಾಥ ದಿವ್ಯಂ
ದ್ರನೆ ! ದೈವದೊಳಗಿಂದ ವರ್ಧಿಸುವೆವನು ? ಕೇಳು

ಕಂ ! ಜನಪತಿನಿನ್ನೊಳ ಮುನಿದಾ |

ಮುನಿ ದಾರುಣನಾಗಿ ವಡೆದನಾರಿಂದಾನಿ ||

ನಿನಿತುಮಡಗ್ಗ ನಿಮಿತ್ತ ||

ಲೆಸೆಸಿದ ವಿಧಿಗಳೆ ನಾವು ಬಳಿದೊಡ್ಡಿವೆ ||

ರಾಜ—(ನೋಡಿ ಅತ್ಯರ್ಥದಿಂದ, ಅತ್ಯಗತ) ಏನು ? ಇವು ಪೂಜ್ಯ
ಗಳಾದ ಆ ವಿಧಿಗಳೆ ? ಇವುಗಳೆಗೊಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಪೂಜ್ಯರಾದ
ವಿಷ್ಣುಮಿತ್ರರ ಅತ್ಯಗ್ರವಾದ ತನಸ್ಸಲ್ಲ ವೈಭವವಾಯಿತು ?
(ಪ್ರಕಾಶ, ಕೈವರಗಿದು) ತ್ರಿಲೋಕವಿಜಯಿಸಿಗೂಡಿ ವಿಧಿಗಳೆ
ನಿಮಗೆ ವಂದಿಸುವೆನು.

ವಿಧಿ—ಎಲೈ ರಾಜನೆ ! ನಾವು ನಿನ್ನೊಳಗಿನವರು, ಎದುವರಿಂದ ನಮಗೆ
ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಅಷ್ಟು ಪಿಸುವೆವೋ ಅಷ್ಟು ಪಿಸು

ರಾಜ—ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದು ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಮತವಾಗಿದ್ದರೆ
ಪೂಜ್ಯರಾದ ವಿಷ್ಣುಮಿತ್ರರನ್ನು ಸೇರುವವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಮುನಿ
ಯ ವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ನಾನು ಅನುರೂಪಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ವಿಜಯ — (ಅಕ್ಷರವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ರಣಭೂಮಿಯ ನೋಡು) ಎಲೈ ರಾಜನೇ !
 (ಮುಂದು ಹೋಗುವುದು)

(ಅನಂತರ ಕಾಪಿಲನು ನಿಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದೊಡನೆ ಹೊತ್ತು
 ಕೊಂಡಿರುವ ಪೇಶವನೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು.)

ಕಾಪಿಲ — ಒಳಗೆ ಬಂದ. ಎಲೈ ಮಹಾರಾಜನೇ ! ರಾಜನಿಂದ ಬಂದ
 ದೊರೆತ ಈ ಸಿಂಹದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಚ್ಚರಿ.
 ನಾನು ಈ ರಾಜನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಂ || ಅವರು ವಯೋಗದ ಸಿಂಹ.

ದ್ರಾವಳಿ ಗೆಲ್ಲುವುದೆಂದಿ ಸುರಲೋಕವನಂ ||

ದೇವದ್ರಾವಳಿ ಮುಂಜರಿಯಿಂ.

ತೀವ್ರದ್ರಾವಳಿ ಮುಂಜರಿಯಿಂ ವಿಹರಿಸುಗುಂ.

ಕಾಪಿಲ — (ಅಕ್ಷರವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ರಣಭೂಮಿಯ ನೋಡು) ಎಲೈ ರಾಜನೇ !
 (ಮುಂದು ಹೋಗುವುದು)

ಕಾಪಿಲ — (ಅಕ್ಷರವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ರಣಭೂಮಿಯ ನೋಡು) ಎಲೈ ರಾಜನೇ !
 (ಮುಂದು ಹೋಗುವುದು)

ಕಾಪಿಲ — (ಅಕ್ಷರವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ರಣಭೂಮಿಯ ನೋಡು) ಎಲೈ ರಾಜನೇ !
 (ಮುಂದು ಹೋಗುವುದು)

ಕಾಪಿಲ — (ಅಕ್ಷರವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ರಣಭೂಮಿಯ ನೋಡು) ಎಲೈ ರಾಜನೇ !
 (ಮುಂದು ಹೋಗುವುದು)

కం || ధరిసిదవినార జగత్తుం ।
 ధరివైదు సక్తం జగత్తి నీడవరేదన్నం ॥
 కవిదాయరసన సక్తవ ।
 పరిశక్తి సల తాళినిగళివేషమనారం ॥

(శోభిని ఆశ్చర్యపడింది కదా!) ఎప్పుడు ముగియగల బాధనా
 వాసనలతో ఇరుచు రాజకీయమున పరిశ్రమనైన యత్రా
 విజేత్రచాదము. అధవా మహామూల్యమర స్వభావనో
 యుగం.

కం || సోగమేల దుగుడమదేనిల ।
 బగదొల నుపిదు? బగమబ్జగ్గళ్యం ॥
 బగేయచ్చిరివృత్తగ్గళి ।
 సోగముం సోగముం దుగుడముం దుగుడం ।

బళ్ళెదు అతన బళిగే బోగిగునేను. (శోభిని, సోగి, బల్లె, బల్లె) అదే! ఈతనన్ను బోగిగులు మహాత్మ సాగి తోగిరు
 వను. అనునదియ సమీపకే బోగిగునేను. (బళిగుండు)
 ఎట్టి మహారాజునీ! సిద్ధిగళి భూజనసాగం.

రాజు—మహావ్రతవన్న అతనినువ నృసింహకరాద కనుగో
 సునిగననననీ?

కామ—ఎట్టి! రాజునీ! సిద్ధిన్ను కురితు నువ్ర ఆధిగళిగి
 బందిరునేరు.

రాజు—(లబియన్న ఆధిగళిగివను.)

కామ—సూకు! పతకే లబిగుదావే? బోగిగున్న సింహ
 సిద్ధి వృత్తాంతవన్నల తిళివరునేరు. అంతద అనరు
 †

ಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೇನೂ ಬಲವಿಲ್ಲ.

ಕಂ || ವಿರಗುವಕರಿವಿಚಾರಣಾಃ ಸ |

ತ್ವರುಷರಾ ವಲಮಾರ್ತಕಲ್ಪಮೇಬುದದಿಲ್ಲಿಂ ||

ಪರಿಶ್ರಮಿಸದಿಷ್ಟನೆ ವೀಳು |

ವಿರೆ ಕುಹುವಂ ಶ್ರಿದ್ವಿಜಯಂ ವನಸ್ಪತಿಕುಲಮಂ ||

ರಾಜ — ಅದರಿಂದ ಅವಧಾನವಾಗತದೆ ಕೆಳಗೆ ಅವತಿಸಿರುವಾಗಲೂ
ನಿನ್ನ.

ಕಾಮ — ಎಲೈ ಬಾಲ್ಯವಾದವರೇ! ಕೂಡುವುದು ಬುದ್ಧಿತ್ವ, ಕೂಡು

ದರಿಂದ ಧರಣಿಯು ಧಾತುನಾದಂ || ನೂತನ ಕರಣ ತಮ

ದೊಡೆ ಕೊಡುವುದು ವಿಧವು ಪ್ರತಿ ಪಟುವಾಗಲಿವನಾಸ್ತೃತಿಗೆ

ಯ್ಯದಿಕ್ಕಾಗಿ

ಅದರಿಂದ ಕವಿಮುಕ್ತನಾದವರು ವಿಧವುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಸುವರು.

ರಾಜ — ಎಲೈ ಸಾಧಕನೇ! ನಾನು ಇಷ್ಟತಂತ್ರವೆಂಬುದನ್ನು ಬೋಗ
ಬಲದಿಂದ ತಿಳಿದೇ ಇರಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರಯೋಗ
ನಕ್ಕೆ ಏಕೋಧಬರವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವೆನು.

ಕಾಮ — ಎಲೈ ರಾಜನೇ! ಅದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರಯೋಗನಕ್ಕೆ ಏಕೋ
ಧವೆಲ್ಲವೂ ಬರವುದು? ನಿನ್ನ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಮ್ಮ
ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನೆರವೇರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವುದು? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರವಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ರಸವಿರುವುದು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಸಂಧಿಸುವೆವು ನೀನು ಇಲ್ಲಿ
ಇನ್ನು ಕೊಂಡು ವಿಧವಿವರಣವನ್ನು ಮಾಡು. (ತೋಗುವನು)

ರಾಜ — (ವಿಚಿತ್ರನಾದವನು) ವಿಧವುಗಳಿವೆ! ನಿನ್ನ ಹಿಡಿದಿರುವುದು ಹಿಂದ
ಲಿರುವುದು. ಸಮಗ್ರಕಾರವಾದವನು ನಿನ್ನ ರಸಕ್ಕೆ ಮುಳುಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಕಂ || ಚಲಿಸುಗುಮಾಕುಲಶೈಲಂ ।
 ಗಳುವೂಮ್ ಯುಗಾಂತಸಮಯವನಾಹತಿಯಿಂ ॥
 ಚಲಿಸದಾ ಗಡ ಧೀರರ ನಿ ।
 ಶ್ವಮನಿಸಿದ ಹೃದಯಮಡಸಿದಾವತ್ತಿನೊಳಂ ॥

ಅಮರರಿಂದ ನಾನುತಾನೆ ಈತನನ್ನು ಪತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ನಿರೂಪಿಸಿ
 ಪಡಿಸಲಿ. (ಪ್ರಕಾಶ, ವೇತಾಳನನ್ನು ಕೂರಿತು) ಎಲೈ ಭದ್ರನೆ ಈ
 ರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸು.

ವೇತಾಳ-(ಮದಿಸಿ) ಸಂಧಕರ ಅಪ್ಪಣೆ (ಎಂದು ಹೊರಗುವನು)
 ಕಾಸು-(ಎರಡು ಕಡೆಗೂ ನೋಡಿ) ಎಲೈ ರಾಜನೇ! ಜೀವಗಾಂಧಾರಿ
 ತೋರುವುದು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಂಠವನ್ನು ಸಂಧಿಸುವೆವು
 ರಾಜ-ಎಲೈ ಸಂಧಕನಾತ್ಮಮನೇ! ಮುಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು
 ತಾವು ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು.

ಕಾಸು-ವೇತಾಳನಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವರು.

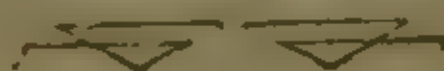
ರಾಜ-(ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕನ್ನು ನೋಡಿ, ಪ್ರಸನ್ನನಾದನಾಗಿ) ಹೀಗೋ!

ಕಂ || ಕವಿವ ತಮಸ್ಸಂಚಯಮಾ ।
 ತವಿಸುತ್ತಂ ಸಕಲಜನದಮಗ್ರಹನಾರ್ಥಂ ॥
 ತವಕಂ ಮಿಗಲಾದಯಿವನೀ ।
 ನವರೂಢಾಋಣಪುರಸ್ಕರಂ ದಿವಸಕರಂ ॥

ಅಮರರಿಂದ ನಾನು ಕೂಡ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಭಾಗೀರಥಿಯ ತೀರ
 ವನ್ನು ಸೇರಿ ಬಿಡೆನುತೆ ಈತನನ್ನು ಅನುನತಿಸುವೆನು.

(ಎಂದು ಹೊರಗುವನು)

ಚತುರ್ಥಾಂಕಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

(ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವಾದ ಮನೋವಿಷಯದ ರಾಜಸುಖ, ಸೋಮನು
ರಾಜ-(ದೂತದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸುಖವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಅವನು 'ಕಪ್ಪುಕಪ್ಪು'
ವು || ಭಾವಿಸಲು ತಕ್ಕದನ್ನು ಸಮಸಿದಧವಿಟ್ಟು ಮೂರು ಮಿತ್ರರು
ಧರಿಸಿದಾಗ ಸುತವಾರವಿಕ್ರಮನು ಮೂರು ತಂದೆಗಳೊಡನೆ
ಮೂರು | ಅವನೊಬ್ಬನು ಕೂಡಲೆ ಮನೆಯಿಂದ ನಾಚು
ವುದು ತಕ್ಕದು | ಮನೆ ಮೂಲದಿಂದಲೂ ಮನೆಯವರೊಡನೆ
ಮನೆಯವರೊಡನೆ |

(ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಕಾರ್ಯ) ೨೫ ' ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿ
ಮಾಡುವುದೇ—

[illegible]

(३०३) यद्वा नमो नमो नमो नमो, नमो नमो नमो

ವೃಕ್ಷೀಕವ್ಯಕುಲೇವನಾಗಿ ವೈದ್ಯವಶೇವಕ್ ಮೊಮ್ಮುಂಮವಕ್
ಮತ್ತೆ ತಾ ನೇಕಾಂತಾಶ್ರಮಗಳಾಗಿ ನಿಜೈಯಿಗಲ್. ನಾಂ
ನನಲು ನಂ ಯಿಂತಿರು ! ತಾ ಕಾಂಪಾನುನಿ ಯಿಂತಿರು

ಮಗುವು ಮಿದನ ತ್ಯಾಗವನು ಕಾಣ್ತೆಯಿಂ ಮಗ ಕನ್ಯಾಗಳ
ಅಪ್ಪನಾಗುವನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ನಡೆಗಾಣುವನು |

ಮಾ ನತ್ತ ರೋಗಿತನಾದನು |

ಮೃ | ಅಲಂಕಾರ ಕನ್ಯಾ ಅತ್ತರ ಪೋಷಣೆ ಸಮಾಜಿಕ ಬಿಗಿವರ್ಧನೆ ಸಿಕ್ಕಿತು
ಭೂತಲದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಪೋಷಣೆ ಮೆತು ಸುಖಸಿದ್ರಾಳು ಬಸಂ
ಗಬಿಟ್ಟು ಮಾ ತಲೆಬಿಟ್ಟು ತಾಳ್ಮೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಡವಿ
ಸಿದ್ರಾಳು ಮೂವನು ಮೂವನು ಮೂವನು ಮೂವನು
ಮೂವನು ಮೂವನು ಮೂವನು ಮೂವನು

(ಒಬ್ಬನೊಡನೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಕಡವಿವಿಡನೆ)

ಮೃ | ಅನುವಾದಿಸಿದನು ಮೂಳೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಿದನಾಗಳ ತತ್ತ್ವವನ್ನು
ಕನ್ಯಾ ಮೂವನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಕೃತಾರ್ಥವೆನಿಸಿದನು ಕನ್ಯಾ
ಯೋ ಸುಖವು | ಮೂವನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಮೂವನು ಸುಖವು
ತತ್ತ್ವವನು ಕನ್ಯಾ | ಮೂವನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಕನ್ಯಾ
ಮೂವನೊಬ್ಬನೊಡನೆ

(ಭಯದಿಂದ ಕೂಡಿ) "ಮೃ: ಅನುವಾದಿಸಿದನು ಮೂಳೆ ಬಿಟ್ಟು
ಮೂವನು! ಮೂವನು ಮೂವನು" ಮತ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅನುವಾದಿಸಿದನು. | ಅ
ಕೃತಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ಕನ್ಯಾ ಕೆಡೆಗಾಗತು "

(ಮದಗಣ್ಣು ಹಾಕುವುದನ್ನೂ ಬಲಭೂಷಣ ಅದರನ್ನೂ ಅನುವಾದಿಸಿ
ಮರ್ಪಡಿಸಿದನು)

ಕಂ || ನಮನಮಗುತಿರ್ಪುದೆಡಗ |

ಗ್ಲೂಕವನದಿಂದದಿರುತಿರ್ಪುದೆನ್ನೀ ಬಲದೊಳೆ ||

ಗುನಿವರ್ತನೆ ಮೊಲೆನಗೀಗಲೆ |

ಮೃದನಾಂಕುರದೊಳೆರಗು ಮೆಮುವ ಕೆರನಂ ||

(ಕಿರಿಯನ್ನಿನ) ಅಧಿಕಾರಿ ಇನ್ನೂ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ
ಕೊಡು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಕೊಡುಗೊಡುಗೊಡು
ತಿಳಿಯುವೆವು. ಸುಗಮವಾಗಿ.

ಕಂ || ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಗಮವು |
ದಂತ್ಯ ತಮಿಳುಮಕ್ಕು ಮನೆಗೆ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಲು ||
ಇನ್ನೇನತಿಪಾಪಿಯೆನಿ |
ವಿನ್ನ ಸುಖೋನ್ನತಿಗೆ ಹೋತು ಮರಣಮು ಅತ್ತಿ ||

(ಕಿರಿಯನ್ನಿನ ಪಾಲಿಕೆಗೊಂದೂ ಕೊಡಲನ್ನು ಪ್ರದಾನಿಸುವುದು)
ಕೊಡಲು - ಕಿರಿಯನು - ಈ ಪದವಿಗಾಗಿ -

ರಾಜ - ಭಯವಿರದೆ ಭವ್ಯಕವಿ - ಸುಖವೇನು? ಈ ಪದವಿ
ಗಾಗಿ -

ಕೊಡಲು - ಕಿರಿಯನು - ಈ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸುಖವೇನು? ಕೂಡಾ
ಕೊಡಲು ಇವಳು ಪದವಿಗಾಗಿ ಇವಳು ಮುಂದುವರಿದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ
ರಾಜನು. ಪದವಿಗಾಗಿ ಇವಳು ಮುಂದುವರಿದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ
ಕೊಡಲು. ಸುಖವೇನು? ಸುಖವೇನು? ಪದವಿಗಾಗಿ.
(ಎಂದು ಕೊಡಲನ್ನು ಕೊಡುವುದು)

ರಾಜ - (ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು)

ಕಿರಿಯನು - ಈ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸುಖವೇನು? ಸುಖವೇನು? ಕೂಡಾ
ಕೊಡಲು.

ರಾಜ - (ಕಿರಿಯನು ಕೊಡಲು) ಅದೇನು? ಈ ಪದವಿಗಾಗಿ ಕೂಡಾ
ಕೊಡಲು.

(ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಂತೆ ಕೊಡುವುದು ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣು
ಪ್ರದಾನಿಸುವುದು)

ಶೈಲಿ—ಹಾ ನಾಗನೆ! ಎಲ್ಲಿರಾನೆ? ನಾನಗೆ ಪ್ರತಾಪ್ತರವನ್ನು
ಕೊಡು. (ಎಂದು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ. ಮಧುನಿ ಎತ್ತಿತ್ತ ಕಾಣ್ಕೊಡು
ವಿಡ.ಶ.) ಹಾ! ವತ್ಸನೆ! ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಮದಭಾಗ್ಯವಾದ
ನನ್ನನ್ನು ತೊರೆದವನಿಗೆ ನೀನೂ ನನ್ನನ್ನು ತೊರೆವುದು ಯು
ಕ್ತವಲ್ಲ (ಎಂದು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿರುವಳು.)

ರಾಜ—(ಅಳಿ, ನೋಡಿ, ದುಃಖಪಡಿಸಿ) ಇವಳನ್ನೂ ಗಂತ ತೊರೆ
ದಿರ.ವಳಿ? ಅದೇ! ಆ ಮಧುನಿವಕ್ಕೆ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಕರಗುವಿಲ್ಲ
ಶೈಲಿ—(ಕೈಯಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತನನ್ನು ಎದ್ದು ಸುತನನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು
ಇದೇನು? ನನ್ನ ಮೊಗು ಎಲ್ಲಿಯೋಯಿತು? (ನೋಡಿಕೊಂಡು)
ವತ್ಸನೆ! ನಿತಕ್ಕೆ ನನ್ನೊಡನೆ ವಾಡಿಕೆಯಿರುವಿಲ್ಲ? ನಾನೆನ್ನೂ
ಭಯಪಡುವೆನಲ್ಲ! ಈ ಕೃಷ್ಣನು ನಿನ್ನ ಕತ್ತಿಗೆ ಸ್ಥೂಲರವಾಗಿ
ಕಾಣುವಿಲ್ಲವೆ? ನನು ಮೊಳುನೆ? "ಮನುಷ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ರಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರೊಂದು
ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣನಾಗುವುದು ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತುಂಬಿದ ಮೊಳು
ವೆಯೋ? ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೆಲ್ಲಿ? ನನ್ನನ್ನೆಕೆ ಕಂಡು ವೆವಿಲ್ಲ?
(ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗೂ ನೋಡಿ). ಮೊಳುಮೊಳು! ಕೃಷ್ಣನನ್ನೆಲ್ಲಿರು
ವುದು? ಹಾ ವತ್ಸನೆ! ನನುನನು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೋಸ್ಕರ
ಬಿಲ್ಲುಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ರಥಗಳನ್ನೂ ತಂದುಕೊಡು. ಅವರ ಮೊನು
ಕಾಲವು ಬಂದಿ ಮೊಗುವುದು. ವಟುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂತಿರುಗಿ
ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಾರು. (ಎಂದು ಎದ್ದುನಿಂತದಕ್ಕೆ
ಯತ್ನಿಸಿ ಆತಿ ದುಃಖದಿಂದ ಕೂಡಿ) ಇದೇನು? ನಿನವಾಗಿಯೂ ಮೂ
ದಭಾಗ್ಯವಾದ ನನ್ನನ್ನು ತೊರೆದಿಬಿಟ್ಟೆಯಾ? ಹಾ ಕೈಯು
(ಎಂದು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿರುವಳು.)

ರಾಜ—(ಮುಖವೊಡನೆ) ಹಾ ! ಕವಕವ. ನಿನ್ನ ರುಣನಾದ ಆ
ಮಾಸ್ತವ್ಯನಕ್ಕೂ ಈ ಪ್ರಲಯಗಳೂ ಮೂರಕರಗಳಾಗಿರುವಂತೆಯೇ
ತೋರುವುವು.

ಶೈಷ್ಠಿ—(ಮುಖವೊಡನೆ) ಹಾ ! ಆಯಾಪ್ರತನೇ !
ಇದೇ ನಿನ್ನ ನೆ, ಮೂತ್ರನ ಮರನನೆಯನ್ನು ನೋಡು. ಹಾ !
ನಿನ್ನ ನೋಡ ! ಇಂತಹ ಕಾಲವರೆಯೂ ನಿನ್ನ ನಿನ್ನಿ ತನಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ
ರವೆ ? ಈ ಮೊಗವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಕಾಪಾಡ
ಬೇಕೆಂದು ನೀನೇ ನನ್ನ ಹೆಳಿಲ್ಲವೆ ? ಮರನುಮಾಡಿದನಾದ ನಾನು
ಅವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಲ್ಲ.

ರಾಜ—(ಅತಿಕರೂರನಾದನೆ) ಹಾ ! ಈ ಪ್ರಲಯಗಳಾದರೂ ಮ
ಮಾಳವಕಗಳಾಗಿರುವುವು.

10.221

ಶೈಷ್ಠಿ—(ಮಗನ ಅವಮಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ) ಎಚ್ಚೆ ಮಗನೇ ! ನಿನ್ನ
ಈ ಹಣೆ ಮೂವರೂ ಬಾಲಹಂದ್ರನಂತಿ ಮನೋಹರವಾಗಿರುವುದು.
ಮಜ್ಜನನೇಗಳೆಂಬೂ ಕೆಂಪನ ಕಬಾಕ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ
ನಿನ್ನ ನೆತ್ತರಗಳಾದರೂ ಸ್ವಭಾವವು ಪ್ರಗಲಾಗಿರುವುವು. ಒತ್ತಾಗಿ
ನುಲಿರುವ ಆ ಮೂಗರದಿಂದ ಕೂಡಿಸುವ ಈ ನಿನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ತಳವಾ
ದರೂ ಕಲಿಸುವೆಯೂ ಬಿಸ್ತು ರವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು. ಇಂತಹ
ಕಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮೂವನ ಯಮನು ಯಾವ ಮೂಲಕ್ಕಣಗಳನ್ನು
ಕಂಡನೋ ಅಥವಾ ಸಿಕ್ಕನುಧಾದವ ಮೂತ್ರನ ಸತತೆಯಲ್ಲಿಯೂ
ಗಲಿ ಮೂವಧಗಳಾದ ನಿನ್ನ ಸತತೆಯಲ್ಲಿಯೂಗಲಿ ಆ ಯಮನು ತ
ನ್ನನ್ನೆವನರೂ ಕಂಡನೋ ? ಸರ್ವಾಧಾ ದ್ವಮೂಪ್ರ ಅಕಾರಣವು.
ಹಾಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಖವಾದರು. ಕಾಸ್ಯಬ್ಬಲಿಲ್ಲರೂ ಅಸ್ತಿತ್ವ

ವಾಚಿಗಳು. ಸತಕೇಂದರೆ. ಬದು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವ ಬಸವ
ಜ್ಞರೇನುಬೋಧಿಸಿ. ಈ ಸಿದ್ಧಿಯಿಗೂ ವಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗುವುದು
ಎಂದು ಬದು ಸೂಚಿಸಿರುವ ದೇವರಲ್ಲವೇ? ಅವೆಲ್ಲವು ವಾಚಿ
ಯಾದ ಸತ್ಯ ದೃಢಾಭಿಮತದ ಸುಸ್ಥಿತಿಗಳಿಲ್ಲವೇ!

ರಾಜ-(ಮುಖಿಸಿ) ಇದೇನು. ಈ ಕಥೆಯು ಸತ್ಯ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ
ವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ? (ಸಿದ್ಧಿ ಸೋಡಿ ಕಣ್ಣೀರುಬಿಟ್ಟು)
ಅದು! ಇದೇನು?

ವೈ| ಕೊನೆಮಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ತನ್ನ ಸೊಳ್ಳೆ ಬಲವೆಂದು. ಸೊಳ್ಳೆ
ಅದು ಕ ಉದಿಮಿಗ ವಕ್ರವರ್ತನೆ ಕರಣಿಗು ಕಮಲ
ಕಡಸೊಳ್ಳೆ ತೋಳುಗಳು. ಬದುಬದು ಹೇರಲು ಸ್ವಭಾವಿತ
ಬದುಬದು ಸ್ವಭಾವಿತವೆಂಬುದು. ಬದುಬದು ವಿಭವವೆಂಬ ಸ್ವಭ
ವುಬದುಬದು ಸ್ವಭಾವಿತವೆಂಬುದು ಕರಣಿಗು ಕಮಲ.

(ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ ದುಃಖಪಡಿಸಿದನು)

ಬದು ಬದು ಕಡಕವನ್ನು ಸತ್ಯ ಮಾರುವ ರೂಪಿತವೆಂಬುದು ಇದೇ
ವದುಬದುಬದು ಬದುಬದು ಸೋಡಿಸಿ ಅನನಿವಾರ್ಯವೆಂಬುದು
ವದುಬದು. ಅಥವಾ ಸತಕೇಂದರೆ ತನುಗವವಾಗುವರು

ಶ್ರೀಶೈ-(ಕಣ್ಣೀರು ಸೋಡಿ ಸಿಂಹಾ ಪೂರ್ವವಾಗಿ) ಸತ್ಯ ಶ್ರೀಶೈ
ಸತ್ಯ ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಕಡಕ ಸೋಡಿಸಿ ಕಡಕವೆಂಬುದು.

ರಾಜ-(ಅತಿಮುಖವಿಂದ) ಇದೇನು? ಈಕೆ ಸತ್ಯವಾದ ಬದು
ವಕ್ರವನ್ನು ಸಿಂಹಿಸುವೆನು? ಸತ್ಯವು ಈಕೆ ದೇವನ ವಕ್ರವೆಂಬುದು
ವಕ್ರವಾದುದು ಕಡಕವೆಂಬುದು. ಅನಕವೆಂಬುದು ಬದುಬದು
ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಅನಕವೆಂಬುದೇಕೆ? ಇವಳು ಶ್ರೀಶೈಯೇ ಸತ್ಯ.
(ದುಃಖಪಡಿಸಿ) ಇದನ್ನು ಸುಮಾರವೆನು? ಸತಕೇಂದರೆ

ವೃ ಸುಡಿಬಡವಾಗಿ ತೋರಿವೊಡಮೆನದೆ ಮಂದ್ರನುನೋಡು
ಸ್ವರಂ ಕಡುಕವರಿದೊಡಂ ಮುಡಿಮುಮಂತದೆ ಭೃಂಗವಿ
ಸಿಲಕೊಮುಲೆ || ಬಡವರಿಯಲ್ಪ ಸಾಧ್ಯ ವೆಸಗಿದೊಡ
ಮಂತದುಮೆ ಕೃಪಾಂಗವಿಡ | ಮಡವಿಮ ಮೆವೊಗಂ ಪ
ಳೆಯ ಜೆತ್ತವೊಲೆ ಕುರುಪಿವೆ ಕೊಗು ಗು ||

ಹಾ ವತ್ನ ರೋಪಿತಾಕ್ಷನೆ' ಎಲ್ಲಿರುನೆ? ನನಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪರ
ವನ್ನು ಕೊಡು. (ಎಂದು ಮೂರ್ಛೆದಿಳುವನು. ಮೆಲ್ಲನೆ ಎಚ್ಚತ್ತು
ರೋಪಿತಾಕ್ಷನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ) ಹಾಹಾ! ಮಂದಭಾಗ್ಯನಾದ
ನನಗೆ ಹೆಲ್ಲ ಮೊಳೆಯುವ ನಿನ್ನ ಕೈಕವಪ್ರ ಸ್ವರನೆಗೆ ಒರುವುದು.
ಕಂ || ಮಂಗಳಧೂಪವನಿಕ್ಕುತೆ |

ಸಂಗರಿಸಿದ ಸುಕೃತ್ ಕೇಶಸಂಹತಿಯಿಂದಂ ||

ಭೃಂಗತತಿಲಲಿತ ಸರಸಿಜ |

ಬಂಗಿಯನಂತಿದ್ದ ವದನಮಸೆಯದಿದೀಗಂ ||

ಹಾ! ವತ್ನ ರೋಪಿತಾಕ್ಷನೆ! ಹಾ ತನುಕುಲಯಾಲಪ್ರವಾಳನೆ! ಹಾ
ದರಿಕ್ಷಂದ್ರ ವೃದವನಂದಕನೆ' ಅತಿಕೊ-ಪದೂವ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ
ಲೂಗವನ್ನು ತಿರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮುಖಭಾಗಮೆಲ್ಲನೆ ?

ವೃ ಎರೆದರ್ಗಿ-ಯವೆ ರವಭಾಗ್ಯವೆನಿಸಿ ನೋಗಂಗಳಂ
ಶೋಧಾದಃ : ವರದವನ್ನುರಮಂ ನೆಗಳದೆ ವಲಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ
ಯಂ ಸಾತಕಾರಂ ಪರಧೂಗಧಾಸಿರೂಪಮುಖ ವಚನೇ
ಜಾಂಕೂರಮಂ ಶೋಲ್ಕು ಸ || ತ್ವರದಿಂಪಿರನೆಯತ್ತಿ ಮ
ಸುತನೆ ನಿಂ ತತ್ತ್ವಗನನೋಪಾಸಮಂ ||

ಇದಲ್ಲದೆ ಎಚ್ಚಿ ವತನೆ !

ವೃ || ನಿರಮಭದ್ರೇಕತೀರ್ಥಜಲಮಂ ಕರಮಂ ನಿರೆ ದಾಸನಾಕೆಯಂ
ದರಿಮಕುಲಾಗ್ರಾಪೂಜಿಸಿ ಚರಣಂ ಲಡವಿದಿದುದಿಲ್ಲ ಭೂ ||

ಸುರಭುಜಮುಂ ಧನುರ್ಗುಣಕಿಣಂಕಿತವೂಮದುಮಿಲ್ಲಮಿನ್ನು |
 ಪೂಪುರಬೇಗಲಸೃಷ್ಟಿವಾಡಿವದಾಂವ್ರಸುಪ್ರಾಂ ಸುತಸಿಂಹದುಗವ್ಯ
 ಈಗ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿರುವ ದೇವಿಗೆ ನಾನು ಹ್ಯಾಗೆತಾನೇ ಕಾಣಿಸಿ
 ಕೊಳ್ಳಲಿ? ಮೊದಲೆ ಪುತ್ರಗೊಂಕಪಿಂಡಿತಳಾಗಿರುವ ಇವಳಿಗೆ ನನ್ನ
 ಈ ದೂರವನೆ ಹುನ್ನು ತೋರಿಸಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ದುಃಖವೆನ್ನು
 ದೆಡೆ ಸುವ್ರಮು ಸುಖಮಲ್ಲ. (ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು) ಎಲೆ ಮರಾ
 ತನಂದ ನೀಡಬಿಡುತ್ತೆಂದ್ರನೆ! ಇನ್ನೂ ಸಾಯುವದಿಲ್ಲವೆ? ಇದ
 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿನಗಿನ್ನೆನ್ನಾಗದೆ? (ಎಂದು ಮೂರ್ಛವಿದ್ದು, ಮೆಲ್ಲನೆ
 ಎಚ್ಚೆತ್ತು) ಎಲೆ ಪಾಪಿವರಾದ ದುರೈಂದ್ರನೆ! ನರಕಪಾತನಗಳನ್ನು
 ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನಿನ್ನ ನೀಡಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ
 ತೊರೆದರೆ ಇರುವೆನಾ? ಛೇ! ಮೂರ್ಖನೇ!

ಕಂ || ಕಲುಷಾಂಧತಮದೂಳೀಗಳೆ |

ಮುಳುಗಿದ್ದುದೆ ನೋಡ ನಿನಗೆ ಪರಮಶ್ರೇಯಂ |

ವಿಳಸತ್ತನಯಮುಪೇಂದುವ |

ಮಳಿದೀ ದಿಕ್ಕುಟವವಹಹ ನೋಳ್ಪುದರಿಂದಂ ||

ಇವಲ್ಲದೆ,

ಸ್ವಾಗತಂ || ದಾರುಣಕ್ರಕಚಸ್ಥಿರವ ವೀರೇ |

ರೌರವಾದಿನರಕಾಳಿಯೊಳಿಲ್ಲಂ ||

ಘೋರಯಾತನೆಗಳಿದ್ದೊಡವಿರಾ ದು |

ವಾರಪುತ್ರವಿರಹಕ್ಕನೆಯಿಲ್ಲಂ ||

ಅದುಮರಿದ ಇನ್ನು ತಡೆನೋಡುವಾರದು. ಇರಲಿ, ಈ ಭಾಗ್ಯರಕ್ಷಾ

ತೀರದಲಿ ಕೂಗುಕೊಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಣ

ಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದ ಸುಖಪಡಿಸುವೆನು. (ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ

ನಡೆದು, ಸುರಾಯುಧಕ್ಕೆ ಅಧಿಸಮಿಸಿ, ಬಿದ್ದರಿ) ಅದು! ಇವೆನು?

ನಾನು ಪರಾಧೀನನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮರೆತೆನಲ್ಲಾ ! (ಅಲೋಚಿಸಿ ದುಃಖವೊಡನೆ) ಹಾ ಕಷ್ಟಕಷ್ಟ

ಕಂ || ಮೃತಿಯಾಂ ತಲೆವರಲೆ ನಿ ।

ವೃತಿಯುಂ ಸ್ವಾಧೀನವೃತ್ತಿರನಿಸಿದ ಧನ್ಯರಾ ||

ಕ್ಷಿತಿರೊಳಗಾತ್ಮಕ್ರಯದಿಂ ।

ದರಿವಾಪಿಗಳೆನಿಸಿದರ್ಗೆ ಮೃತಿಯುಮುಚ್ಚಂ ||

(ದುಃಖವನ್ನು ನುಡಿಸಿ) ಆದವು ಮೃತಭಾಗವಾದವನಿಗೆ ಮೃತ ಪರಿತಾಗಕ್ಕೂ ಅನಕಾಶವಲ್ಲವಲ್ಲ ಇವರಿ.

ಕಂ || ಇಂತದಿಡಾರುಣಮೆನಿಸಿದ ।

ಸುತಾಪಕೆ ಧೈರ್ಯಮೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲೇ ||

ಇಂತೀಗಳೆರೆಯನಾಚ್ಚೆಯು ।

ನಂತರಿಸಿದೊಡದುವು ಘೋರದೋಷಮೆನಿಸ್ಕೂ ||

ಇವನೊಬ್ಬನ ಈಗ ಸುಖವುಳ್ಳವನಾದ ಮಗನಾಗಿರುವು ಬಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಸನ್ನನ್ನು ವಿನೋಕವಲ್ಲದಿದ ಸಮಾಧಾನವನಿಸಿಕೊಂಡು ಇನೆಯನುಳ್ಳ ಯಂತೆ ನಡೆವುವೆನು. ಮೊದಲೆ -

ವೃ | ಬದವಿದನಾದಿವಿಧ್ರಮಗಳೊ ನಡುವೆಗೆ ಸುಟ್ಟನು ಸುಟ್ಟ ಕರಂ | ತುವಿನೊದಲೊಳಗೆ ಜಗತ್ತ ಕೃತಿಯೊಬ್ಬನು ಸಂಚಿತ ಸಂಚರಣವನು | ಲೆವ ಭವವಾಘವೀಡಿತತಿಯೊನೆ ವಿನೋ ಗನು ಬೊಗಸನ್ನಿಧಂ ಸ್ತವಿದ ವಿನೋದವಿಂ ಸೆರತನಾಸ ರಿಯೊ ಸಲೆಗೊಕದೇತುನಂ

ಶೈಶ್ಯ--(ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದೆತ್ತಿ ಕತ್ತಿ) ಇವನು? ಇನ್ನೂ ಈ ಸ್ವಾಣ ಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಲ್ಲವೆ? ಈಗ ನಡತಕ್ಕದ್ದೇನು: (ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಂಡು) ಇವರಿ ಕೃತಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಮರಕ್ಕೆ ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಬಿಡುವೆನು. (ಹಗ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು)

ರಾಜ - (ಶರಣಿಯಿಂದ) ನಾನು ಒಂದುಕೆನ್ನಕ್ಕೆ ಇದ್ದೇನು ಉಪ
ಜೀವಿ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಮಂದಭಾಗ್ಯನಾದ ನಾನು ಈಗ ಮಂಡಕ್ಕ
ನೈಸು) (ಅಲೋಚಿಸಿ) ಇಂತಿ' (ಮೃತಿಯೊಂಟು. ಎಂಬ ಪದ್ಯ
ವಸ್ತು ಗಟ್ಟಿ ಬಾಗಿ ಹೇಳುವನು.)

ವೃತ್ತಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಜೀವರಾಯನಿಂತೂ ತಂತಮ್ಮ ಸತ್ಕರ್ಮ
ಸೂ | ತತ್ತಿಯೊಂದು ಪರಲೋಕವು ಕನಕದ ತಾವಾಸದಿಂದಿ
ಕೂವನು. ಸತಿಯು ವಿಕ್ರಮಿಸುತ್ತ ತನ್ನೊಡಲನನ್ನಿಗೊತ್ತು
ಗೊಟ್ಟಿದ್ದು ಮೃತಿಯು ನೋಡಿ ಸುಗುತ್ತು ಮಿಹಾರಕಟಾ
ಲೋಕಾಂತರವನಿಸೆಗಳೆ

ಶ್ರೀಮತಿ - (ಕೇಳಿ, ಭಯದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಬಿಡುವಳು) ಛೇ! ಛೇ!
ಮರಣವು ಬಂದಿತ್ತನಾಸಕ ಜಿತಳಾದ ನಾನು ಪರಾಧಿವಳೆಂಬ
ದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೆನು. ಮತ್ತೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಾಸ
ಭಾವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ. (ಮೇಲೆನೋಡಿ ನಿಟ್ಟು
ಸುರುಬಿಟ್ಟು) ಎಲೈ ಪ್ರಾಜ್ಞವಾದ ದೈವವೇ! ನಿನ್ನಿಂದ ನಾನು ಸಾಯಿ
ವುದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲದವಾಗಾಯಿತಲ್ಲ. ದಾ! ದಾ! ಮಂದಭಾಗ್ಯನಾದ
ನಾನು ಕೆಟ್ಟೆನು. (ಎಂದು ನೆಲದಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಬೀಗನೆ ಎದ್ದು ಕಣ್ಣೀ
ರನ್ನು ಬಿಡುಕೊಂಡು) ಪ್ರತಿ-ಕಾರವಿಲ್ಲವೆ ಈ ಮರವನ್ನೆ ಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು
ಅತ್ತೆನು? ಅದುವರಿಂದ ಕಾಲೋಜಿತವಾಗಿ ಈ ಜೀವವನ್ನು
ಸುಸ್ಥರಾಗಿ ಬಳಕೆ ಈ ನನ್ನ ದಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಬೋಗ್ಯವಾದ ಉತ್ತರ
ಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಜ್ಞನನ್ನು ಅರಾಧಿಸುತ್ತ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದಂತೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ರತೋಪವಾಸನಿಯಮಗಳಿಂದ ಈ
ಉರವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವೆನು. (ಎಂದು ಚಿತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುನಳು)

ರಾಜ - (ನೋಡಿ ದುಃಖದಿಂದ) ಅಹ! ಈಕೆಯು ಕಾಲೋಜಿತ

ಕೃತಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸಿರಲು. (ಸ್ವಗತ) 'ವೇವಿ' ಭಾಪು ಭಾಪು !
ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪಿ ಸಡೆದುಲಿಲ್ಲ. ಅದು ದರಿಂದ
ನಾನು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನೆರವೇ
ರಿಸುವೆನು. (ಎಂದು ಸವಿಡವಕ್ಕೆ ಬಂದು ದೂರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನೆ) ಎಲೆ
ವೇವಿ ! (ಎಂದು ಅರ್ಥೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವನು)
ಎಲೆ ಮದಾತ್ಮಕ !

ಕಂ || ತಿಳಿದದನಗೀನ ಮೃತಕಂ ||

ಬಳಮಂ ತಾಂ ಕೂಡದೆ ಜನಮಗಾರಾದೊಡವಿಂ ||

ಇಳಿಯೊಳ ಶೃಕಾನಯೋಗಂ ||

ಗಳೆನಿವ ಕಜಗಳನುಜುಗಿಸದಿರವೇಳುಂ ||

ಅದು ದರಿಂದ ಮೃತಕಂಬವನ್ನು ಕೊಡು. (ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು
ತಡೆದುಕೊಂಡು ಕೈನಿಡುವನು)

ಶೈಶ್ಯ (ಬಿಡುಬಿಡನೆ) ಎಲೈ ಭಕ್ತಕನೇ ! ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು
ವೆನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳು.

ರಾಜ - (ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಅಳಿಸುತ್ತಿರುವನು)

ಶೈಶ್ಯ - (ಮಗನಿನ ಸೋರದಿಂದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಡುವಕಾಲದಲ್ಲಿ
ರಾಜನ ಕೈಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು)

ಇದೇನು ? ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಈ ವಸ್ತ್ರವು
ಇಂತಹ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವವರ್ತಿಸಿರುವುದು ? (ಸವಿಡವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವ
ಯವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಗುರುತು ಪಡೆದು)

ಇದೇನು ? ಆರ್ಯಪುತ್ರನಂತೆ ತೋರುವುದು ? (ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ) ಹಾ !
ಆರ್ಯಪುತ್ರನೇ ! ರಕ್ಷಿಸು ! ರಕ್ಷಿಸು ! (ಎಂದು ಬೀಳುವನು)

ರಾಜ - (ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಸುಡು) ಎಲೆ ವೇವಿ ! ಚಂಡಾಲವಾಸ್ತದಿಂದ ದೂ
ಷಿತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಡ. ಸೈರಿಸು. ಸೈರಿಸು.

ಶೈಶ್ಯ - (ಸವಿಡವನ ಮಾರಿಕೊಂಡು) ಹಾ ! ಹಾ ! ಇದೇನಿದು !

ರಾಜ-ಬೇವಿ ! ಮತ್ತೇನು ? ಪೂರ್ವಜಸ್ತಮಲ್ಲಿ ವೇದನಿವ ಮಕ್ಕ
ರ್ಮಗಳ ಫಲವು. ಅನುವರಿಸಿದ ಆಳಬೇಡ. ಅನನ್ನು ಕೊಡು.

ಶೈಷ್ಯ-(ದುಃಖದಿಂದ ಕೊಡುವನು)

(ಆಕಾಶದಿಂದ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು ಇಷ್ಟರೂ ಅಲ್ಪದೃಶೋದನೆ
ನೋಡುವನು)

ರಾಜ-ಇದೇನು ! ಆಕಾಶದಿಂದ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ)

ಕಂ | ಅದ್ಭುತವಿರಾದಾನಂ ಮೇ |

ಇದ್ಭುತವಿರಾಕ್ಷಾಂತಿದ್ಯುರ್ಯುಸೋತಿಲೋ ತಾ ||

ನದ್ಭುತವಿರಾಜಾ ನಮುಮು |

ತದ್ಭುತವಿರಾ ಸತ್ಯಮಲ್ಪಿಭೂಶೋತ್ತಮನಾ ||

ಶೈಷ್ಯ-ಇದುವೇನು ? ಅರ್ಯಪುತ್ರನ ಗುಣಸಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಸನ್ನಿ
ಮನಸನ್ನು ಸಂತೋಷಗಡಿಸುತ್ತಿರುವನು ? ಅಥವಾ ಅರ್ಯ
ಪುತ್ರನಿಗೆ ಬಂತಹ ಮರವನು ಪುಷ್ಪವಾಗಿರುವನು ಗುಣಸಲ್ಲಾ
ಸನನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ? ಸರ್ವಥಾ ಧರ್ಮವು
ಕಾಪಾಡತಕ್ಕದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಅರಣ್ಯರೋದನವೇನು. ತನ್ನ
ಜ್ಞಾನವು ಅಂಥಕಾರಣತನದಂತಾಯಿತು.

(ಧರ್ಮವು ರೂಪವು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು)

ಧರ್ಮವು ರೂಪ-ಎಲೆ ! ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆಯೆ ! ಮನಾರಾಜ ಮ
ಕಂದ್ರನೆ ! ನಾನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕವನಲ್ಲವೆ ? ನೋಡು.

ವೈ || ಆನಿಬರ ಪಾರ್ಥಿವರೀ ಧರಾವಲಯದೊಳ ಸದ್ವಾಸಧರ್ಮಾ
ದಿಬದಿ | ಗಣಿತಾನು ಸುಕೃತಗಳಂ ನೆಗಳೊಡಂ ಮಿವ್ವಾ
ಪವೊಗಿರ್ಪುದೆ || ನನೆ ಯೋಗೀಂದ್ರಸುಗಮ್ಯಮವ್ಯಯಮೆ
ನಿವ್ವಾಬ್ರಹ್ಮಸಾಯುಜ್ಯಮಂ | ನಿನಗೀಗಲ ವಯೋದ್ವೇಷ
ಸಲವೊದೆಯ್ದೆ ನಾಂ ಭೂಪತೀ |

ಅನುವರಿಸುವ ಸಂಕು ಮುರಿಸಬೇಡ. ಎಲೆ ವತ್ಸ ರೋಗಿತಾತ್ಮನೆ!
ಮಳು, ಮಳು.

೧೦. ೨೨

ರಾಜ—(ನೋಡಿ ಸಂಕೋಪದೊಡನೆ) ಇವೆನು? ಪ್ರಜ್ಞಾನವ ಧರ್ಮ
ನೆ? ಪ್ರಜ್ಞನೆ! ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.

ಶ್ರೀಷ್ಠಿ—ಪ್ರಜ್ಞನೆ! ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.

(೧೦. ೨೨. ೨೩)

ರೋಗಿತಾತ್ಮ—(ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದೊಡನೆ)

ಧರ್ಮ—ಕಂ || ಚೇತರಿಸೆಲೆ ವತ್ಸನೆ ನಿಜ |

ತಾತನ ವರಧಮದಿಂದ ಪಾಲಿತನಾದ್ಯ ||

ಭೂತಲಮು ಪಾಲಿಸುನೀ |

ನಾತರದಿಂ ಶೋಗಿಬಂದ ಹರಣಗಳಿಂದಂ ||

ರೋಗಿತಾತ್ಮ—(ಬೀಗನೆ ಎದ್ದು) ಅಮ್ಮ! ಇವೆನು? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಿಲು
ಪತಕ್ಕ ಬಂದೆ? ನನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಶ್ರೀಷ್ಠಿ—ವತ್ಸನೆ! ಇನ್ನು ಯಾರು? ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳು.

ಧರ್ಮ—ಎಲೈ ವತ್ಸನೆ! ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಅತಿಥಿಯಾಗಿರುವ
ನಿನ್ನ ತಂದೆಮಾನ್ಯನೊಡನೆ.

ರೋಗಿತಾತ್ಮ—ತಂದೆಯೇ! ರಕ್ಷಿಸು! ರಕ್ಷಿಸು! (ಎಂದು ತಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ
ದಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು)

ರಾಜ—(ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು) ಅಂದಾಜವಾಗದಿಂದ ವರಧಿತನಾಗಿರುವ
ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಡ. ಮುಟ್ಟಬೇಡ.

ಧರ್ಮ—ರಾಜನೆ! ಸಂಕು. ಸಂಕು. ಈ ಕೃಪಣಾಲಯಗಳನ್ನು
ಬಿಡು. ಕಳು.

ವೃ|| ವಸಿತಾಸಂಭೂತನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸತಿಯು ಕೂಂಡೊಯ್ಯ ಮಗ್ಗೊಂ
 ದ್ರನಾರಾ ಸಿನಿತಾರಾಜ್ಯಮುಮೆಲ್ಲ ನಿಕ್ರಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನಂ ಕೂಂ
 ತ ಚಂಡಾಲನಾ || ಲಿಸಿತುಂ ತತ್ತ್ವಮನೆಲ್ಲಮಾ ತಿಳವನೈಲಿ
 ತದ್ವಿವ್ರವನೈತ್ರಂಗಳಂ ನಿನ್ನಾರ್ಗಂ ದಯೆಗೆಯ್ದುನಾನೊಲವಿಸಿಂ
 ಕೈಕೊಳ್ಳದಂ ಭೂಪತಿ ||

ಬಾರಲ್ಲಿ ಪರಿಜನರು ' ವಿವರಿಸಿ ! ವಿವರಿಸಿ !

ಪುರುಷ—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಪೂಜ್ಯನಾದ ಧರ್ಮನೇ ! ನನು ಅವನೇ !

ಧರ್ಮ—ಇತ್ತ ಏನು !

ಪುರುಷ—ಇದೊ ಒಂದಿರುವೆನು.

ಧರ್ಮ—ಮದಾರಾಜನೇ ! ವಿವರಿಸುವನ್ನು ಮರಿ ದಿವ್ಯಚಕ್ಷುಸ್ಸುಗಳಿಂದ
 ನೋಡಿ ಇವರ ನಿಜಾಂಶವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊ.

ರಾಜ—ಪೂಜ್ಯರ ಅವನೇ ! (ಎಂದು ವಿವರಿಸುವನ್ನು ಮರಿ ಶುಕ್ಲಚಕ್ಷುಸ್ಸು
 ವಂದ ವೇಷವನ್ನ ತಳೆದು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಅದ ! ಪ್ರವೇಶದ ' ಪ್ರವೇಶದ !
 ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿ ಬಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತನು ಸದ್ಗು ಮಂತ್ರಿ
 ಗಳಭಾಸವಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ ವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವನು.

ಧರ್ಮ—ನಿನ್ನ ರಾಜನೇ ! ನಿನ್ನ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ
 ಗಮನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಿಗೆ ಮಾಡಿದನೆ ಮೊರತು ರಾಜ್ಯಭಾ
 ರವೆಂದಿಲ್ಲ. ಇಂತಿರಬೇಡ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊ ನೋಡು.

ರಾಜ—(ಪುನಃ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಡನೆ) ಎಲೆನೊಂ
 ದೈವಯೋಗದಿಂದ ವೃದ್ಧಿಯೊಂದುವೆ.

ವೃ|| ನಿಜವತ್ತೀಯುತನಾಗಿ ನಿನ್ನ ನೊಲವು ಕೂಂಡೊಯ್ಯವಂ ತ
 ತ್ವದಿಂ ದ್ವಿಜನಲ್ಲ ತನುವಾ ಮಯೆರನೆ ಮಲ ಸಂತಾನದ

ನಾರೂಪದಿಂ || ನಿಜದಿಂದೆನ್ನನೆ ವಿಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದಾತಂ ಧರ್ಮ
ನೀಗಲ್ ಪೃಥಂ | ಋಜದೊಳ್ ನಾಂಟದ ಕಲ್ಯಾಣಹಿತಗಳೆಲ್ಲಂ
ಪೋದುವೆಂಬ ಸನೇ ||

ಧರ್ಮ—ಇನ್ನು ಈ ರೋಹಿತಾಶ್ವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು
ಮಾಡು.

ರಾಜ—ಪೂಜ್ಯರ ಆಪ್ತನೇ.

ಧರ್ಮ—ಆಸನ, ಭತ್ತ, ಚಾಮರ, ಸಿಂಹಾಸನಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿ.

ವೃ || ಇದೆನ್ನೋಡೈ ತಂದಾದಿತ್ತಲೆ ಮಣಿಗಣಕಿರಣಾಕೀರ್ಣಸಿಂಹಾ
ಸನಂ ಮು | ತ್ತಿದೆ ಚಂಚಚ್ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಪ್ರಸರಪರಿಪಸಚ್ಚಾ
ಮರಂ ಹೇಮದಂಡಂ || ಇದೆತಾಂ ರಾಕಾಕಕಾಂಕಪ್ರತಿಭಟಧವಳ
ಚ್ಚತ್ರಮತ್ಯುಜ್ವಲಂ ಮು | ತ್ತಿದೆ ನೋಡುತ್ತಲೆ ಚತುಸ್ಪಾಗರ
ಸರಿಪಸುಸಂಪೂರ್ಣಸೌವರ್ಣಕುಂಭಂ ||

(ಧರ್ಮಪುರುಷನೂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನೂ ರೋಹಿತಾಶ್ವನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು
ಮಾಡುವರು)

ಧರ್ಮ—(ಮೇಲೆ ನೋಡಿ) ಆಹ! ವಿವಾಹಾರಿಗಳಾದ ದೇವತೆಗಳ
ಲ್ಲರೂ ರೋಹಿತಾಶ್ವನ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ವೃ || ಇದಿರೋಳ್ ತಿರ್ಥಭೂಟಂಗಳಂ ತಳದು ನಿಂದಿಕ್ಕುಗ್ಗಂ ನದೀಸಂ
ಭೂಮಿಂ | ತಿದೆ ದಿಬ್ಬಂಡಲಮಂ ಪಳಂಚಲೆವ್ರದಿಗಂಭೀರಭೀ
ರೀರವಂ || ಮುದದಿಂ ನತಿಪ್ರದಪ್ಪರಸ್ಸಮುನಯಂ ಮಂದಾರ
ಮಂ ಬೀರುತಿಂ | ತಿದೆ ಲೋಕಾಧಿಪರೇಣ ರೀ ಸ್ವಪತಿಯಂ
ಸ್ವಸ್ವಾಂಕದಿಂ ಸೇವಿವರ್ ||

ಮಾಡಬೇಕಾದುದನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದುದಾಯ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ
ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗು.

ರಾಜ—ಎಲೈ ಪೂಜ್ಯನೆ !

ವೃ|| ಕೆರಳಾ ಕೌಶಿಕನೌಡುಗಜ್ಜೆ ಭರದಿಂ ಸಂತರ್ಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೊ
ಡಂ | ತೊರೆದೆಮ್ಮೆಲ್ಲ ರನೆಲ್ಲಿ ಪೋಪೆ ಯೊಡನುಯ' ಹಾನಾಥ
ನೀನೆಮ್ಮುಮಂ || ಕರಣಾರಿನ್ನಮಗೆಂದು ಕಣ ನಿವಿತುತ್ಪತ್ತಂದ
ಪೌರರ್ಕ್ಕಳಂ | ತೊರೆದಾತ್ಮಂಭರಿಯಾಗುತೆಂತು ತಳವೆಂ
ನೀನಿತ್ತ ಲೋಕಂಗಳಂ ||

ಧರ್ಮ—ಎಲೈ ರಾಜನೆ ! ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯನುರೂಪಗಳಾದ
ಫಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಜೆಗಳು ಇಂಥಾ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು
ಹ್ಯಾಗೆತಾನೆ ಪಡೆಯುವರು.

ರಾಜ—ಪೂಜ್ಯರೆ !

ಕಂ || ನಿಮಿಷಾರ್ಧಮಾಯೋಡಂ ನಾಂ |

ರಮಿಸುವನಾಪ್ರಜೆಗಳೊಡನೆ ತತ್ತ್ವದದೊಳ' |

ಸಮನಿಕ ಮೇಣ ಮತ್ಸುಕೃತಾ |

ಗಮದಿಂ ನೀನಿತ್ತಲೋಕಮೆನ್ನೊಡವವರ್ಗುಂ ||

ಧರ್ಮ - (ಅಕ್ಷರ್ಯದೊಡನೆ) ಅಹ ! ಈ ರಾಜರ್ಷಿಯ ನಡತೆಯು
ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಎಲೈ ರಾಜನೆ ! ಈ ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದಾನ
ದಿಂದಲೂ ಉಂಟಾದ ಜೀವಿಗೊಂದು ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ
ನಿನಗೂ ಕಾಶ್ಯತಗಳಾದ ಲೋಕಗಳು ಉಂಟಾಗಲಿ. ಇನ್ನು ನಿನಗೆ
ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಏನು ! ಹೇಳು.

ರಾಜ—ಎಲೈ ಪೂಜ್ಯರೆ ! ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆಗಬೇಕಾದ್ದೇನಿರು
ವುದು ?

ವೃ|| ವರವಿದ್ಯಾತ್ರಯಲಾಭದಿಂ ಮುನಿಯುಮೆವೊಳ್ ವೈರಮಂ
ಬಿಟ್ಟುನೀ| ತರಳಂ ಜೀವಿಸಿ ಸಾರ್ವಭೌಮತಯನಾಂತಂ ಮೊ
ಣ್ ಭವದ್ಧರನು || ದೊರವತ್ತಿ ನ್ನಯ ಭಾಗ್ಯದಿಂ ಪಡೆದೊ
ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಸಾಲೋಕ್ಯಮಂ | ಪೆರವಾವಭ್ಯುದಯಂಗಳೊಂಟೆ
ನೆಗೆ ಮತ್ತಿನ್ನಾವುದಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆ ||

ವೃ|| ಇಳೆಯಾಣ್ಣರ ಜಯಶೀಲರಕ್ಕೆ ಸುಜನರ ಸಂವೋದದಿಂ
ದಿಕ್ಕೊ ಭೂ | ವಲಯಂ ಸಸ್ಯಸಮೃದ್ಧಮಕ್ಕೆ ಧರೆಯೊಳ್
ಧರ್ಮಂ ನೆಗಳ್ಳಿಕ್ಕೊ ಮಂ || ಜುಳಕಾವ್ಯಂಗಳನಾಲಿಸುತ್ತ
ಪಲವುಂ ದೋದಂಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿ ತ | ವೊಬ್ಬವಿಂ ತದ್ಗುಣ
ಲೀಕದಿಂದೆ ಸುಗುಣಜ್ಞರ ಸಂತಸಂದೊಳ್ ತಾಂ ||

ಪಂಚಮಾಂಕಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಕಂ || ವರಗುಣಯುತ ಚಾಮುಮಹೀ |

ಶ್ವರನಾಸ್ಥಾನದೊಳೆ ನೆಗೆಳ್ಳ ಬಸವಕವೀಂದ್ರಂ ||

ವಿರಚಿರುತ ಪಂಚಮಾಂಕಂ |

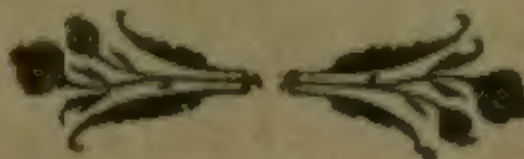
ಬರವಿಾಕಾವ್ಯಮನೆಪರಮಪದಮಂ ಸಾರ್ಧಂ ||

ಕಂ || ಕೃತಿಯಿದು ನಡುವೋಳೆ ವಿಘ್ನ |

ಪ್ರತಿಹತಮೆನಿಸಿದುದೊಂದು ಬಿಂತಿಸುತಂ ಪಂ ||

ಡಿತರೊಲ್ಲ ಬೆಸಸಲವರಾ |

ಇತಿಯಿಂದಳಿಸಿಂಗರಾರ್ಯನುಳಿದುದನುಸಿದ್ಧಂ ||

2

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
CHICAGO, ILL.